

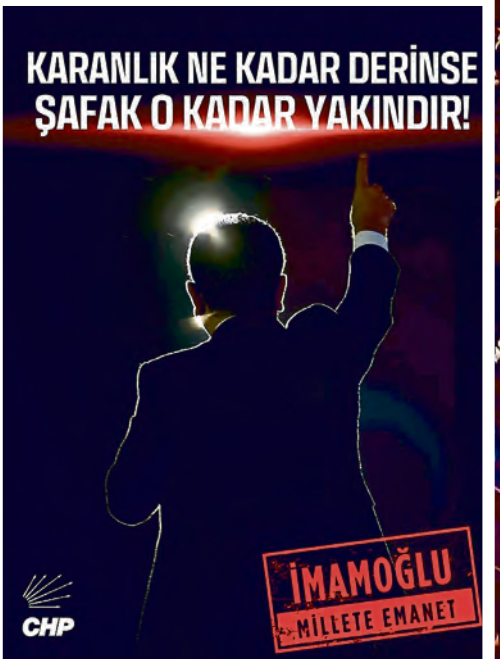

“DAYANIŞMANIN VE UMUDUN ÖNÜNDE HİÇBİR GÜÇ DURAMAZ”

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın başlattığı soruşturma kapsamında gözaltına alındı.

İmamoğlu'nun gözaltına alınmasına tepki gösteren İstanbullular Sarıyer meydanında buluştu. İmamoğlu sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında “Dayanışmanın ve umudun önünde hiçbir güç duramaz. Mücadelemiz çocuklarımız için, hak için, hukuk için, adalet için, güzel yarınlar için” notunu paylaştı • Sayfa 2’de

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu 19 Mart sabahı gözaltına alındı. İmamoğlu gözaltında "Kul hakkı yiyenlere, halkın iradesini çalanlara gerekli cevabı milletimiz verecektir" mesajını paylaştı. CHP Genel Başkanı Özgür Özel, binlerce kişinin biraraya geldiği Sarıcahan'da "Milletin iradesi, bir yargı darbesiyle elinden alınmak, gasp edilmek istenmektedir" dedi

İstanbul Üniversitesi tarafından diploması iptal edilen İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu, 19 Mart Çarşamba sabahı gözaltına alındı. Evinde arama yapılan İmamoğlu, İstanbul Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldü. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı'nın açıklamasında İmamoğlu için "suç örgütü lideri" tanımı kullanılırken 106 kişi hakkında gözaltı kararı verildiği duyuruldu. Gözaltına alınanlar arasında İBB Medya AŞ Yönetim Kurulu Başkanı Murat Ongun, İBB Genel Sekreter Yardımcısı Mahir Polat, Şişli Belediye Başkanı Resul Emrah Şahan, Beylikdüzü Belediye Başkanı Murat Çalık da bulunuyor.

"İMAMOĞLU: EGEMENLİK KAYITSIZ ŞARTSIZ MİLLETİNDİR"

Ekrem İmamoğlu, gözaltına alınırken şu açıklamayı yaptı: "Kapıya yüzlerce polis geldi. Kendimi millete emanet ediyorum. Eve baskınla polis geliyor, kapıyı polis çalıyor. Kendimi 16 milyon değil, 86 milyon ve bütün dünyadaki bu zulmü yapan insanlara karşı dirence emanet ediyorum. Milletime güveniyorum. Bu ahlaksızlığı, bu ceberut tutum ve tavrı milletimizin iradesi, milletimizin direnci elbette geri çevirecektir. Bu ülkenin çocuklarına, kadınlarına, bütün insanlarına en güzel duygularımı iletiyorum. Dimdik ayaktaayım. Kimse endişe duymasın. Hepinizi kucaklıyorum. Milletimi çok seviyorum. Unutulmasın ki egemenlik kayıtsız, şartsız milletindir. Yılmayacağımı, dik duracağımı, mücadeleye devam edeceğimi bütün milletimin bilmesini istiyorum."

EL YAZISI İLE MESAJ GÖNDERDİ

Gözaltına alınan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun el yazısı ile yazdığı mesaj, sosyal medya hesabından paylaşıldı. İmamoğlu mesajında şunları paylaştı: "Yapılan yalanlara, kumpaslara, tuzaklara, kul hakkı yiyenlere, halkın iradesini çalanlara gerekli cevabı milletimiz verecektir.

ÜÇ SUÇLAMA: GEZİ, YOLSUZLUK, KENT UZLAŞISI

Üç ayrı soruşturma kapsamında 106 kişi hakkında gözaltı kararı verildi. İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun yanı sıra sanatçı Ercan Saatçi ve gazeteci İsmail Saymaz da gözaltına alınanlar arasında. Soruşturmalardan ilki "belediye işbirliklerinde usulsüz ihaleler, ihaleye fesat karıştırma, nitelikli dolandırıcılık, kişisel verileri hukuka aykırı ele geçirme, rüşvet eylemlerini örgütlü bir şekilde işleme" gibi iddialarla ilgili. Bu soruşturma kapsamında İmamoğlu dahil 100 kişi hakkında gözaltı kararı verildi. İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı ayrıca İmamoğlu'nun inşaat şirketine el konulduğu açıklaması yaptı. Bu soruşturma kapsamında gözaltına alınanlar arasında İmamoğlu'nun danışmanı ve Medya AŞ yöneticisi Murat Ongun, sanatçı Ercan Saatçi, İstanbul Planlama Ajansı (İPA) Başkanı Buğra Gökçe gibi isimler bulunuyor. İkinci soruşturma 31 Mart yerel seçimlerinde hayata geçirilen "kent uzlaşısı" kapsamında ki soruşturma. Bu soruşturma kapsamında İmamoğlu dahil yedi kişi hakkında gözaltı kararı verildi. İkisinin ismi açıklanmadı. İBB Genel Sekreter Yardımcısı Mahir Polat ve Şişli Belediye Başkanı Resul Emrah Şahan bu soruşturma kapsamında gözaltına alındı. Üçüncü soruşturma 2013 yılında düzenlenen Gezi Parkı protestoları ile ilgili. Gazeteci İsmail Saymaz bu soruşturma kapsamında sabah saatlerinde gözaltına alındı. Saymaz, Taksim Dayanışması içinde görev almak ve eylemlerin derinleştirilmesi ve yaygınlaştırılması amacıyla faaliyette bulunmakla suçlandı.

Önce Allah'a sonra milletimize emanetim. Saygılarımla."

İSTANBUL VALİLİĞİ EYLEM VE ETKİNLİKLERİ YASAKLADI

İstanbul Valiliği, şehirde 4 gün süreyle her türlü toplantı, gösteri ve basın açıklamasının yasaklandığını duyurdu. Valilikten yapılan açıklamada, "İl genelinde kamu düzenini muhafaza etmek ve oluşabilecek provokatif eylemlerin önüne geçmek için 19 - 23 Mart tarihleri arasında 4 gün süreyle her türlü toplantı, gösteri ve basın açıklaması yasaklanmıştır" denildi. Valilik kararı ile M2 Yenikapı-Hacıosman metro hattının Taksim istasyonu, ikinci bir uyarıya kadar tüm metro seferlerine kapatıldı.

"GÖZALTINDA OLAN HUKUK DEVLETİDİR"

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun gözaltına alınmasının ardından ülkenin birçok yerinde protesto gösterileri düzenlendi. CHP'nin akşam saatlerinde İstanbul Sarıcahan'da toplanma çağrısının ardından onbinlerce kişi İBB binası önünde toplandı. Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı da CHP'li belediye başkanlarıyla birlikte Sarıcahan'da konuştu.

CHP Genel Başkanı Özgür Özel ve İmamoğlu'nun eşi Dilek İmamoğlu burada konuşma yaptı. Dilek Kaya İmamoğlu, vatandaşların alkışları eşliğinde yaptığı konuşmasında, "Bugün sabah saatlerinden itibaren gözaltında olan sadece Ekrem İmamoğlu değildir. 16 milyon İstanbullunun iradesi gözaltındadır. Kent Lokantası sayesinde et yüzü gören emekli gözaltındadır. Yurtta kalıp, okuyabilen gençler gözaltındadır. Ücretsiz ulaşım kullanan genç anneler gözaltındadır. İktidarın yanlışları altında ezilen, yoksullaşan anneler, gençler, çocuklar, büyüklerimiz gözaltındadır. Bugün gözaltında olan hukuk devletidir, demokrasidir ve adalettir" ifadelerini kullandı.

"MİLLİ İRADEYE YAPILAN DARBE GİRİŞİMİDİR"

Dilek İmamoğlu'nun ardından Özgür Özel bir konuşma yaptı. "Dünden beri olan biten, bir darbe girişimidir" diyen Özel, "Bugün milletinin iradesi, bir yargı darbesiyle elinden alınmak, gasp edilmek istenmektedir. İstanbulluların tam üç kez üst üste Büyükşehir'e seçtikleri, emanet ettikleri, sizlerin kardeşi, evladı Ekrem İmamoğlu'na yapılan darbe girişimi, milli iradeye yapılan darbe girişimidir. Ortada ne yolsuzluk vardır, ortada ne bir terör örgütü ne bir çıkar örgütü vardır. Ama ortada, minareye kılıf uydurmaya çalışan, görevlendirilmiş yargı celtatları vardır." ifadelerini kullandı.

Ekrem İmamoğlu'nun şimdiye kadar dört seçim kazandığının altını çizen Özel, İmamoğlu'nun tek suçunun Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle ilgili anketlerde öne çıkmak olduğunu belirtti.

"23 MART TÜRKİYE'NİN BAHARIDIR"

Özgürlük mücadelesinin tek başına bir partiye verilemeyeceğinin ifade eden Özel, "Biz, Ekrem Başkan'ın arkasına yüzler, binler, on binler, milyonlar değil, tüm Türkiye geçeceğiz. Pazar günü binler, on binler, milyonlar, on milyonlar hep birlikte sokaklardayız, sandıktayız, meydanlardayız. 86 milyonu itiraz etmeye, 86 milyonu ses yükseltmeye, 86 milyonu sesini duyurmaya, yanındakini ikna etmeye, uzak takine sesini duyurmaya, mücadeleye, ayağa kalkmaya davet ediyorum. Kalkın ve bu ülkeyi kurtarın. Ekrem Başkan'ın sizlere hep söylediği gibi, 23 Mart Türkiye'nin baharidir. 23 Mart'ta sandık gelecek, Ekrem gelecek, derter bitecek. 23 Mart sandığı, erken seçimin müjdesidir, öncüsüdür." dedi.

İBB'DEN AÇIKLAMA: "HİZMET KESİNTİSİZ DEVAM EDECEK"

Ekrem İmamoğlu'nun gözaltına alınması sonrası İBB'den yazılı açıklama yapıldı. Açıklamada "Değerli İstanbullular, Bugün, ülkemiz ve milletimiz adına son derece üzücü bir süreçle karşılaşmaktayız. Hukukun üstünlüğü ve demokratik iradeye olan inancımız doğrultusunda, yaşanan gelişmeleri dikkatle takip ediyoruz. Adaletin en kısa sürede yeniden tesis edileceğine ve başta Sayın Başkanımız olmak üzere tüm çalışma arkadaşlarımızın görevlerine döneceğine olan inancımız tamdır. Bu süreçte, bizlere düşen en önemli sorumluluk, 16 milyon İstanbulluya bugüne kadar olduğu gibi kesintisiz ve kaliteli hizmet sunmaya devam etmektir. Tüm çalışma arkadaşlarımızla birlikte görevimizin başında olacak, şehrimize olan sorumluluğumuzu aynı kararlılıkla sürdüreceğiz. Her şeyin en kısa sürede daha güzel olacağına olan inancımızla, saygılarımızı sunarız." ifadelerine yer verildi.

SOSYAL MEDYA PLATFORMLARINA KISITLAMA

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun gözaltına alınmasıyla X (eski adıyla Twitter), Instagram, Facebook, YouTube ve WhatsApp gibi sosyal medya platformlarına da kısıtlama getirildi. Platformlar hakkında Bilgi Teknolojileri Kurumu (BTK) tarafından alınmış bir kapama veya erişim engeli kararı bulunmuyor. Fakat kullanıcılar bu uygulamalara ya hiç giremiyor ya da girmekte zorlanıyor. Londra merkezli internet gözlem kurumu Netblocks; X, YouTube, Instagram ve TikTok'a erişimin kısıtlandığını teyit etti. Kurumdan gelen açıklamada, "Canlı ölçümler, Türkiye'nin X, YouTube, Instagram ve TikTok dahil olmak üzere birden fazla sosyal medya platformuna erişimi kısıtladığını gösteriyor." ifadeleri kullanıldı.

Emeklinin bayram ikramiyesi eriyor

Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi'nin paylaştığı verilere göre 2018'de asgari ücretin yüzde 62'sine karşılık gelen emekli bayram ikramiyesinin en az 13 bin 793 TL olması gerekiyor

İSTANBUL'DA EMEKLİ OLMAK

İstanbul Planlama Ajansı'nın (İPA) "İstatistiklerle Yaşlılar 2024" araştırmasına göre, İstanbul'da 65 yaş ve üzeri nüfus 1 milyon 302 bin 793 kişiye ulaştı. Bu rakam, 2023 yılına göre yüzde 5,2'lik bir artış ifade ediyor. İPA, İstanbul'un yaşlanan nüfus yapısına dikkat çekerek, kentsel politikaların yaşlı dostu bir yaklaşımla şekillendirilmesi gerektiğini vurguladı. Sosyal destek mekanizmalarının artırılması, yaşlı bireylerin yaşam kalitesini yükseltecek projelerin hayata geçirilmesi ve erişilebilir şehir planlaması gibi konuların öncelikli hale gelmesi gerektiği belirtildi.

İstanbul Planlama Ajansı'nın geçtiğimiz yıl yayınladığı "İstanbul'da Emekli Olmak" araştırmasının sonuçlarına göre ise İstanbul'da aktif çalışan bir birey olmayan ve sadece emekli aylığı ile geçinen 811 bin 40 hane bulunuyor. Sadece emekli aylığı ile geçinen hane oranı ise tüm haneler içerisinde yüzde 16,8 olarak hesaplandı. Her 10 hane 1'inin ise en düşük emekli aylığı ile geçen emekli haneler olduğu görülüyor. Emekli olduğunu ve hanede çalışan olmadığını söyleyen emekli hanelerin mülkiyet durumuna bakıldığında bu hanelerin yüzde 18,3'ü kiracı konumunda. İstanbul'da sadece emekli maaşıyla geçinen toplam kiracı hane sayısı ise 148 bin 420.

● Erhan DEMİRTAŞ

İkramiye ödemelerinin 3 bin liradan 4 bin liraya yükselmesini içeren kanun teklifi Meclis'te görüşüldükten sonra onaylanacak ve ardından Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girecek.

Ancak emekliler bu artıştan memnun değil. Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu Araştırma Merkezi'nin (DİSK-AR) paylaştığı verilere göre 2018'de asgari ücretin yüzde 62'sine karşılık gelen emekli bayram ikramiyesinin en az 13 bin 793 TL olması gerekiyor. İkramiye 2025'te 4 bin TL olunca asgari ücretin yüzde 18'ine geriledi. Buna göre emeklinin iki bayramda toplam ikramiye kaybı 19 bin 586 TL oldu.

ASGARİ ÜCRETTEN YÜKSEKTİ

Emeklilerin yaşadığı refah kaybını sadece bayram ikramiyesine yapılan artışla açıklamak mümkün değil. Yaklaşık 16 milyon emeklinin yaşadığı Türkiye'de en düşük emekli maaşı Ocak 2025'te 14 bin 469 TL'ye çıkarılmıştı. Ancak gıda enflasyonu, yüksek kiralar gibi birçok sebep emeklilerin yaşamını olumsuz etkiliyor. Emekli maaşları ile ilgili olarak SGK verileri üzerinden yapılan incelemeler, 2010 yılında asgari ücretten daha fazla olan en düşük emekli aylığının, geçtiğimiz 15 sene içerisinde asgari ücretin altında kaldığını gösteriyor. 2010 yılında 680,3 TL olan en düşük emekli aylığı 2025 yılında 14 bin 469 TL olurken, asgari ücret 587,85 TL'den 22 bin 104 TL'ye yükseldi.

YAŞLI NÜFUS ARTIYOR

Öte yandan yaşlı nüfus olarak kabul edilen 65 ve daha yukarı yaştaki nüfusun oranı da her geçen yıl artıyor. Türkiye İstatistik Kurumu'nun 2024 verilerine göre 65 ve daha yukarı yaştaki nüfus, 2019 yılında 7 milyon 550 bin 727 kişi iken

EMEKLİ BAYRAM İKRAMİYESİ NASIL ERİDİ?						
Yıl	Bayram İkramiyesi (TL)	Asgari Ücret (TL)	Bayram İkramiyesi /Asgari Ücret	Olmaması Gereken Miktar (TL)	Kayıp (Bir Bayram)	Kayıp (İki Bayram)
2018	1.000	1.603	62,4%	1.000	-	-
2019	1.000	2.021	49,5%	1.261	-₺261,00	-₺522,00
2020	1.000	2.325	43,0%	1.451	-₺451,00	-₺902,00
2021	1.100	2.826	38,9%	1.763	-₺663,00	-₺1.326,00
2022	1.100	4.253	25,9%	2.654	-₺1.554,00	-₺3.108,00
2023	2.000	8.507	23,5%	5.308	-₺3.308,00	-₺6.616,00
2024	3.000	17.002	17,6%	10.609	-₺7.609,00	-₺15.218,00
2025	4.000	22.104	18,1%	13.793	-₺9.792,90	-₺19.585,79
Artış	%400	%1380				
DİSK-AR tarafından hazırlanmıştır						

son beş yılda yüzde 20,7 artarak 2024 yılında 9 milyon 112 bin 298 kişi oldu. Yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı ise 2019 yılında yüzde 9,1 iken, 2024 yılında yüzde 10,6'ya yükseldi. Yaşlı nüfusun 2024 yılında yüzde 44,6'sını erkek nüfus, yüzde 55,4'ünü kadın nüfus oluşturdu. Yaşlı nüfus yaş grubuna göre incelendiğinde, 2019 yılında yaşlı nüfusun yüzde 62,8'inin 65-74 yaş grubunda, yüzde 28,2'sinin 75-84 yaş grubunda ve yüzde 9,1'inin 85 ve daha yukarı yaş grubunda yer aldığı görülürken, 2024 yılında yüzde 63,4'ünün 65-74 yaş grubunda, yüzde 28,8'inin 75-84 yaş grubunda ve yüzde 7,8'inin 85 ve daha yukarı yaş grubunda yer aldığı belirlendi.

YÜZDE 23,3'Ü YOKSULLUK RİSKİ ALTINDA

Yoksulluk ve yaşam koşulları istatistiklerine göre 2024 yılında toplam nüfusun yüzde 29,3'ü yoksulluk veya sosyal dışlanma riski altında iken yaşlı nüfus için bu oran yüzde 23,3 olduğu görüldü. İşgücü istatistiklerine göre, işgücüne katılma oranı 2019 yılında 15 ve daha yukarı yaştaki nüfus için yüzde 53,0 iken 2023 yılında yüzde 53,3 oldu. Bu oran yaşlı nüfus için 2019 yılında yüzde 12,0 iken 2023 yılında yüzde 12,2'ye yükseldi. İşgücüne katılma oranı cinsiyete göre incelendiğinde, bu oran yaşlı erkek nüfusta 2023 yılında yüzde 20,0, yaşlı kadın nüfusta yüzde 6,1 oldu.

“Bu maaş emeğimin karşılığı değil!”

Her geçen gün daha da kötüye giden ekonomik ortamda emekliler geçinmekte zorlanıyor. Bayram ikramiyesine yapılan bin liralık zam ise emeklileri mutlu etmedi

● Hülya ARSLAN / Seyhan KALKAN VAYIÇ

Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik koşullar her geçen gün daha da kötüye gidiyor. Bu koşullarda yaşamaya çalışmak da gittikçe zorlaşıyor. Yıllarca çalışıp emekli olduktan sonra rahat bir nefes alacaklarını düşünen emekliler geçinemiyor, geçinmek için çalışmak zorunda kalıyor. Biz de emeklilerin hem halini hem de Ramazani Bayramı'nda yatacak 4 bin TL bayram ikramiyesi hakkındaki düşüncelerini emekliler için Kadıköy sokaklarında emeklilerle konuştuk. Bir dokunup bin ah işittiğimiz emeklilerin geçim sıkıntısı ülke ekonomisinin ne kadar kötüye gittiğini gözler önüne seriyor.

“47 YIL EMEK VERDİKTEN SONRA...”

Moda'da yaşayan 43 yıllık emekli Ulvi Altekin, yıllarca Petkim Petrokimya'da bölge müdürü olarak çalışmış. Şu anda 28 bin TL emekli maaşı aldığını ama geçinemediğini söylüyor. “Evim bana ait olmasa, kira ödemek zorunda kalsam hayat çok daha zor olurdu. 47 yıl boyunca emek verdimten sonra bu maaş emeğimin karşılığı değil.” diyor Altekin, benzin zamları nedeniyle arabasını satmak zorunda kaldığını da ekliyor. Bayram ikramiyesiyle ilgili düşüncelerini ise şu sözlerle dile getiriyor “4 bin TL ile bayram alışverişi yapılmaz, iki poşet doldursanız zaten bitiyor. 47 yıl emek verdikten sonra emeklilik hayatımın daha rahat olmasını istedim. Ancak şu anki şartlarda bu mümkün değil.” diyor.

“EMEKLİYİM AMA ÇALIŞMAK ZORUNDAYIM”

BAĞ-KUR emeklisi olarak 16 bin 400 TL maaş alan ve kirada oturan Muammer Hoşgör, emekli maaşı ile geçinemediği için çalışmak zorunda kaldığını belirtiyor. Kadıköy'de simit satarak geçimini sağlamaya çalışan Hoşgör “Önceden 140 tane simit satıyordum, şimdi 30 tane zor satıyorum. İnsanlar artık simit bile alamaz hale geldi. Senelerdir keyfince gezemiyorum. Altyol'a inmek bile çok zor. Aldığım emekli maaşı ile yaşamak çok zor. Emekliyim ama çalışmak zorundayım, çünkü maaş yetmiyor. 4 bin TL'lik bayram ikramiyesi bir bayramı geçirmeye bile yetmez.” sözleriyle durumunu anlatıyor.

“23 BİN TL MAAŞ ALIYORUM YETMİYOR”

Toka'ta yaşayan ve Moda'da kızının yanına gelen 86 yaşındaki emekli Hamdi Çelik, geçinenin imkânsız hale geldiğini şu sözlerle ifade ediyor: “23 bin TL maaş alıyorum ama yetmiyor. Açlıktan nefesimiz kokuyor, et alamıyoruz. Emekliler zor geçiniyorsa bir sorun var demektir. Ben

Ulvi Altekin

Lale Özdemir

Muammer Hoşgör

Asuman Sunar

Hamdi Çelik

Şeyda Çelikel

böyle bir düzen görmedim. Bizim ülkemiz bitmiş, insanlık bitmiş. Her şey paramparça oldu. Tek desteğim çocuklarım. Onlar bana destek oluyor. Beni yalnız ve parasız bırakmıyorlar. Ama o kadar uzun yıllar boyunca çalıştıktan sonra emekli maaşıyla geçinemeyip çocuklarımdan para almak beni çok üzüyor.”

“EVİM OLMASA HER ŞEY ÇOK ZOR OLURDU”

Kızı ile birlikte Moda'da yaşayan, 13 bin TL civarında emekli maaşı alan Lale Özdemir, “Kızım çalışıyor, ev de bizim. Kızım çalışmazsa ev de benim olmasa bu şartlarda geçinemezdik. Her şey çok zor olurdu. Çalışmayı da ara ara düşünüyorum. Kek ya da börek yapıp kafelere satmak gibi. Ek gelir olur. Sadece evin size ait olması yetmiyor.

Bir sürü masraf var. Bir simit olmuş 30 lira. Dışarıda çay içince ikinci çayı içsem mi diye düşünürsünüz. Ayda bir et alıyorum. Onu da kıyma şeklinde, parçalara ayırıp yemeklere katıyorum. Misafir ağırlamak bile o kadar zorlaştı ki. Her şeyi düşünüyorum. Geleceğe dair hiç bir plan yok. Gençlerin ümidi kalmadı. Kızım ‘anne niçin çalıştığımı bilmiyorum’ diyor. Umutlar tükendi.” diye anlatıyor. Özdemir, “Emeklisi, genci, öğrencisi, çalışanı

herkes için yaşanabilir bir ülke istiyorum.” diyerek geleceğe dair beklentisini dile getiriyor.

“ÇOK KÖTÜ DURUMDAYIZ”

Cerrahpaşa Tıp Fakültesi'nde Ortopedi ve Travmatoloji Uzmanı olarak çalıştıktan sonra 1999 yılında emekliye ayrılan Asuman Sunar, “Fındıkzade'de oturuyorum. 19 bin TL emekli maaşı alıyorum. Geçinemiyorum. Elektrik, su faturası derken perişan durumdayız. Ev bana ait olmasa dışarıda dilenci olacağız. Bu şekilde yaşanmaz. Ben yine bir şekilde tek olduğum için götürüyorum. Apartmanda komşularım inanın bana kahvaltıyla geliyor. Çok kötü durumdayız. Diyecek bir şey bulamıyorum.” diyor.

“BAYRAM İKRAMİYESİ ONLARIN OLSUN”

Ümraniye'de annesiyle birlikte yaşayan, 9 yıl

önce emekli olan Şeyda Çelikel de şunları dile getiriyor: “Zeynep Kamil Kadın ve Çocuk Hastalıkları Hastanesi'nde ebe hemşireydim. 33 yıl çalıştım ama şu an 17 bin TL emekli maaşı alıyorum. Zor koşullarda çalıştım. Şu an 62 yaşındayım. Geçinemiyorum. Kiradayım. Annem de babamdan kalan 9 bin 500 lira emekli maaşı alıyor. Ev kirası 35 bin. Çocuklarım destek oluyor. Kirayı oğlum ödüyor. Yoksa yapamam. Oğlum da zorlanıyor. Ama sesi çıkmıyor. Onlara da yazık. Geçinmek için uğraşıyoruz. Her ayı borçla açıp borçla kapatıyoruz. Pide almak istiyorum ama fiyatı görünce vazgeçiyorum. Halk Ekmeğ'ten en uygun ekmeği alıyorum. Kira seneye 50 bin lira olacak. Büyük ihtimal annemi alıp memleketi gideceğim. Orada evimiz var. Bayram ikramiyesi de onların olsun. Çok yorulduk.”

Prof. Dr. Serhat ÇITAK

Psikiyatrist ve Psikoterapist Dr.Serhat ÇITAK, Kadıköy’de bulunan kişisel muayenehanesinde hasta kabulüne başlamıştır.

Bilgi ve Randevu için:
+90 545 420 60 33
www.drserhatcitak.com

Caddebostan Mah. Operatör Cemil Topuzlu Cad. Başaran Apt. B Blok No:121 D:9 Kadıköy/İstanbul

SİZE YEŞİLLİKLER ARASINDA EŞSİZ DENİZ MANZARASIYLA İKİNCİ BİR HAYAT VADEDİYORUZ.

Huzurevimiz uzman ekibi ile aile büyüklüğünüz için hak ettikleri özel ilgi ve yaşam standartlarında bir ortam sunmaktadır.

Verilen hizmetler:

- 24 Saat Doktor Hizmeti
- 24 Saat Hemşire Hizmeti
- Fizik Tedavi Merkezi
- Diyaliz Hizmeti
- Laboratuvar Hizmeti
- Vakum Yardımlı Yara Tedavisi Hizmeti
- Konaklama Hizmeti
- Temizlik Hizmeti
- Yemekhane Hizmeti
- Medikal El Ayak Ve Tırnak Bakımı
- Sosyal Etkinlik Ve Faaliyetler

Hizmet Grubu:

- Alzheimer
- Demans
- Geriatri
- Palyatif (Yatağa Bağımlı)
- Parkinson
- ALS
- NG (Nazogastrik Sonda) İle Beslenme
- PEG (Perkütan Endoskopik Gastrostomi)
- Bakımı

SEÇKİN YAŞLI BAKIM VE HUZUR EVİ

Altıntepe Mah. Galipbey Cd. Cephanelik Yolu Sk. No: 5 Maltepe
Tel: 0552 388 60 10 - (0216) 388 60 10 / Web: seckinhuzurevi.com.tr

Kadıköy Beyin Fırtınaları panel dizisinde bu hafta 'Türkiye Neden Hep Fakir? Ne Yapmalı?' konusu tartışıldı

● Deniz Şimal TAŞAN

Kadıköy Belediyesi ve İdeaPolitik Enstitü işbirliğiyle düzenlenen Kadıköy Beyin Fırtınaları panel dizisi üçüncü kez "Türkiye Neden Hep Fakir? Ne Yapmalı?" başlığıyla 16 Mart Pazar günü Kozyatağı Kültür Merkezi'nde gerçekleşti. İdeaPolitik Genel Direktörü ve siyaset bilimci Doç. Dr. Can Kakışım'ın moderatörlüğünü üstlendiği panelin konuşmacıları; CHP Genel Başkan Yardımcısı, iktisatçı Prof. Dr. Yalçın Karatepe ile ekonomist Doç.Dr. Oğuz Demir idi.

"ÜLKE FAKİR DEĞİL AMA VATANDAŞLAR PERİŞAN"

Prof. Dr. Yalçın Karatepe, en son açıklanan verilere göre milli gelirin yaklaşık 1 buçuk trilyon dolar, kişi başı düşen gelirin 15 bin 400 dolar üzerinde olduğunu kaydetti. Türkiye'de gelir dağılımının ciddi şekilde zarar gördüğünü belirten Karatepe, "Türkiye fakir bir ülke değil, bu kadar ekonomik sıkıntısına rağmen görece iyi durumda olan bir ülke ama vatandaşları perişan, sorun buradan kaynaklı. Kişi başına düşen milli gelir rakamına bakarak bunun ne kadar büyük bir refaha tekabül ettiği, bizim zenginleştiğimiz ifade ediliyor. Ama bunu kim kazanıyor diye baktığımızda nüfusun büyük çoğunluğunun standart gösterilen gelirin çok çok altında karşı karşıya kaldığını biliyoruz" dedi. Ülke görece zenginleşirken çalışanların ve nüfusunun kendisini yoksul hissetmesinin nedeninin uygulanan ekonomi politikaları olduğunu ifade eden Karatepe, "24 Ocak kararlarıyla beraber 1980'den beri uygulanan, bugün bizim neoliberal politikalar olarak tanımladığımız, AKP ile hunharca uygulandığına tanıklık ettiğimiz politikaların yarattığı bir sonuç bu yoksulluk." şeklinde konuştu.

"HEM YÜKSEK FAİZ HEM DE YÜKSEK VERGİ ÖDÜYORSUNUZ"

Bir ülke diğerine borç verdiğinde borçlu ülkenin bütçe ve açığı milli gelir oranı belli seviyelerin üzerine çıkarsa borç ödemede zorlanabilme ihtimali olduğunu söyleyen Yalçın Karatepe, borç almak için "Birincisi bu göstergelerde milli geliri arttırırsınız, ikincisi ise harcamalarda kesintiye gidersiniz. Gelirler tarafının nasıl artırıldığını biliyoruz, KDV oranı yüzde 18 idi yüzde 20 oldu.

Fotoğraf: Gürbüz ENGİN

Dolaylı vergilerde çok ciddi artışlar oldu, kim ödüyor? Siz, biz." diye konuştu. Karatepe, "Bugün Türkiye'deki en yoksul kesim, kredi kartlarında ciddi şekilde borç biriktiren ve kredi mevduat hesabında yüksek oranda borç biriktiren kesim. Kredi kartlarının borçları 2 trilyon liraya ulaşmış, kredi mevduat hesabı 470 milyar lirayı aşmış durumda. Kredili mevduat hesabı, hesapta para yokken bankanın size açtığı kredi, maaşınız yattığında ilk kestikleri harcama da odur. Faizlin düşük olması gerekiyor, bu kredilere ödenen faiz üzerinde, yüzde 30 vergi ödüyor vatandaşlar. Bunların oranı Mehmet Şimşek tarafından yüzde 50 artırıldı, niye? Bütçenin gelir tarafına etki

edebilmek için. Hem yüksek faiz hem de yüksek vergi ödüyorsunuz." dedi.

CHP olarak Türkiye'de ekonomiyi yeniden kurgulamak istediklerini söyleyen Prof. Dr. Yalçın Karatepe konuşmasına şöyle devam etti: "Kamucu bir anlayışın belirgin bir biçimde bugün Türkiye'de vücut bulması lazım. Devletin ekonomide etkin bir rol almasının zamanı geldi. 1980'den itibaren vazgeçilen durumun tekrar zamanı geldi; hem yatırımcı hem üretici olarak ama daha çok yönetici ve yönlendirici olarak. 'Bunu nasıl yapacaksınız?' sorusunun yanıtı da var, biz Türkiye'de planlama anlayışının yeniden gelmesi gerektiğini düşünüyoruz."

SERMAYE: YÜKSEK TEKNOLOJİ

Ekonomist Doç. Dr. Oğuz Demir ise "Dünyadaki birçok ülke kadar zenginleşmemiz nedenini sermaye. Kastettiğim para değil, yüksek teknoloji ürünü olan sermaye ve hep dışarıdan bulmaya çalışıyoruz. Ama bu yüksek teknoloji para gerektirdiği ve biz onu da yaratamadığımız için ister istemez bu parayı da dışarıdan bulmak zorunda kalıyoruz." dedi. Dünyada yüksek teknolojinin yaratılmasının devlet eliyle yapıldığını söyleyen Demir, "Dünya'daki patentlerin 3'te 1'i ABD'den çıkıyor, ardında Çin var. Amerika patentleri devlet destekli başka bir yöntemle özel sektöre üretiyor. Çin, bunu doğrudan devlet eliyle yapıyor. Avrupa Birliği de bunu devlet eliyle yapmaya çalışıyor ama üçünün arasında bir fark var. Biri başarıyor, diğeri başarmaya yakın ama üçüncüsü, Avrupa Birliği ise çok arzu ettiği başarıya erişebilmiş değil, milyarlarca Euro harcıyor." şeklinde konuştu.

Demir bu durumu Türkiye açısından ne anlama geldiğini şu sözlerle anlattı: "Biz bunların hepsinin çok uzağındayız, o parayı harcayabilecek gücü son 20 yılda tükettik. Arka planda cumhuriyetin biriktirdiği bir şey var, bu zamana kadar hep o götürüyordu ve onu attık, yok ettik. Üzerine yeni bir şey de koymadık. Bize anlatılan başarı hikayesi savunma sanayii. Bunu kim büyütüyor? Çok basit bir şekilde devlet eliyle büyüyor. Aslında bizim de devlet eliyle bunu yaptığımızda başarılı olabileceğimizin öyküsünü de AKP bize göstermiş oldu. Ama bir tanesini seçti ve onu zenginleştirdi. Acaba bundan daha iyisinin yapabilecek, daha iyi götürebilecek biri var mı? Rekabetçi bir ortamda mı oluştu bunlar? Bu soruları sordurmuyorlar bile."

"BİZİM KAYNAĞIMIZ VAR"

2024 yılında kırtasiye ve baskı giderinin 27,6 milyar lira olduğunu vurgulayan Demir, "Teknolojinin, dijitalin, çevreciliğin ve sürdürülebilirliğin tartışıldığı bu dönemde Türkiye Cumhuriyeti Devleti kırtasiye ve baskı giderlerine nerdeyse 28 milyar lira para harcamış." dedi. Ülkenin 2024 yılı toplam gelirlerinin 'yap-işlet- devret' harici 180 milyar lira olduğunu vurgulayan Demir, "Bizim kaynağımız var. Sizin söylediğiniz 'kaynağımız yok da mı ödüyoruz' düşüncesi var ya, kaynağımsız var. Bu kriz döneminde bile bu kadar kaynak üretebilen bir devletten bahsediyoruz. KDV, ÖTV gibi bunun bir kısmından vazgeçtiğinizde vatandaşları ferahlatabiliyorsunuz. Bir kısmını harcamaktan vazgeçtiğinizde, o gelire doğru yer ve tercihlerle insanları yine rahatlatabiliyorsunuz." şeklinde konuştu

Konuşmaların ardından mikrofon dinleyicilere geçti ve yorumlar yapılarak fikirler paylaşıldı.

Konut krizine karşı kooperatifçilik

Mekanda Adalet Derneği'nin hazırladığı raporda, konut kooperatiflerinin barınma krizine karşı dayanışmacı bir çözüm olabileceği vurgulanıyor

Fotoğraf: Emirkan Çorut

● Erhan DEMİRTAŞ

Mekanda Adalet Derneği'nin "Türkiye'de Konut Kooperatifçiliği: Sınırlar, İmkanlar Öneriler" başlıklı raporu çevrimiçi yayınlandı. Emrah Altınok'un kaleme aldığı raporda, konut kooperatifleri barınma krizine karşı dayanışmacı bir çözüm olarak ele alınıyor. Türkiye'de giderek derinleşen konut sorununun bir ekonomi problemin ötesine geçtiği vurgulanırken, konut sorunu şöyle tarif ediliyor: "Konuta ekonomik erişimin giderek zorlaşmasının yanı sıra, konut stokunun erişilebilir, nitelikli, konforlu ve afetlere karşı güvenli mekânlar sunmadığı gerçeğiyle karşı karşıyayız. Politika ve uygulamalar piyasa mekanizmasına hapsedilirken bireylerin yalnızlaştırıldığı ve çaresiz bırakıldığı, dezavantajlı grupları daha da yoksullaştıran ve yoksunlaştıran bir konut sorunu yaşıyoruz."

BÜYÜME MODELİ BENİMSENDİ

1950'ler itibarıyla Türkiye'de yoksulların geçekonduyla, orta sınıfın ise kooperatifler ve yap-satçı konut üretimiyle barınma sorununu çözmeye çalıştığını ifade eden Altınok, şöyle devam ediyor: "1950'lerde Türkiye, sanayileşme ve kapitalistleşme sürecinin zorluklarıyla karşılaştı. Bu dönemde, toplumun ihtiyaç

duyduğu nitelikli konutlar ve yüksek yaşam kalitesini sağlayacak politikalar yerine, daha çok tüketime ve meta üretimine odaklanan bir büyüme modeli benimsendi. Şehirlere yoğun göç ile geçekondyu, ülkenin kentsel gerçeği hâline geldi. Orta sınıf ise kooperatifler ve yap-sat sistemiyle konut sorununa çözüm aradı. 1980'lerden sonra, Türkiye'de konut politikaları önemli bir dönüşüm geçirdi. Devletin kredi olanakları sayesinde, konut kooperatifleri aracılığıyla kendi kendine kentsleşme süreci başladı. Orta sınıf kentsleşmesinin bu yeni biçimi kent merkezlerinde yoğunlaşırken yüksek gelir grupları da kent çeperlerini mesken tuttu. Bir yanda apartman siteleri görece planlı ve orta yoğunluklu bir kompakt kent dokusu üretirken, diğer yanda lüks kapalı siteler korunmuş doğal bölgeleri tahrip ederek kent yaşamında belirgin bir sosyal ayrışmaya yol açtı."

"TOKİ'NİN ROLÜ DEĞİŞTİ"

1984 yılında kurulan Toplu Konut İdaresi'nin (TOKİ), başlangıçta kooperatiflere destek sağlayan kredi mekanizmalarının önemli bir parçası olduğunu kaydeden Altınok, ancak zamanla, TOKİ'nin rolünün de büyük ölçüde değiştiğini vurguluyor: "2003 yılından sonra TOKİ'nin odağı kentsel dönüşüm ve toplu konut projelerine kaydı. Bu süreç, geçekondyu ve kooperatif

gibi imece konut pratiklerinin yok olmasına ve toplu konut pratiğinin rakipsiz bir kentsleşme biçimi hâline gelmesine neden oldu. Konut politikalarındaki bu değişim, Türkiye'nin kentsleşme sürecinde önemli bir dönüm noktası temsil ediyor. Daha önceleri birey ve topluluk düzeyinde çabalarla şekillenen konut üretimi, devletin daha aktif rol aldığı, mülkiyet ve borçlanma üzerine kurulu yeni bir modele dönüştü. Bu model, konut

YETKİLERİ SINIRLANDIRILDI

Altınok'un raporda yer verdiği bilgilere göre konut kooperatiflerinin ruhsatlı konut üretimi içindeki payı 1986'da yüzde 36 düzeyindeyken, 2000'ler itibarıyla düşüşe geçerek, 2020 yılında yüzde 1'e kadar geriledi. Haziran 2010'da yapı kooperatifleri ve üst kuruluşlarına ait tüm hak, yetki ve görevler Çevre, Şehircilik ve İklim Bakanlığı'na devredildi. Bu durum konut kooperatifçiliğinin yönetmelik ve sorumluluk alanlarının yeniden düzenlenmesini beraberinde getirdi. Altınok'a göre bu süreçte yapı kooperatiflerinin karşılaştığı en önemli sorunlardan biri, devletin kooperatifler üzerindeki denetimini arttırması ve kooperatiflerin operasyonel etkinliklerini ve esnekliklerini kısıtlaması oldu. Yapılan düzenlemeler, kooperatiflerin desteklenmesini amaçlasa da kooperatiflerin etkinliklerinin giderek azalmasına neden oldu ve özel sektörün konut üretimindeki payı arttı. Bu durum, konut kooperatiflerinin konut üretimindeki rolünün önemli ölçüde gerilemesi anlamına geliyor. 2001'de Toplu Konut Fonu'nun kaldırılması ve sonrasında TOKİ'nin konut üretiminde öne çıkması, bu gerilemeyi daha da pekiştirdi.

UYGUN MALİYETLE KONUTA ERİŞİM

Konutun ve yaşam alanlarının sadece kâr elde edilebilecek ticari mal olarak görülmesinin konut güvensizliğini artırdığına ve sosyal eşitsizliği derinleştirdiğine işaret eden Altınok, barınma hakkının daraldığı günümüzde kooperatifçiliğin krizi aşmak konusunda esash bir alternatif olduğunu ekliyor. Altınok, "Kooperatifler, kâr amacı gütmeyen için ticari geliştiricilere kıyasla daha düşük maliyetlerle konuta erişime imkânı sunar. İnşaat maliyetleri ve diğer harcamalar üyeler arasında paylaşılır. Bu da kâr beklentisi içindeki müteahhit aktörünün devre dışı kalması demektir. Ortaklaşım ve paylaşım tüm kaynaklar, teknoloji ve teçhizat birim zamanda daha verimli kullanılabilir. Böylece bireysel konut üretimine kıyasla maliyetler önemli ölçüde düşer." diyor.

POZİTİF DUYU

İŞİTME SAĞLIĞI EKİPMANLARI

CİHAZ PİLLERİ

KULAK TIKACI

GÜRÜLTÜ ENGELLEYİCİ KULAK KORUMA EKİPMANLARI

KULLANILAN MEVCUT CİHAZLARIN TÜM MARKA MODEL

TEKNİK SERVİS HİZMETİ

0 216 345 00 25

0530 029 06 01

www.pozitifduyu.com.tr

Feneryolu Mah. Rüzgargülü Çıkmazı Sok. İhlamur Apt. A blok 1-3 D:2 Kadıköy/İstanbul

(Oyuncak Mağazası Üstü- BP Benzin İstasyonu Karşısı)

KASEV VAKFI

DİNLENMEEVİ HUZUREVİ

ÖZEL BAKIM BÖLÜMÜ TESİSLERİ

ÜLKEMİZDE YAŞILARA EN İYİ HİZMETTE, ÖNCÜ, ÖNDER VE ÖRNEK KURULUŞ

Alzheimer, parkinson, felç gibi hastalıklarda yaşlıya özel bakım uygulayan modern sistemler

Hastane sonrası tıbbi bakimevi ve psiko-sosyal destek çalışmaları

Tatile giderken aile büyüklerinizi gönül rahatlığı ile emanet edebileceğiniz, büyüklerinize güvenli ev sahipliği yapacak bir kurum olarak yanınızdayız.

Tel: (216) 493 57 21 (5 hat) **GSM:** (533) 657 73 78 **Fax:** (216) 493 33 57

E-mail: info@kasev.org

Adres: KASEV Vakfı Kâmil Çetin Oraler Kampüsü Edebali Caddesi No: 1 Aydıntepe - Tuzla /İSTANBUL

EDEBİYAT HAYATINDAN HATIRLAMALAR - 308

alıntılara yer verdiğimiz “Edebiyat Hayatından Hatırlamalar” köşesi bu hafta Ernest Hemingway ile devam ediyor

Hazırlayan: Leyla ALP

ERNEST HEMINGWAY (21 TEMMUZ 1899 - 2 TEMMUZ 1961)

21 Temmuz 1899'da Illinois Eyaleti'nde Chicago'nun banliyösü Oak Park'ta doğdu. Liseden sonra Kansas City'ye gitti ve Kansas City Star'ın muhabiri olarak çalışmaya başladı. Sol gözündeki rahatsızlık yüzünden orduya giremedi ama 1917'de Birinci Dünya Savaşı'na gönüllü katılarak Amerikan Kızıl Haç Birliği'nde cankurtaran şoförü olarak görev aldı. Sonraki yaşamını gazetecilikle sürdürdü, iki yıl Chi-

cago ve Toronto'da değişik gazetelerde çalıştı. 1921'de Toronto Star'ın dış haberler muhabiri olarak Fransa'ya gitti. F. Scott Fitzgerald, Gertrude Stein, Ezra Pound ve İrlandalı James Joyce ile tanıştı. 1922'de İstanbul'da Kurtuluş Savaşı hakkında bir yazı dizisi yayımladı. 1923'te ilk yapıtı Three Stories and Ten Poems (Üç Öykü ve On Şiir)'i yayımladı. 1925'te seçme öykülerden oluşan In Our Time (Zamanımız) adlı yapıtı New York City'de yayınlandı. 1926'da The Sun Also Rises (Güneş de Doğar) ile The Torrents of

Spring (İlkbahar Selleri) yayınlandı. 1929'da A Farewell to Arms (Silahlara Veda) ile üni ülkesi ile birlikte Avrupa'da da yaygınlaştı. İspanya iç savaşında ülkeye savaş muhabiri olarak girmiş ve cumhuriyetçilerin safında yer alarak General Franco'ya karşı mücadeleye katılmıştır. İspanya'dan ayrıldıktan sonra Küba'ya yerleşti. 1953 yılında Yaşlı Adam ve Deniz kitabıyla Pulitzer Ödülü'nü alan yazar, 1954 yılında da Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldı. Yazarın Bilgi Yayınevi tarafından yayımlanan Yaşlı Adam ve Deniz isimli kitabından kısa bölümler paylaşıyoruz.

YAŞLI ADAM VE DENİZ

Gulf Stream'de kayığıyla tek başına avlanan yaş- Gulf dört gün geçirmişti. İlk kırk gün yanında bir çocuk vardı. Ama balıksız geçen kırk günün ardından çocuğun ailesi ona, yaşlı adamın artık kesinlikle -kısmetsizliğin en fena hali olan- salao olduğunu söylemiş, çocuk onların talebiyle daha ilk haftadan üç koca balık yakalayan başka bir tekneye geçmişti. Yaşlı adamın her gün kayığıyla eli boş dönüşünü görmek çocuğu üzüyor, daima ya sarılı misinaları ya kakıçla zıpkını ve direğe sarılı yelkeni taşımasına yardım etmeye gidiyordu. Yelken un çuvallarıyla yamanmıştı; sarılmış haliyle daimi yenilgi bayrağına benziyordu.

Yaşlı adam ensesinde derin kırışıklıklarla zayıf, bir deri bir kemik bir adamdı. Tropik denizden yansıyan güneşin sebep olduğu yararlı cilt kanserinin esmer lekeleri vardı yanaklarında. Lekeler yüzünün yanlarından aşağı kadar iniyordu ve ellerinde, misinaya takılan ağır balıkları çekmekten yol yol derin yara izleri vardı. Ama bu yara izlerinin hiçbirisi yeni değildi. Balıksız bir çöldeki aşınım kadar eskiydi.

Neşeli, namağlup deniz rengi gözlerinden başka her şeyi kocamıştı.

Kayığın çekildiği sahilinden yukarı tırmanırken çocuk, “Santiago” dedi. “Tekrar senle gelebilirim. Biraz para kazandık.”

Yaşlı adam, çocuğa balık tutmayı öğretmişti ve çocuk onu pek seviyordu.

Yaşlı adam, “Hayır” dedi. “Kısmeti açık bir teknedesin. Onlarla kal.”

“Ama nasıl da seksen yedi gün balık tutmadan geçirdiğini ve sonra üç hafta boyunca her gün koca koca balıklar tuttuğumuzu hatırlasana.”

Yaşlı adam, “Hatırlıyorum” dedi. “Beni, benden şüphe ettiğin için bırakmadığını biliyorum.”

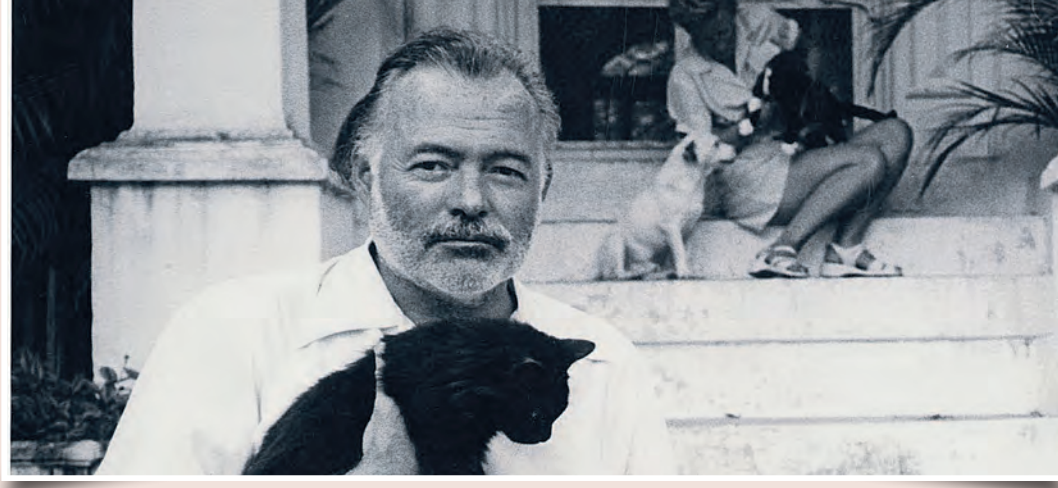
“Beni ayrılmaya zorlayan babamdı. Daha çocuğum ve sözünü dinlemek zorundayım.”

Yaşlı adam, “Biliyorum” dedi. “Bu çok normal.” “Onun pek inancı yok.” (Syf 13-14)

“İyi şanslar ihtiyar.”

“İyi şanslar” dedi yaşlı adam. Kürek hatlarını iskarmozlara geçirip sudaki palaların direncine karşı öne doğru eğilerek karanlıkta limandan kürek çekerek uzaklaşmaya başladı. Diğer sahillerden denize açılan başka tekneler de vardı; artık ay tepelerin ardında olduğu için göremese de yaşlı adam küreklerinin suya dalıp çıkışının sesini duyuyordu.

Kimi zaman teknelerden birinde biri konuşuyordu. Ama teknelerin çoğu küreklerin suya dalıp çıkışı haricinde sessizdi. Limanın ağzından çıktıktan sonra dağıldılar ve her biri okyanusun balık bulmayı umduğu yanına yöneldi. Yaşlı adam çok açılacağını

buluyordu; karanın kokusunu arkada bırakarak okyanusun temiz seher havasına doğru kürek çekti.

Okyanusun birdenbire yedi yüz kulaç derinleştiği için balıkçıların büyük kuyu dedikleri bölgesinde kürek çekerken suda Gulf yosunlarının fosfor gibi parladığını gördü. Akıntının okyanus tabanının sarp doğrularına çarparak yaptığı girdap nedeniyle çeşit çeşit balık toplanıyordu. Karides ile akıyem'0 toplulukları, kimi zaman en derin oyuklarda mürekkepbalığı sürülerini vardı; geceleri yüzeye yaklaşırlardı, gezinen balıklar onlardan beslenirdi.

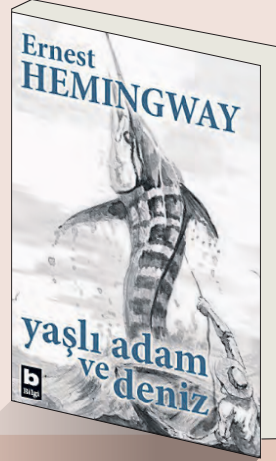
(...)

Denizi, insanların onu sevdiklerinde, İspanyolca adlandırdıkları gibi la mar olarak düşündürdü daima. Onu sevenler kimi zaman hakkında kötü şeyler söyler ama daima sanki bir kadınınmışcasına söylenir bunlar. Olta mantarı olarak şamandıra kullanan, köpekbalığı ciğerinin çok para ettiği zamanlarda alınmış, motorlu teknesi olan kimi gençten balıkçılar eril olan “el mar” şeklinde bahsederlerdi ondan. Ama yaşlı adam onu daima dişil ve muazzam iyilikler bahşeden veya esirgeyen bir şey olarak düşündürdü; eğer vahşi ya da fena şeyler yaparsa bu, engel olamadığından. Ay, tıpkı bir kadın olduğu gibi denizi etkiliyor, diye düşündü. (Syf 30-31)

Yaşlı adam misinayı ihtiyatla tuttu ve ya-vaşça, sol eliyle, sopadan çözdü. Balık hiçbir gerilim hissetmeden parmakları arasında salabilirdi artık.

Bu kadar açıkta, bu ayda kocaman olmalı, diye düşündü. Ye onları, balık. Ye onları. Lüt-fen ye onları. Ne kadar tazeler, sense yüz kulaç aşağıda o soğuk suda, karanlıktasın. Karanlıkta bir tur daha at, dön ve onları ye. (...)

Narin asılmayı duyumsamaktan mutluydu, sonra sert ve inanılmaz ağır bir şey hissetti. Bu balığın ağırlığıydı; misinanın,

iki yedek bobinden birini açarak daha, daha, daha aşağı gitmesine izin verdi. (Syf 41-43)

Sonra arkasına baktı ve görünürde kara yoktu. Bir şey değişti, diye düşündü. Daima Havana ışıklarıyla dönebilirim. Güneş batmadan iki saat daha var ve belki ondan önce yukarı çıkar. Eğer yapmazsa da belki ayla birlikte çıkar. Eğer bunu da yapmazsa belki gündoğumuyla birlikte çıkar. Kramp girmedi ve kendimi güçlü hissediyorum. Ağzında kanca olan o. Ama ne balıkmış da böyle çekiyor. Ağzıyla teli sıkı sıkı yakalamış olmalı. Neyle karşı karşıya olduğumu öğrenmek için bir kerecik görebilsem keşke.

Adamın yıldızlara bakarak anladığı kadarıyla balık o gece boyunca asla ne yolunu ne yönünü değiştirdi. (Syf 45)

Sonra yüksek sesle, “Keşke çocuk yanımda olsaydı. Bana yardım edip şunu görsün diye” dedi.

Kimse ihtiyarlığında yalnız olmamalı, diye düşündü. Ama bu kaçınılmaz. Güç vermesi için bozulmadan orkinosu nemeyi unutmamalıyım. Ne kadar canın çekmese de sabah yemen gerektiğini unutma. Unutma, dedi kendi kendine.

Geceleyn kayığın etrafına iki musur geldi, adam kendi etraflarında dönüp su kıskırtıklarını duyabiliyordu. Erkeğin çıkardığı püskürtme sesiyle dişinin iniltili püskürtmesini ayırt edebiliyordu.

“İyidirler” dedi. “Oynar, şakalaşır, birbirlerini severler. Uçanbalıklar gibi kardeşlerimizdir.”

Sonra yakaladığı koca balığa acımayla başladı. Muhteşem ve tuhaf üstelik kim bilir kaç yaşında, diye düşündü. Hayatımda ne bu kadar güçlü ne de böylesi tuhaf davranan bir balık tuttum. Belki de zıplamayacak kadar akıllıdır. Zıplayarak ya da çılgınca hareket ederek beni mahvedebilir. Ama belki de önceden pek çok

defa kancaya yakalanmıştı ve bu şekilde mücadele etmesi gerektiğini biliyordu. Ne karşısına yalnız tek bir adam olduğunu ne de bunun yaşlı bir adam olduğunu bilebilir. Ama ne koca bir balık ve eti güzelse pazarda ne para getirir. Yemi erkek gibi yuttu, erkek gibi çekiyor ve mücadelesi telaşlı değil. Bir planı mı var yoksa benim kadar çaresiz mi acaba? (Syf 47)

Güneş denizden güçsüz bir biçimde doğdu; yaşlı adam suda küçük küçük ve kıyıya epey yakın, akıntı boyunca yayılmış diğer kayıkları görebiliyordu. Derken güneş parlaklaştı, pırlıtsı suya düştü ve ardından, iyice yükselince, düz deniz gözlerine yansıtıp şiddetle gözlerini açtı, adam bakmadan kürek çekti. Suyu bakıp dosdoğru suyun karanlıklarına uzanan misinaları gözledi. Herkesten daha dik tutardı oltalarını, böylece akıntının karanlığındaki her seviyede tam da nerede olmasını istiyorsa orada yüzen herhangi balık için bekleyen bir yem olurdu. Diğerleri misinalarının akıntıyla sürüklenmesine izin verirdiler; kimi zaman balıkçılar yüz kulaç derinlikte olduğunu sanırlarken altmış kulaçta olurdu.

Ama, diye düşündü, dikkatle muhafaza ediyorum. Yalnızca artık şansım yok. Ama kim bilir? Belki bugün olur. Her gün yeni bir gündür. Şanslı olmak daha iyidir. Ama ben titiz olmayı yeğlerim. O zaman şans yüzüne güldüğünde hazır olursun. (Syf 34)

Eylülde günbatımından sonra hızla karanlık olduğundan artık hava karamıştı. Pruvanın yıpranmış tahtasına dayanmış, mümkün olduğunca dinleniyordu. İlk yıldızlar çıkmıştı. Rigel'in adını bilmiyordu ya gördüğünde yakında tümünün çıkacağını, tüm uzak dostlarına kavuşacağını anladı.

Yüksek sesle, “Balık da benim dostum” dedi. “Böylesi bir balığı ne gördüm ne işittim. Ama onu öldürmek zorundayım. Yıldızları öldürmeye kalkışmak zorunda olmadığımıza memnunum.”

Her gün bir adamın ayı öldürmeye kalkışmak zorunda olduğunu düşünsene, diye düşündü. Ay kaçır. Ama bir adamın her gün güneşi öldürmeye kalkışmak zorunda olduğunu düşünsene? Şanslıymışız, diye düşündü.

Sonra yiyecek hiçbir şeyi olmayan koca balığa üzüldü, duyduğu üzüntü onu öldürme kararlılığını hiç yumuşatmadı. Kaç kişiyi besleyecek, diye düşündü. Ama onu yemeye layık mı? Hayır, elbette değil. Tutumuna, muazzam asaletine bakılırsa onu yemeye layık kimse yok.

Bu işleri anlamıyorum, diye düşündü. Ama güneşi ya da ayı veya yıldızları öldürmek kalkışmak zorunda olmamız güzel. Denizde yaşayıp gerçek kardeşlerimizi öldürmek kâfi. (Syf 70)

YENİ ÇIKAN KİTAPLAR

Bize gelen ve yeni çıkan kitaplardan küçük bir seçki hazırladık

Leyla ALP

PARAMİLİTARİZM

Uğur Ümit Üngör, paramilitarizmi karşılaştırmalı ve kavramsal olarak ele aldığı bu çalışmasında, devletlerin paramilitarizm stratejilerine odaklanıyor, organize suçun bu kavrama ne kadar dahil olduğunu derinlemesine inceliyor. Silahlı grupların devlet adına sivilere karşı şiddet uyguladığı bu örgütleri tek bir coğrafyayla sınırlı tutmuyor, dünyanın dört bir yanından örneklerle, farklı paramiliter örgütlenmelere yer veriyor, böylece paramilitarizmin küresel ölçekteki yerini de gösteriyor. Kendi ordusu ve kolluk kuvvetleri olan devletlerin neden paramiliter örgütlenmeye ihtiyaç duyduğunu sorunu masaya yatırın Üngör, paramiliter örgütlerin devlet adına iş görürken, aynı zamanda suç faaliyetlerine zemin yarattıklarına ve devleti içeriden bölme tehdidinde de dikkat çekiyor. Paramilitarizme kapsamlı bir bakış sunan kitap, dört bölümden oluşuyor ve alanında önemli bir kaynak niteliği taşıyor. (İletişim Yayınları)

AZİZ

Yavuz Ekinci'nin son romanı Aziz, sanatın metalaşması, koleksiyonculuğun doğası ve tutkunun karanlık yüzlerinin irdeleyen çarpıcı bir anlatı sunuyor. Rıslı bir koleksiyonerin sanatı olan saplantısını merkeze alan roman, sanat eseri ile insan hayatı arasındaki ahlaki ikilemi sorguluyor.

Üç kuşak sanat koleksiyoncusu olan Aziz Mirza-de'nin sahip olma tutkusunu ve sınır tanımaz hırsını ele alan roman, “Bir sanat eseri kime aittir?” sorusunu temel mesele haline getiriyor. Öte yandan, romanın bir diğer önemli karakteri sanatçı Timur, eserlerini tuvale değil insan bedenine işleyerek koleksiyonculuğa karşı bir başkaldırı sergiliyor. Ancak ironik bir şekilde, bu yaşayan sanat eserleri de zamanla birer av nesnesine dönüşüyor. Hikâye ilerledikçe koleksiyonculuğun karanlık yüzü ortaya çıkıyor ve işin içine mafya ile cinayetler de giriyor. (Everest Yayınları)

FILEDELİFİYA HİKÂYELERİ

Yeşim Erdem'in ilk kitabı Filedelifiya Hikâyeleri okurla buluştu. “Reyhan Teyze”, “Boyacı”, “Kötü Adam” ve “Abim” adlı dört öyküden oluşan kitap, aynı mahallede dönüp dolaşan, karakterlerin her birini bir diğerine büyük bir ustalıkla teyelleyen, hayatları zamanla iç içe geçen insanların biraz neşeli, biraz yakıcı hikâyesini gün yüzüne çıkarıyor. Karakterlerin öyküsünün usulca anlatıldığı kitapta büyüme sancıları çekenler,

sırlarını kimseyle paylaşamayanlar, komşu evde olup bitenleri merakla izleyenler, ilk aşkın heyecanı ile başı dönenler ve hayatta kendine bir yol bulamayanlar, bu hikâyelerde ustalıkla bir araya geliyor. (Can Yayınları)

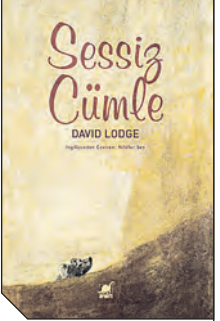
HASTANE

Faslı yönetmen, şair ve yazar Ahmed Bouana-ni'nin ilk düzyazı eseri Hastane, Holden Kitap etiketiyle okurla buluştu. Yazar, 1967'de yakalandığı hastane- de geçirdiği altı ayı, bu süreçte eşi Naima'ya yazdığı mektupları ve Fas'ın kolektif hafızasında yer eden parçaları bu romanda bir araya getiriyor. Belirsiz bir zaman ve mekânda geçen Hastane, bir sağlık kurumunun giderek bir hapishaneye dönüşmesini anlatıyor. Hastane, gerçeklikle kâbus arasında gidip gelen atmosferiyle, okuru unutulmaz bir yolculuğa davet ediyor. (Holden Kitap)

SESSİZ CÜMLE

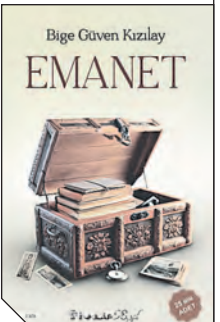
İngiliz edebiyatının önemli isimlerinden David Lodge'un Sessiz Cümle adlı romanı, Nilüfer Şen'in çevirisiyle okurlara buluştu. The Washington Post'un ifadesiyle “her sayfasında eğlenceli, şık ya da dâhiyane bir şeyler bulabileceğiniz, bütün gün okuyabileceğiniz yazarlardan biri” olan David Lodge'nin

kitabı bir insanın sağrlık ve ölümle, yaşlanma ve ölümlülük- le yüzleşme çabasının komik ve dokunaklı bir anlatımı. Lodge'un kendi deneyimlerinden de ilham aldığı bu eser, hem trajikomik bir kişisel hikâye hem de modern hayata dair gözlemler içeriyor. Hem eğlenceli hem de melan- kolik tonlar barındıran eser, hayatın kaçınılmaz değişimlerine karşı duyarlı ve düşündürücü bir okuma vaat ediyor. (Ayrıntı Yayınları)

EMANET

Bigge Güven Kızılay'ın, Emanet romanının yeni bas- kısı İnkılap Kitabevi etiketiyle çıktı. Kimlik, aidiyet ve geçmişle hesaplaşma üzerine bir anlatı sunan kitap Türkiye'nin geçmişinden günümüze uzanan kültürel ve tarihsel dokusunu da edebiyatın güçlü diliyle anlatıyor. Amerika'da başarılı bir avukat olan Yasemin, kendisine bırakılan bir emaneti almak için Türkiye'ye döner. Ancak bu yolculuk, onun yalnızca maddi bir mirasın peşinden gitmesini değil, aynı zamanda kendisi geçmişle yüzleşmesini de beraberinde getirir. Dedesiyle ve onun anılarıyla örülü eski ev; saklı kalmış sırları ve kimliği- ni yeniden keşfetmesine neden olur. (İnkılap Kitabevi)

Galeri 8+1 kabuk değiştiriyor

Kadıköy'ün yenilikçi sanat mekanlarından Galeri 8+1 Kalamış'a veda ediyor. Ancak galerinin kurucusu Koray Arman, bunun bir mola olduğunu belirterek yeni konseptle yeniden Kadıköy'e dönme niyetini vurguluyor

● GÖKÇE UYGUN

Kızıltoprak/Kalamış semtinin sanat güzergahı Rüştüye Sokak'ta, bundan 5 sene evvel bir bahar ayında kapılarını açan Galeri 8+1, sanatçıları ve sanatseverleri son kez ağırlıyor. Zira semtin bu yenilikçi sanat mekanı, yine bir bahar vakti veda ediyor.

Galerinin kurucusu Koray Arman, "Bu bir veda değil, bir mola" diye tarifliyor durumu; "Galerimizin Kalamış lokasyonu kapandı. Bir dönüşüm içerisine girdi. İlk sergisini yapan değerli sanatçıların peşine düşerek yola çıkmıştık. Geçtiğimiz 5 senenin içerisinde bu sanatçıların kariyerleri iyi derecede ilerleyip bizim onlarla çalışma durumumuz artınca, sergilerimizin ölçekleri de büyümeye başladı. Ve maalesef bulunduğumuz mekan en fazla bir tane büyük ölçekli eser sergilemeye müsait. Dolayısıyla buraya fiziki olarak sığamaya başladık. Hem de genç sanatçıların peşinde eskisi kadar motive değilim. Çünkü onları buldum ve halen ilgilenmekte olduğum için, diğer genç yeteneklere gerektiği kadar ilgi gösteremediğimi düşündüm. Özetle işin formatı eski ve yeni arasında bayağı bir değişim oldu. Bu sebeple

galeriyi fiziksel olarak şimdilik kapıyoruz."

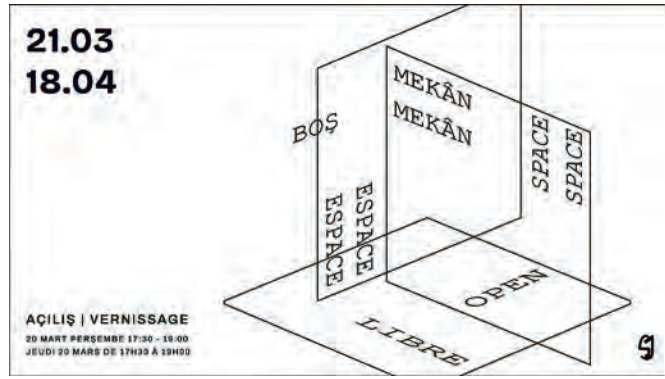
Ancak Arman yaratacakları yeni konsept ile 1 yıl sonra yeniden dönüş yapmaya niyetli görünüyor. Gönlü yine Kadıköy'den yana; "Umarım olur çünkü bu sokağa bir renk, hava kattığımızı düşünüyorum. Keza bu sokaktaki diğer sanat alanlarıyla iş birliklerimiz sürüyor olacak. Kadıköy'ün sanat dünyasından çekmiyoruz ayağımızı..."

VEDA İÇİN DÖNÜŞÜM SERGİSİ

Bugüne dek 18 sanatçının ilk solo ve duo sergileri olmak üzere 100'ü aşkın sanatçıyı, 40'tan fazla sergide buluşturan Galeri 8+1'in son sergisi de galerinin kapanışıyla müsemma şekilde "Metamorföz" başlığını taşıyor. Bu başlık yeni bir döneme geçiş yapan 8 Artı 1'in dönüşümü ve yeni başlangıçlarını singeliyor. Gündelik yaşamdan sosyolojiye, beklentilerden, değer yargılarına hemen her alanda şahitlik ettiğimiz değişim ve dönüşümün

sanat dünyasındaki yansıması olmaya gayret gösteren Galeri 8+1, son sergisinde, yolu galeriden geçen 12 sanatçının eserlerinden bir seçki ile izleyiciye reverans veriyor.

Açılışı 15 Mart'ta yapılan sergiyi ziyaret etmek, Nida Çıkmazı'nın köşesinde konuşlanan bu galeriyi son kez görmek ve hayvan dostu galerinin kendisi de bir sanat eseri güzelliğindeki kedisi Caravaggio ile vedalaşmak isterseniz 27 Mart'a dek vakitiniz var.

Saint-Joseph'te "Mekân, Boş Mekân" sergisi

Saint-Joseph Lisesi, 21 Mart - 18 Nisan tarihleri arasında "Mekân, Boş Mekân" adlı grup sergisini izleyiciyle buluşturuyor

Sergi, The Melpomen, Ahu Akgün ve Enxhi Mandija tarafından yürütülen atölyelerdeki 30 öğrencinin çalışmalarını bir araya getiriyor. Üç dilli ve disiplinlerarası bir misafir sanatçı programının parçası olan bu atölyeler, Georges Perec'in Mekân Feşmeken eserinin giriş metnini farklı teknikler ve metotlarla ele alıyor.

Sergide yer alan işler, Perec'in metninin illüstrasyonları olmanın ötesinde; çevremizde genellikle göz ardı edilen küçük detaylara, Saint-Joseph Lisesi öğrencilerinin günlük yaşamlarını şekillendiren nesneler ve yapılarla dikkatimizi yöneltme çağrısına birer duyarlı yanıt olarak karşımıza çıkıyor.

Başlığını Perec'in şiirinin bir mısrasından ödünç alan Mekân, Boş Mekân sergisi, sürecin de nihai sonuç kadar değerli olduğu bir açık stüdyo olarak kurgulandı. Sergi, Saint-Joseph Lisesi'ni canlı bir malzeme olarak ele alarak, içinde var olmanın, ona dikkat etmenin ve geride izler bırakanın farklı yollarına odaklanıyor.

İDOB'dan "Ulusal Müziğimiz Çanakkale Destanı" konseri

İstanbul Devlet Opera ve Balesi'nin, Çanakkale Zaferrî'nin 110. yıl dönümünde düzenlediği "Ulusal Müziğimiz Çanakkale Destanı" konseri Kadıköy Belediyesi Süreyya Opera Sahnesi'nde gerçekleşti. Bu özel konserde, Çanakkale Savaşı'nın ruhunu yansıtan eserler seslendirilerek tarihe tanıklık eden notalarla sanatseverlere duygusal bir yolculuk sunuldu. Konser programında; Ulvi Cemal Erkin ve Ahmet Adnan Saygun'un eserleri solist Zafar Erdaş tarafından, Hüseyin Kaya'nın piyanosu eşliğinde ve Yaylı Çalgılar Dörtlüsü parçası; Murat Anıl Erginöl (keman), Asaf Öksüz (keman), Verda Gül (viyola), Burak Ayrancı (viyolonsel) tarafından seslendirildi.

Göç, batılılaşma, ironi...

Tatbikat Sahnesi, kara komedi oyunu "Batı Ekspresi" ile 28 Mart Cuma akşamı Baba Sahne'ye konuk oluyor

Göçün acısını batılılaşmanın coşkusuyla harmanlayan "Batı Ekspresi", bir yandan batının bolluk ve tüketim toplumu cazibesine kapılırken diğer yandan kendi kültürlerini cebine doldurup türlü sebeplerle gurbet yollarına düşen ve Şark Ekspresi'ne binenlerin hikâyesi... Özgürlüğün, batılılaşmanın ve

kapitalizmin çarpıcı etkilerini işlerken öte yandan göç edenlerin, doğdukları topraklara duyduğu özlemi ironik ve düşündürücü bir yaklaşımla ele alan oyun, kültürel değerlerin Batı'nın sunduğu "vaha" ile çatışmasını gözler önüne seriyor. "Batı Ekspresi", yolculuğun sadece gidişini değil, aynı zamanda dönüşünü de sorgulatan bir tecrübe sunuyor.

Matéi Visniec'in kaleme aldığı, Elvin Beşikçioğlu'nun yönettiği "Batı Ekspresi"nde sahneyi Adem Aydil, Derin Beşikçioğlu, Fatih Sönmez, Selin Tekman, Selin Zafertepe ve Ünsal Coşar paylaşıyor. Oyunun dekor tasarımı Barış Dinçel'in, ışık tasarımı Önder Arık'ın, kostümleri Başak Özdoğan'ın, müzikleri ise Utar Dünder Artun'un imzasını taşıyor.

28 Mart 2025 Cuma akşamı saat 20.30'da Baba Sahne'de seyirciyle buluşacak tek perdelik "Batı Ekspresi"nin biletleri babasahne.com'dan ve salonun gişesinden temin edilebilir.

Evrim'de "Kumdan Toza, Çamurdan Nara"

Sanatçı Tuğba Küçükbahar'ın "Kumdan Toza, Çamurdan Nara" adlı sergisi, 3 Nisan'a kadar Göztepe'deki Evrim Sanat Galerisi'nde izleyiciyle buluşuyor. Küratör Günsu Saraçoğlu sergiyle ilgili şunları söylüyor: "Tuğba Küçükbahar'ın seramik sergisi, izleyiciyi yaşamın kökenleri ile insanın içsel labirentleri arasında savrulan bir metamorföz serüvenine davet ediyor. Sanatçı, üretim sürecindeki her dokunuşu, bireyin dönüşümünü somutlaştıran bir ritüele dönüştürüyor. Sanatçı Küçükbahar, heykelin hacimsel gücü ile resmin şiirsel dilini seramikle dans edercesine harmanlıyor."

Evrim Sanat Galerisi'nin kurucusu Betül Ketenci ise sergiye dair düşüncelerini şu şekilde dile getirdi: "Evrim Sanat Galerisi olarak, Tuğba Küçükbahar'ın son dönem eserlerinden derlenen bu koleksiyonu ağırlamaktan büyük bir heyecan duyuyoruz. Yıl boyunca planladığımız sergi ve etkinliklerle sanatseverlere yeni ufuklar açmayı ve onları estetik bir yolculuğa davet etmeyi amaçlıyoruz. Sanatın dönüştürücü gücünü paylaşmak için herkesi galerimizde buluşmaya çağırıyoruz."

HAFTANIN PUSULASI

Hazırlayan: Semra ÇELEBİ

KİTAP

Motosikletle İtalya

Naim Kandemir, daha önce hiç görmeden uzaktan sevdiği İtalya aşkına motosikletle "artçı" olarak Çizme'nin topuğundan konç'una yaptığı gezide İtalya'ya farklı bir gözle bakıp, lezzetli bir üslupla, okurla sohbet ederek anlatıyor. İtalya'yı, Naim Kandemir'in cümlelerle döşediği yollarda onunla birlikte gezdikçe, O'nun İtalya'sının farklı olduğunu anlayacak, gezi turlarının kataloglarında olmayan başka bir İtalya'yla tanışarak 'Böyle de gezilebilir miş' diyeceksiniz.

Okurken, insanda tıpkı yazarın yaptığı gibi motosikletle atlayıp gitme isteği uyandıran, farklı bir gezinin de mümkün olduğunu gösteren bir kitap. İtalya'yı siz de görmeden sevebilirsiniz! (Tanıtım Bülteninden) *NotaBene Yayınları* / 112 sf

Amazon'un çok satılan kitaplar listesi bu hafta da değişmedi:

- Gününbirlik Hayatlar / Irvin D. Yalom / Pegasus Yayınları
- Gece Yarısı Kültüphanesi / Matt Haig / Domingo Yayınevi
- Kendime Düşünceler / Marcus Aurelius / İş Bankası Kültür Yayınları

ALBÜM

Yıllar Sonra: Hümeysra

Müzik kariyerine 1960'larda başlayan, Türkçe müziğin önemli isimlerinden Hümeysra'nın hafızalarda iz bırakan şarkıları, 21 Şubat tarihinden itibaren farklı sanatçıların yorumuyla tüm dijital platformlarda yayınlanmaya başladı. Pasaj Müzik etiketi taşıyan proje, Hümeysra'nın ilk tribute albümü olma özelliği taşıyor. Albümün prodüktörlüğü Süheyl Atay ve Orkun Tunc'a, proje koordinatörlüğü ise Naim Dilmener'e ait. Albüm kapsamında her hafta Türkçe müziğin farklı jenerasyonlarından sanatçıların, kendi tarzlarında yeniden yorumladığı Hümeysra parçaları yayınlanıyor. Albümün dördüncü şarkısı 14 Mart Cuma günü tüm dijital platformlarda yerini aldı. Özner Serçeler, Hümeysra'nın "Nasıl Anlatısam" şarkısını seslendiriyor.

Albümde Funda Arar, Jülide Özçelik, Ayşegül Aldinc, Özner Serçeler, Şirin Soysal & Ali Erenus, Aylin Asım, Serra Antürk, Vega, Gü-liz Ayla, Aslı Gökyokuş, Maya Perest, Sevdâ Deniz Karalı, Duygu Üstünbaş, Özge Fişkin, İlkey Akkaya, Buse Sinem İren, Aleyna Tilki eserlere yeniden hayat veriyor.

Ruhu doyanan şarkılar:

- Şu Benim Divane Gönüm / Mustafa Ipekçioğlu & Gökhan Özoguz
- Nasil Yar Diyeyim / Grup Kızılırmak
- Haydar / Dodan

FİLM

Geçiş / Crossing

Levan Akin'in, Gürcistan'da başlayıp İstanbul sokaklarını hikâyesinin içine davet eden son filmi "Geçiş" (Crossing), 14 Mart'ta MUBİ'de gösterime girdi. Film, emekli öğretmen Lia'nın uzun zamandır görmediği trans yeğeni Tekla'yı bulmak için, genç komşusu Achi ile birlikte Gürcistan'dan İstanbul'a uzanan hikâyesini anlatıyor. Levan Akin, beklenmedik şekilde kurulan bağlara dair bu dokunaklı hikâyesini merkezine, İstanbul'daki transların gücü ve hayat dolu ruhunu yerleştiriyor. Dünya prömiyerini Berlin Film Festivali'nin Panorama bölümünde gerçekleştiren "Geçiş", festivalden Teddy Jüri Ödülü ile dönmüştü. Daha önce "Ve Sonra Dans Ettik" filmiyle adını duyuran Gürcistan asıllı İsveçli yönetmen Levan Akin, yeni filminde İstanbul'un sokaklarını ve saklı güzelliklerini de sinematografik bir dille keşfe çıkarıyor.

Sinemada cunta yüzleşmesi

ALPER TURGUT
alperturgut@yahoo.com

Cunta ile hesaplama, aslında büyük bir ukde hâlâ kadim coğrafyamızda. Memleketimiz, Latin Amerika ülkelerine çokça benzer; hani ekonomik krizden girip, aynı ve benzer belalara yine ve yeniden gark olmaktan devam edip, darbelerden çıkabiliriz, pek rahat! Askeri diktatörlüklerle hesaplama mevzusu ise bambaşka bir mecra; çoğu halk, bedel istedi postalli, apoletli karanlık ve kanlı yılları yaratandan, biz ise resmen yüzleşemedik, sağlıklı yarınları kurmak adına. (Ömek üzere olan darbeci paşaların yargılandığı göstermelik bir dava, asla bir hesaplama olamaz.) Yabancı dilde en iyi film Oscar ödülünü Brezilya'ya kazandıran “Hâlâ Buradayım” (Ainda Estou Aqui) filmini seyredince, siyasi sinema adına da ‘yokları oynadığımızı’ (futbol tabiriyle) fark ettim; sinemaclarımız için politika hâlâ tabu

gibi, ne yazık ki.

Brezilya'da askeri diktatörlük, upuzun yıllar boyunca gündelik yaşamı hapsetti. 1964'te başlayan diktatörlük, 1985'e dek aralıksız devam etti. Şili ve Arjantin cuntaları kadar kanlı değildi. Bunu nedensöyledim, zalimliğin de dereceleri var, ama tüm darbelerin bir de ortak özelliği var. Evet, hepsi ABD'nin izni, onayı, desteğini taşıyor. Paraguay, Brezilya, Şili ve Arjantin fark etmiyor.

Gelelim filmimizin çıkış noktasına, yönetmen Walter Salles, 13 yaşından beri tanıdığı Paiva ailesinin trajik öyküsünü resmetmeyi, büyük bir görev bilmiş. Neredeyse sekiz yıl boyunca Hâlâ Buradayım için çalışmış, mesai harcamış. 1971'de eski işçi partili milletvekili Rubens Paiva, Rio de Janeiro'daki evine baskın gerçekleştiren askerlerce gözaltına alınıyor ve bir daha ondan haber alınmıyor. Sonra Rubens'in eşi Eunice ve beş çocuğunun yaşadığı evin değişimini görüyoruz.

Bu önce yadırgadığım, sonra hakkını verdiğim bir süreç, bir evin neşesi gider-

se, tüm kentin hatta tüm ülkenin neşesi, yaşam enerjisi, geleceğe dair beklentisi de değişir. Kelebek etkisi gibi, cunta zulmü, seni fikirlerinden, düşüncelerinden arındırılmış, komutlarla hareket eden robot benzeri mekanizmalara çevirmek ister. İster ki özgürlük gibi yıkıcı ve yıkıcı şeyler istemeyesin, sadece futbolu odaklanmak, Rio karnavalına katılmak varken.

Kızı Eliana ile birlikte gözaltına alınan Eunice, daha önce deneyimlemediği bir gerçeklikle karşılaşır. Ve anlıyor ki, artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak, geriye kalanlarla yeniden yaşama tutunmaya çalışacak. Elbette büyük kaybının peşine düşüp, katledildiğini ispatlamaya çabalarak. Ortak planlardan vazgeçip, yaşam alanlarını küçülterek, çokça lüksü kaybe-

dip en nihayetinde başka bir kente taşınarak ailesini ayakta tutan Eunice, tüm bu zorlu koşullara rağmen hukuk okur ve insan hakları savunucusu olur. Kayıp kocasının ölüm belgesini alması bile büyük bir mücadeledir, tam çeyrek asır sürer.

Filmin hemen her şeyi Fernanda Torres, yönetmenin filmdeki tüm ağlama sahnelerini çıkardığını söyledi. Çünkü gerçek hayatta Eunice Paiva, güçlü görünmek için çocuklarının önünde hiç ağlamamış. Ağdalı bir dram kanırtıp, gözyaşları katkılı ödüllerin peşlerine düşmedikleri için tebrikler. Torres, karakterini resmen yaşamış, eşinin ölüm belgesini nihayet aldığı anda, olağanüstü mücadelesinin tüm gerginliği, istemsiz bir huzura dönüşüyor. Bunu ziyadesiyle hissettiriyor.

Arjantin'in Oscar ödüllü “Resmi Tarih” (La Historia Oficial) filmi olsun, yine Arjantin'den “Olimpo Garajı” (Garage Olimpo) olsun, sonra Şili'nin “Machuca” adlı filmi olsun, birçok cunta karşıtı film çekildi, Hala Buradayım da aralarına katılabilir. Filme dair biricik çekincem, seyirciyle aramıza mesafe koyalım, sloganizme asla kaymayalım endişesiyle, korunaklı bir duygu alanı inşasını seçmiş olmasıydı. Oysa bu acıların siyasi boyutu da var,

bunlar tanımadıkları insanlar daha güzel yarınlarda yaşasınlar diye canlarından olan insanlar, öyle ailemize bak neler oldu demek kadar, ailemiz canından çok sevse de yine bedel ödemeyi göze almış bir babamız var denilebilirdi. İşkence altındaki babaya odaklanmayıp, aileye odaklanmak elbette bir seçim. Ama ben meramımı, umarım anlatabildim.

Bundan 16 yıl evvel, siyasi filmler dosyası yapmışım ve politik sinema, umut ve yıkımın harmanıdır demiştim. Hâlâ aynı fikirdiyim, onca acımız var, küllenmemiş, nice yaramız var, kapanmamış. Onları beyazperdeye taşıyalım, hata yapmaktan korkmayarak, varın duyulu, tutkulu ve kusurlu olsun. Ama olsun. Son olarak, filme notum, 100 üzerinden 80 puan. Zaten eleştirmenler olsun, sinemaseverler olsun, pek örneği görülmeyecek şekilde, bu beğeni konusunda neredeyse ortak bir fikre ulaştılar. Cumartesi Anneleri, neredeyse 30 yıldır, kayıp evlatları kadar, kitlesel hafızamız için de destansı bir mücadele sürdürüyor, bitmek tükenmek bilmeyen adalet arzusuyla. Sinemaclarımızda düşen görev, onların ve yavrularının öyküsünü evrensele taşımaktır, bu ihtiyaç filan değil, bu büyük bir zorunluluktur.

Adnan Özyalçınar'ın Kadıköylü dostları

Adnan Özyalçınar, Kadıköylü dostları Haldun Taner, Şükran Kurdakul ve Melisa Gürpınar'ı anlattı

● Deniz Şimal TAŞAN

Müze Gazhane Çevre Gönüllüleri tarafından düzenlenen Kültür Mekân Söyleşileri 15'inci kez 'Kadıköy'den Suriçi ve Beyoğlu'na İstanbul ve Edebiyat' başlığıyla gerçekleşti. 15 Mart Cumartesi günü gerçekleşen söyleşide Adnan Özyalçınar konuşmacı olarak yer aldı. Etkinliğin moderatörlüğünü ise C. Hakkı Zariç yaptı.

HALDUN TANER MİZAHİ

Kadıköylü yazar ve şair dostlarını anlatan Özyalçınar konuşmasına Haldun Taner'i anlatarak başladı. Haldun Taner'in, Sait Faik ve Orhan Kemal ile birlikte üç ustasından biri olduğunu söyleyen Özyalçınar, “Uzun bir süre Moda'da oturdu. Haldun'un öykülerinde ince bir mizahı bıyık altından gülümseten bir yanı vardır. Öykülerindeki amacı yalnız kişisel olanı değil daha çok günün toplumsal sorunlarına eğilmektir. Onun mizahi bakışı, düşülmüş taşınılmış bir tutum değil. Kendisi 'Benim yaradılış yanımdır, bakış alışkanlığım' diyor. Haldun, 'Yazarın sorumluluğu özgürlük sorunudur, hukukun bütünlüğüdür' diyor.” diye konuştu. Özyalçınar, Haldun Taner'i ilk kitabı Yaşasın Demokrasi ile tanıdığını kaydetti.

Özyalçınar, Haldun Taner'in Moda Sahili'ndeki bir anısını şu sözlerle paylaştı: “Moda'da otururken ilk eşi ünlü bir piyanisti ve sürekli evde piyano ça-

lıyordu. Haldun ise her gün gazetede yazılar yazıyordu. Evdeki gürültüden rahatsız olunca bir çare buldu; kâğıt ve kalemini zembile koyarak Moda Sahili'ne indi. Oradaki bir kaya parçasının üzerine çıkıp yazılarını orada yazdı.”

ŞİİRİN GERÇEĞİNİ YAKALAYAN ŞAİR

Şükran Kurdakul için “Hepimizin Şükran Abi'siydi” diyen Özyalçınar, Kurdakul'un Kalamış'ta bir zamanlarda yalı olan bir evde oturduğunu anlattı. Kurdakul'un şiirin gerçeğini yakalayan bir şair olduğunu söyleyen Özyalçınar, “Şiirin gerçeğin aldatmacaya dönüştürülmek istendiği bir dünyanın görünür görünmez güçleri karşısında bir tutunma çabası olarak belirtiyordu şiirin gerçeğini. Kurdakul,

tek bir Marksist kitabı okuyamadık. Nereden öğrendik sosyalizmi veya solculuğu? Edebiyattan öğrendik. Melih Cevdet'in, Oktay Rifat'ın, Şükran Kurdakul'un kitaplarından. 1960'tan sonra Marksist kitaplar bizim elimize geçti.” Nazım Hikmet'i nasıl tanıdıklarını da şöyle anlattı: “Pelür kâğıda da 10

“KADIKÖY İNSAN RUHUNA YAKIN BİR KENT”

Geçmiş yıllara göre Kadıköy'ün kişiliğini koruduğuna inandığını belirten Adnan Özyalçınar, “Kadıköy her şeye rağmen kişiliğini koruyor. Bahçeleriyle, kalan köşkleriyle, yeşillikleriyle koruyor. İstanbul'da o kalmadı, beton diktirler kurdular, her otun üzerine bir kepe beton döküyorlar. Kadıköy insan ruhuna yakın bir kent, Kadıköy'ü ayrı bir kent olarak görüyorum.” dedi.

aslında bir eylem adamı. Toplumsal ve sanatsal örgütlenmelerde yer alan kültürel bir savaşın şairi. Bir de yayıncılığı var bu da örgütlü olmasından kaynaklı.” diye konuştu.

HEM ŞAİR HEM TİYATROCU

1960 kuşağının üç kadın şairinden biri olan Melisa Gürpınar için Özyalçınar, “Kadıköylü ve tüm yaşamı da Kadıköy'de geçmiş bir isim. Melisa, şiirlerinde kendini arayış içindeydi. Geçmiş ve çevreyle hesaplaşan şiirleri vardı.” dedi. Gürpınar ile arkadaşlığını anlatan Adnan Özyalçınar, “Şairliğinin yanında tiyatroculuğu da vardı ve çok iyi bir tiyatrocuydu. 1966'da bir tiyatro derneğinin kuruluşuna katıldı, 1970'te de profesyonel bir tiyatronun ortağı oldu. Bu ortaklıklarından önce Kadıköy Halkevi'nde uzun süre tiyatro öğretmeniği yaptı. Bildiğim kadarıyla Ankara'dan Erdal Özyağcılar genç bir oyuncu olarak geldi ve Melisa'nın kurduğu tiyatrodaki ilk oyununu onunla oynadı.” ifadelerini kullandı.

tane birden çekiyorlar, o zaman da son kâğıt size gelirse yandınız, hiçbir şey okuyamıyorsunuz. Yani biz gözlerimizi belterek, heceleri heceleyerek, harf harf Nazım Hikmet'i okuduk. Silik sülük kağıtlarla. Nazım'ı öyle tanıdık, yoksa başka türlü tanınmanın olanağı yoktu.”

LEE

Yönetmenliğini Ellen Kuras'ın üstlendiği ve bu hafta vizyona giren Lee filmi, ünlü fotoğrafçı ve eski model Lee Miller'in sıradışı hayatını konu alan gerçek bir hikâyeye dayanıyor. Modellik kariyerinde zirveye ulaşan Elizabeth Lee Miller, mesleğinden sıkıldığını fark ettikten sonra fotoğrafçılığa yönelir. II. Dünya Savaşı başladığında ise Vogue dergisi için savaş muhabiri ve fotoğrafçısı olarak cepheye gider. Miller, savaşın dehşetini objektifine yansıtarak kadınların tarih yazmadaki görünmez mücadelesini gözler önüne serer. Aynı zamanda bir sanatçının kimliğini yeniden inşa etme çabasını da vurgular. Lee filminde, Marion Cotillard, Alexander Skarsgård, Andrea Riseborough, Andy Samberg ve Josh O'Connor gibi ünlü oyuncular yer alırken, Oscar ödüllü Kate Winslet, Lee Miller'a hayat veriyor. Winslet'in bu olağanüstü performansı, ona En İyi Kadın Oyuncu dalında Altın Küre adaylığı kazandırdı.

Kadıköy Sineması
LEE: 19.00, 21.15
GECENİN KIYISI: 17.45
BALKONDAKİ KADINLAR: 15.45
MICKEY 17: 21.15
MARIA: 16.30
KONSEY: 14.00
FLOW: 14.00, 19.30
MİYAZAKİ SEÇKİSİ: 22–23 Mart Çeşitli Seanslar
FLEABAG: 26 Mart Çarşamba 19.30
ÜÇ RENK: MAVİ: 26 Mart 20.00
KADER: 27 Mart Perşembe 21.20
Adres: Bahariye Cad. No:25, Kadıköy
Tel: (0216) 337 74 00

Sinematek/Sinema Evi'nde bu hafta

Adres: Osmanağa Mah., Hasircıbaşı Cad., Hasircı Sok. No:16 | İletişim: sinematek@kadikoy.bel.tr | Web: sinematek.kadikoy.bel.tr | Instagram: @sinematekSinemaEvi

Şeref Yolu (Max et ferrailleurs)

Varlıklı bir aileden gelen ve eski bir yargıç olan Max, suçluları yakalamayı saplantı haline getirmiş, kendini buna adanmış bir polis müfettişidir. Bir soyguncu çetesini elinden kaçırması onu hepten kamçılar. Çok geçmeden, içinde bulunduğu çete ile birlikte hurda hirsızlığı yapan Abel'i gözüne kestirir.

21 Mart Cuma Saat:20.00

Yönetmen: Claude Sautet
Senaryo: Claude Néron (roman, senaryo, diyalog), Claude Sautet, Jean-Loup Dabadie
Oyuncular: Michel Piccoli, Romy Schneider, François Périer, Georges Wilson
Fransa, İtalya / 1971 / Fransızca / 112 dk. / Renkli / Türkçe Altyazılı

Sen Benimsin (La piscine)

Marianne ve Jean-Paul çiftinin yaz tatillerini geçirdikleri havuzlu bir yazlık eve, Marianne'in eski dostu Harry'nin ve onun varlığından henüz haberdar olduğu on sekiz yaşındaki kızı Penelope'nin gelişyle ortaya çıkan erotik gerilim; göz alıcı güzellikteki tatilcilerin arasında kıskançlık ve şiddetin kol gezdiği tekinsiz bir atmosfer yaratır.

22 Mart Cumartesi Saat:14.00

Yönetmen: Jacques Deray
Senaryo: Alain Page (öykü), Jean-Claude Carrière, Jacques Deray

Oyuncular: Romy Schneider, Alain Delon, Maurice Ronet, Jane Birkin
Fransa, İtalya / 1969 / Fransızca / 122 dk. / Renkli / Türkçe Altyazılı

Naklen Ölüm (La mort en direct)

Gözüne bir kamera nakledilen muhabir, hastalıktan ölmenin çok nadir hâle geldiği bir gelecekte ölmekte olan hasta bir kadının yazarı TV şovu için gizlice filme almaya başlar. Film, etik değerlerin ve insani sorumlulukların yok sayıldığı bir distopik dünya kurarken Glasgow sokaklarından İs-koçya kırsalının muhteşem doğasına uzanan bir dekor içinde zirveye çıkan oyuncu-luklarla sinemasal bir şölen sunar.

22 Mart Cumartesi Saat:18.30

Yönetmen: Bertrand Tavernier
Senaryo: David Compton (öykü), David Rayfiel, Bertrand Tavernier
Oyuncular: Romy Schneider, Harvey Keitel, Harry Dean Stanton, Max von Sydow, Thérèse Liotard
Fransa, Batı Almanya / 1980 / İngilizce / 128 dk. / Renkli / Türkçe Altyazılı

Başlangıçlar

Genç bir resim restoratörü, yirmili yaş bu-nalımı ile boğuşmaktadır. O bu süreçten en az hasarla kurtulmaya çalışırken, Pa-ris'te aynı evi paylaştığı arkadaşının bek-lenmedik ölümü ve İstanbul'da onarılmayı bekleyen gizemli bir Osmanlı tablosu ile uğraşmak zorunda kalır.
-Film'in ardından Serkan Acar modera-törlüğünde, yönetmen Ozan Yoleri ile söyleşi gerçekleştirilecek.

23 Mart Pazar Saat:14.00
Yönetmen: Ozan Yoleri
Senarist: Ozan Yoleri, Aysin Kadirbeyoğlu
Oyuncular: Ahsen Eroğlu, Hazal Subaşı
2024 / Türkiye / 92 dk.

Mulholland Çıkmazı (Mulholland Drive)

Hafızasını bir araba kazası sonrasında kaybeden ve kim olduğunu hatırlamayan bir kadın, ünlü bir oyuncu olma hayali ile küçük bir kasabada Hollywood'a gelen Betty'nin evine sığınır. Kimliğini bulmak umuduyla kadının çantasına bakarlar ve yüksek miktarda para ile mavi bir anahtar bulurlar. Betty, kendini Rita olarak tanıtan bu kadına kim olduğunu hatırlamasında yardım etmeye çalışırken onunla yavaş yavaş yakınlaşacaktır.

23 Mart Pazar Saat:18.30

Yönetmen: David Lynch
Senaryo: David Lynch
Oyuncular: Naomi Watts, Laura Elena Harring, Justin Theroux, Ann Miller, Robert Forster
ABD / 2001 / İngilizce / 147 dk. / Renkli / Türkçe Altyazılı

Aysel, Bataklı Damın Kızı

Aysel, Satılmışzadeler'in yanında çalışırken hamile kalır. Çocuğun babasının evin beyi olduğunu iddia etse de Satılmışza-

Sinematek/Sinema Evi, usta oyuncu Romy Schneider'e odaklanan ana programın yanı sıra David Lynch anısına, yönetmenin kültleşmiş üç filmini sinemaseverlerle buluşturuyor

de bunu kabul etmez. Aysel, çocuğunu doğurduktan sonra nafaka almak amacıyla mahkemeye başvurur. Köyün ileri gelenlerinden birinin kızı ile nişanlı olan Ali, Aysel'in mahkemedeki tavrından çok etkilenir.

25 Mart Salı Saat:20.00

Yönetmen: Muhsin Ertuğrul
Senaryo: Nâzım Hikmet (Mümtaz Osman mahlasıyla), Selma Lagerlöf (öykü)
Müzik: Cemal Reşit Rey
Oyuncular: Cahide Sonku, Talât Artemel, Feriha Tefvik, Mahmut Morali, Behzat Butak
Türkiye / 1935/ Türkçe / Siyah Beyaz / 80 dk. / İngilizce Altyazılı

Üniformalı Kızlar (Mädchen in Uniform)

Manuela, annesinin ölümünden sonra, katı kurallar ile yönetilen bir kız yatılı okuluna gönderilir. Okuldaki katı kurallara adapte olamayışları için pek çok öğrencinin rol modeli olarak gördüğü, okulun en popüler öğretmenlerinden birine aşık olur.

26 Mart Çarşamba Saat:20.00

Yönetmen: Géza von Radványi
Senaryo: Christa Winsloe (tiyatro oyunu), Friedrich Dammann, Franz Höllering
Oyuncular: Romy Schneider, Lilli Palmer
Batı Almanya, Fransa / 1958 / 95 dk. / Renkli / Almanca / Türkçe Altyazılı

Vampir

Allan Gray, geceyi geçirebileceği bir han bulur ve oda kiralar. Gece yarısı uykusundan uyandığında kilitle kapısını açıp içeri giren yaşlı bir adam, kendisi öldükten sonra açılmasını tembihlediği küçük bir

paket bırakır. Gray, yaşlı adamın bıraktığı paketi açtığında içinde bir kitap bulur. Kitapta vampirlerden bahsedilmektedir. Léone'nin boynunda ısırık izleri görme-siyle birlikte Gray'ın arayışı âdeta bir mücadeleye dönüşecektir.

*Filme müzikleriyle Cihan Kahvecioğlu ve Gürtuğ Gök eşlik edecek.

27 Mart Perşembe Saat:20.00

Yönetmen: Carl Theodor Dreyer
Senaryo: Sheridan Le Fanu, Christen Jul, Carl Theodor Dreyer
Oyuncular: Julian West, Maurice Schutz, Rena Mandel, Sybille Schmitz
Almanya, Fransa / 1932 / Sessiz / 115 dk. / Siyah Beyaz / Almanca Arayazılı/ Türk-çe Altyazılı / Canlı Müzikli

Önemli Olan Sevmek (L'important c'est d'aimer)

Romy Schneider'in başrolleri ünlü Fransız şarkıcı Jacques Dutronc ile birlikte Fabio Testi ve Klaus Kinski gibi uluslararası şö-hrete sahip önemli oyuncular ile paylaştığı film; bir fotoğrafçının, geçinmek için kötü işlerde çalışan bir aktrise yardım etme-siyle açılıyor ve kendisine ya da çevresine zarar dokunan bir avuç bahtsız karakter-in hayata ve aşka tutunmaya çalışması-nın hikâyesini anlatıyor.

28 Mart Cuma Saat:20.00

Yönetmen: Andrzej Zulawski
Senaryo: Christopher Frank, Andrzej Zulawski
Oyuncular: Romy Schneider, Fabio Testi, Jacques Dutronc, Klaus Kinski
Fransa, İtalya, Batı Almanya / 1975 / 109 dk. / Renkli / Fransızca / Türkçe Altyazılı

“Yangın Güvenliği ve Mimarlık”

● Hülya ARSLAN

Kadıköy Belediyesi ve TMMOB Mimarlar Odası işbirliğiyle düzenlenen “Yangın Güvenliği ve Mimarlık” konulu panel Kadıköy Belediyesi Evlendirme Dairesi’nde gerçekleşti. Kadıköy Belediyesi ve TMMOB Mimarlar Odası işbirliği ile Türkiye Yangından Koruma ve Eğitim Vakfı (TÜYAK), Isı Su Ses ve Yangın Yalıtımcıları Derneği İZODER, TMMOB Mimarlar Odası Sürekli Mesleki Gelişim Merkezi’nin katkılarıyla düzenlenen panelde yangına karşı alınması gereken önlemler ve mevcut yönetmelikler hakkında konuşuldu. Panelin moderatörlüğünü İstanbul Büyükkent Şubesi Anadolu 1. Bölge Temsilciliği Başkanı Saltuk Yüceer üstlenirken, açılış konuşmalarını TMMOB Mimarlar Odası Genel Başkanı Zeynep Eres Özdoğan ve Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı yaptı.

“PROJELERİMİZİ TITİZLİKLE YAPIYORUZ”

Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı, panelin açılışında yaptığı konuşmada, yangın güvenliğinin sadece bir mimari proje meselesi olmadığını, tüm toplumu ilgilendiren bir konu olduğunu dile getirdi. Bolu’daki yangın faciasına atıfta bulunan Köseadağı, yaşanan olayın ardından kamu kurumları olarak yangın güvenliğine dair çok önemli dersler çıkardıklarını söyledi ve sözlerine şöyle devam etti: “Bir bina bir kez yanıyor ve bu tür felaketlerin acısı ömür boyu sürüyor. O yüzden tüm projelerimizi ve denetimlerimizi yangın güvenliği konusunda titizlikle yapıyoruz.” Köseadağı ayrıca mimarların ve yerel yönetimlerin birlikte hareket etmesinin, bu tür acıların yaşanmasının önüne geçebileceğini ifade etti.

Köseadağı, Kadıköy’deki 40 bine yakın bina ve çok sayıda işyerinin yangın güvenliği açısından sürekli denetim altında olduğunu belirterek, “Her yıl yangın yönetmeliği değişiyor ve bu değişikliklere uyum sağlamak her zaman kolay olmuyor. Ama biz Kadıköy Belediyesi olarak binaların yapım sürecinin her aşamasında bu yönetmelikleri

Kadıköy Belediyesi ve TMMOB Mimarlar Odası işbirliğiyle düzenlenen “Yangın Güvenliği ve Mimarlık” konulu panel, Kadıköy Belediyesi Evlendirme Dairesi’nde yoğun bir katılımı gerçekleştirildi

titizlikle uyguluyoruz. Bu sadece estetik veya işlevsellik değil, can güvenliği meselesidir.” dedi.

“KURALLARA UYULMADIĞINDA MÜHÜRLÜYÖRÜZ”

Kadıköy Belediyesi’nin yangın güvenliği için attığı adımlara da değinen Başkan Köseadağı, özellikle toplu mekânlarda denetimlerin artırıldığını ve bu alanların yangına karşı titizlikle denetlendiğini vurgulayarak, “Oteller, pansiyonlar, hastaneler, okullar, sinemalar ve tiyatrolar gibi kalabalık alanlarda yangın güvenliği önlemlerini sıkı bir şekilde kontrol ediyoruz. Kurallara uyulmadığında ise hiçbir müsamaha göstermiyoruz ve gerekirse bu mekanları mühürlüyoruz.” diye konuştu.

DENETİM MEKANİZMALARI OLMALI

TMMOB Mimarlar Odası Genel Başkanı Zeynep Eres Özdoğan ise “Yangınlar, felaketler aslında hepsi bizlere eksikliklerimizin ne olduğunu anlatıyor.” diyerek yangın güvenliğine dikkat çekti. Özdoğan, “Bir yapının tasarlanması, uygulanması ve varlığını sürdürmesi mimarlarla birlikte farklı disiplinlerden uzmanların gerekli sorumluluğunu oluşturuyor.” ifadeleriyle mimarların ve mühendislerin iş birliğine vurgu yaptı. Ayrıca, “Bolu’da gördüğümüz gibi ağır facialarla karşılaşyoruz.” diyerek, denetim eksikliklerinin yangın felaketlerine yol açabileceğini belirtti. “Meslekler teknoloji ile birlikte geliyor.” diyerek mesleki gelişimin önemini vurgulayan Özdoğan, kamu

denetiminin zorunlu olduğunu ve “Kamunun, devletin yapı denetim ve süreklilik içeren bir denetim sisteminin oluşturulması bizlerin sağlıklı güvenli çevrelerde yaşamamızın esas garantisi olacaktır.” dedi.

MİMARİ TASARIMIN ÖNEMİ

Paneldeki konuşmaların merkezinde, yangının bir facia olmaktan nasıl çıkarılabileceği vardı. Makine Mühendisi Dr. Gökhan Balık, “Yönetmelik Uygulamaları Açısından Yeni Binalar ve Mevcut Binalar” başlıklı konuşmasında, yeni yapıların yangın güvenliği standartlarına nasıl uyum sağlayabileceğini detaylandırırken mevcut binaların bu standartlara uyum sağlamakta karşılaştıkları zorlukları da ele aldı. Dr. Balık, yangın güvenliği için özellikle binanın tasarım aşamasında dikkate alınması gereken temel unsurları vurguladı.

Mimar Prof. Dr. Alper Ünlü ve Mimar Fırat Ali Fırat ise, “Yangın Güvenliğinde Mimari Tasarım Algoritmaları” üzerine yaptıkları konuşmada, mimarinin yangın güvenliği üzerindeki etkilerini detaylı bir şekilde anlattılar. Ünlü, özellikle yük-

sek katlı binalarda kullanılan tasarım algoritmalarının, yangına karşı alabileceği önlemler üzerinde ne kadar belirleyici olduğunu anlattı.

TARİHİ YAPILARIN YANGIN GÜVENLİĞİ

Mimar Prof. Dr. Mustafa Özgünler, panelde tarihi yapıların yangın güvenliğine dair önemli bir konuşma yaptı. Tarihi yapılar estetik açıdan büyük değer taşıırken aynı zamanda yangın güvenliği noktasında özel önlemler almayı gerektiriyor. Özgünler, tarihi binalarda yangın güvenliği sağlarken, yapının tarihsel dokusuna zarar vermeden modern güvenli önlemlerinin nasıl entegre edilebileceğine dair örnekler sundu.

TAHLİYE VE KAÇIŞ YOLLARI PLANLAMASI

Mimar Doç. Dr. Nuri Serteser, yangın anında tahliye yollarının planlanmasının önemine dikkat çekti. Yangın güvenliğinin sadece yangın esnasında yapılan müdahaleler değil, aynı zamanda tahliye yolları, kaçış planları ve bu yolların sürekli denetlenmesi olduğunu söyleyen Serteser, “Yangın anında panik olmamak ve insanların güvenli bir şekilde tahliye edilmesini sağlamak, önceden yapılacak planlamalarla mümkün olabilir.” dedi.

YAPI MALZEMELERİ VE GÜVENLİK

Panelde son olarak İZODER Genel Sekreteri Timur Diz yangın güvenliğinde kullanılan yapı malzemelerinin davranış özelliklerini ve genel tasarım yaklaşımlarını anlattı. Yangına dayanıklı malzemelerin ve yapısal özelliklerin, bir binanın yangına karşı dayanıklılığını arttırmada ne kadar önemli olduğunu anlatan Diz, tasarım sürecinde bu malzemelere yönelik daha fazla özen gösterilmesi gerektiğini belirtti.

Görünmez tehdit mikroplastiklere dikkat!

Plastik atıkların parçalanmasıyla oluşan mikroplastikler soluduğumuz hava, içtiğimiz su ve tükettiğimiz gıdalarla vücudumuza giriyor. Beyne kadar ulaşabilen bu partiküller, pek çok hastalığa neden olabiliyor

Mikro ve nanoplastikler, hayatımızın her alanına nüfuz etmiş durumda ve insan sağlığı ile çevre için büyük bir tehdit oluşturuyor. Uzmanlar, mikroplastiklerin zararlarından korunmak için bireysel ve toplumsal düzeyde önlemler alınması gerektiğini vurguluyor. Memorial Şişli Hastanesi Endokrinoloji ve Metabolizma Hastalıkları Bölümü’nden Prof. Dr. İbrahim Şahin, mikroplastiklerin sağlığımız üzerindeki etkileri ve korunma yöntemleri hakkında bilgi verdi.

BEYNİMİZE KADAR ULAŞABİLİYOR

Prof. Dr. İbrahim Şahin, mikroplastiklerin solunum, sindirim ve cilt yoluyla vücuda girebildiğini belirterek şu bilgileri paylaştı: “Mikroplastikler vücudumuza solunum, sindirim sistemi ve cilt teması ile üç temel yoldan girebilir. Nefes aldığımız havada bulunan mikroplastikler akciğerlerimize ulaşabilir, oradan da kan dolaşımına geçerek vücudumuzun en kritik organlarına kadar taşınabilirler.

Araştırmalar boyutu 100 µm’den küçük olan mikroplastiklerin vücuttaki bariyerleri geçerek; karaciğer, böbrek ve hatta beyin konusunda biriktiğini ortaya koymaktadır. Kan-beyin bariyerini aşmayı başaran bu partiküller, beynimizde de polanabilir.”Mikropilastiklerin depolanmasının Alzheimer ve demans gibi nörolojik hastalıkların artışıyla rol oynayabileceğini belirten Şahin, mikroplastiklerin yalnızca yetişkinler için değil, anne karındaki bebekler için de ciddi bir tehdit oluşturduğunu belirterek “ Bu partiküller plasentadan geçerek anne karındaki bebeklere bile ulaşabilir ve onların gelişimini olumsuz etkileyebilir. Bu bulgular, özellikle anne sağlığı ve bebeklerin uzun vadeli gelişimi açısından ciddi

endişelere neden olmaktadır.” dedi.

GIDALARA NASIL GİRİYOR?

Prof. Dr. Şahin, mikroplastiklerin yalnızca su kaynaklarında değil, tükettiğimiz gıdalarda da tespit edildiğini belirterek şu bilgileri paylaştı: “Mikroplastikler, deniz ürünleri, içme suyu, süt, tuz, şeker ve bal gibi temel gıdalarda dahi bulunabiliyor. Okyanusların yüzde 88’inin plastik atıklarla kaplandığı ve her yıl yaklaşık 15 milyon ton plastiğin denizlere karıştığı tahmin ediliyor. Plastik parçacıkları, balıklar aracılığıyla sofralarımıza kadar ulaşıyor.”

Havada bulunan mikroplastiklerin solunum yoluyla vücuda girdiğini ve akciğerlerimize kadar ulaşabildiğini belirten Şahin, bu partiküllerin kan dolaşımına karışarak hayatı organlarda birikebileceğini söyledi.

Mikroplastik maruziyetini azaltmak için bireysel ve toplumsal olarak alınabilecek önlemleri sıralayan Prof. Dr. İbrahim Şahin, şu önerilerde bulundu:

“1. Tek kullanımlık plastikleri azaltın: Plastik bardak, çatal ve tabak gibi ürünlerin kullanımını sınırlandırabilirsiniz.

2. Geri dönüşümü destekleyin: Plastik atıkların doğru şekilde toplanması ve geri dönüştürülmesi önemlidir.

3. Doğa dostu malzemelere yönelin: Plastikten alternatif çevre dostu ürünler tercih edin.

4. Yasal düzenlemeler: Plastik kullanımını sınırlandıran, üretimini kontrol altına alan ve geri dönüşümü teşvik eden politikalar hayata geçirilmelidir.

5. Araştırmaların desteklenmesi: İnsan sağlığı üzerindeki olası zararları belirlemek ve mekanizmayı anlamak için daha fazla bilimsel çalışma yapılmalıdır.”

“Dünya İçin Bir Saatini Ver”

Dünya Doğayı Koruma Vakfı (WWF) çağrısıyla her yıl mart ayında küresel katılımı, iklim krizi ve doğa kayıplarına dikkat çekmek için düzenlenen Dünya Saati, bu yıl 22 Mart Cumartesi akşamı 20.30 - 21.30 saatleri arasında gerçekleşecek. 190’den fazla ülkede milyonlarca insanın katılımıyla gerçekleşecek etkinlik kapsamında, dünyanın dört bir yanındaki anıtlar ve kurumlar derinleşen doğa kayıpları konusunda farkındalık yaratmak için dış aydınlatmalarını kapatacak.

Ülkemizde WWF-Türkiye’nin (Doğal Hayatı Koruma Vakfı) öncülük ettiği etkinlik kapsamında her yıl olduğu gibi bu sene de ışıklar 1 saatliğine kapatılacak. Bu yıl 19’uncusu düzenlenecek etkinlik kapsamında bireyler, Dünya Saati sayfasından seçecekleri ya da kendilerinin kurgulayacakları gezegen dostu etkinlikler ile Dünya Saati’ne katılabilecek. Türkiye’de Panasonic Electric Works Türkiye ana sponsorluğunda düzenlenen

Dünyanın en geniş katılımlı çevre hareketi Dünya Saati, herkesi 22 Mart’ta “Dünya İçin En Büyük Saati” toplamaya çağırıyor: bir saatini dünyaya ver; geleceğe zaman kazandır

icin bir saatini ver” çağrısı da yapılacak.

ATIKSIZ YEMEK, EŞYA TAKASI...

Dünya Saati’nde, bir saatini vererek geleceğe zaman kazandırmak isteyenler için ilgi alanlarına göre seçim yapabilecekleri atıksız yemek; doğa sohbetleri; doğada spor; kıyafet, kitap, eşya takası; akarsuların yolculuğunu takip gibi çok sayıda öneri yer alıyor. “Dünya için bir saatini ayırıyorum ve daha fazlasını yapmak istiyorum” diyenler için WWF-Türkiye’nin doğa koruma çalışmalarına destek olarak Dünya Saati Bağış Sertifikası alma seçeneği de bulunuyor.

Arama motorlarının algoritması üzerine konuştuğumuz İzmir Ekonomi Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Sarphan Uzunoglu "Arama motorlarının algoritma güncellemeleri, bağımsız medya organlarının görünürlüğüne düşürebilir ve bu da reklam gelirlerini etkileyebilir" diyor

● Leyla ALP

Son yıllarda her şeyi internete daha doğru arama motorlarına sormaya başladık. Merak ettiğimiz, unuttuğumuz, beklediğimiz herhangi bir bilgi ve haber için parmaklarımızın birkaç hareketiyle edineceğimiz bilgiler için onlarca kitap ya da gazete satın almaya artık gerek yok. Dahası basılı birçok gazete de kapandı ya da baskı sayısını düşürdü. Arama motorlarının haber içeriklerini sıralama biçimi, dijital medya organlarının görünürlüğüne ve dolayısıyla finansal sürdürülebilirliğini doğrudan etkiliyor. Son olarak, önemli bir yayın platformu olan Gazete Duvar'ın kapanma kararı alması, algoritmaların medya kuruluşları için nasıl bir risk oluşturduğunu gözler önüne serdi. Peki, bu algoritmalar nasıl çalışıyor, bağımsız gazeteciliğe nasıl bir tehdit oluşturuyor ve dijital medya organları ayakta kalabilmek için nasıl bir yol izleyebilir? İzmir Ekonomi Üniversitesi Öğretim Üyesi Dr. Sarphan Uzunoglu ile konuştuk.

"ARAMA MOTORU BU İŞİN KURAL KOYUCUSU"

● Gazete Duvar kapatma kararı aldı. Ardından bağımsız birkaç medya kuruluşu arama motorlarının algoritmasını değiştirmesiyle ilgili ortak açıklama yaptı. Arama motorlarının haber kanallarının trafiğinde nasıl bir etkisi var?

Duvar'ın kapanması, editöryal bağımsızlığı algoritma vahşetinin hüküm sürdüğü ekosistemde kurban vermemek için atılan bir adım. Duvar, belirli riskler aldı, trafiğiyle birlikte insan kaynağını ve kurumsal kapasitesini büyüttü. Algoritmik değişiklik sonrasında ise bu büyümeyi ayakta tutması gereken finansal kaynakların kaybı ya da efektif olmaması gereği (mesela ulusal basın ilan destek mekanizmaları) yeni bir yol arayışına girmiş olmalılar. O yolun sonu da kalitesiz gazeteciliğe çıktıysa, doğal olarak o yola girmeyi tercih etmemişlerdir.

Gelelim teknik soruya. Arama motorları, haber platformlarının trafiğinde önemli bir etkiye sahiptir. Google ve diğer arama motorları, haber içeriklerinin görünürlüğüne büyük ölçüde etkileyen algoritmalar kullanır. Bu algoritmalar, kullanıcıların arama sonuçlarında en uygun ve ilgili içeriği bulmalarını sağlamaya çalışırken, medya organlarının içeriklerini daha görünür kılmak için çeşitli kriterlere göre sıralama yapar. Yani esasen arama motoru neredeyse bu işin kural koyucusu. Her şey onun algoritmaları karar veriyor.

"Eşitliğe Yerel Dokunuş"

● Simge KANSU

Küresel Eşitlik ve Kapsayıcılık Ağı Derneği'nin bir sosyal girişimi olan Mor Merdiven Ağı, toplumsal cinsiyet eşitliğini temel alan bir vizyonla; iş hayatında, akademide, yerel yönetimde ve siyasette cinsiyete dayalı eşit katılımı teşvik ederek, küresel ve yerel düzeyde etkili bir değişim yaratmayı hedefliyor. Afet yönetiminde yerel kadın liderliğini güçlendirmek amacıyla 2023 yılında ortaya çıkan girişim, toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinin yerele entegre olması için çalışmalarını sürdürüyor. Küresel Eşitlik ve Kapsayıcılık Ağı Kurucu Başkanı Ayşe Kaşıkırık, Mor Merdiven oluşumu hakkında gazetemize konuştu.

Mor Merdiven girişimi hakkında bilgi veren Kaşıkırık, "Mor Merdiven, toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı afet yönetiminde yerel kadın liderliğini güçlendirmek amaçlı 'Eşitliğe Yerel Dokunuş' sloganıyla 2023 yılında yola çıktı. Afet sonrası toparlanma sürecinde yaşanan olumsuz etkileri, kadın liderliğini ve toplumsal cinsiyet eşitliğini merkeze alarak fırsatı dönüştürmeyi hedefleyen bir inisiyatif. Mor Merdiven Ağı, kadın liderliği hususunda küresel düzeyde etkili politika yapım süreçlerini inceliyor, toplumsal cinsiyet eşitliği perspektifinin yerele entegre olmasını destekliyor ve böylece eşitsizliğin önlenmesine katkıda bulunmayı amaçlıyor." dedi.

Yerelde kadın liderliğini desteklemek için eğitim ve seminerler düzenlediklerini belirten Kaşıkırık, "Mor Merdiven, yerel kadın liderliğini destekleyerek çoklu krizler dönemlerinde kadınların ve kız çocuklarının güvenilir bilgilere ulaşabilmelerini güçlendirmek için çalışıyor. Ayrıca temel hizmetlere (eğitimden sağlığa, istihdamdan barınmaya kadar) erişimde karşılaştıkları sorun-

● İçerikleri ön plana çıkarırken hangi kriterlere göre sıralama yapıyor? Bu sıralama, okurun doğru bilgiye ulaşmasını engelliyor olabilir mi?

Arama motorları içerikleri sıralarken birçok faktör kullanır. Google gibi büyük arama motorları, deneyim, otorite ve güvenilirlik (E-A-T: Expertise, Authoritativeness, Trustworthiness) gibi kriterlere dayalı sıralama yaptıklarını söylüyorlar ve bunun kriterlerini de sitelerinde detaylıca açıklıyorlar. Bu sıralama, iddialarına göre, çoğu zaman popüler ve tıklanma oranı yüksek içerikleri öne çıkarıyor. Ancak bu, daha az bilinen, doğru ve derinlemesine haberlerin görünürlüğüne de engelleyebilir, bu bir gerçek. Neticede bu durum okurların doğru bilgiye ulaşmada zorluk yaşamasına neden

olabilir. Ama bu algoritmik yapının asıl amacı netelikli haberi koymak değil, öne çıkarmaktır.

● Google neden böyle bir algoritma değişikliği yaptı?

Aslında Google algoritmalarını sürekli yeniliyor ve buradaki değişikliklerle ilgili yayıncıları önceden de bilgilendiriyor. Bu değişimler onlara göre şart. Çünkü onların amaçları daha doğru, kullanıcı odaklı ve kaliteli içerikler sunmak. Kendi açıklamalarına göre bu algoritma değişiklikleri, yanlış bilgilerin yayılmasını engellemeyi, içeriklerin kalitesini artırmayı ve kullanıcı deneyimini iyileştirmeyi hedefliyor. Bununla birlikte, gördüğümüz üzere, bu değişiklikler medya organlarını ve içerik üreticilerini doğrudan etkileyebiliyor. Google'ın değiştirdiği kuralı da kendi koyduğu gerçeğini unutmamamız gerekiyor. Beğenmediği sistemin ve SEO odaklı habercilik yaklaşımlarına dayalı bilgi ekosisteminin de tuğlalarını onlar döşediler.

"KÜÇÜK MEDYA KURULUŞLARI DAHA AZ TRAFİK ALIR"

● Trafiğin haber kanallarının yaşamasında nasıl bir etkisi var?

Trafik, haber kanallarının finansal sürdürülebilirliği için çok önemli bir faktör; hatta kâr odaklı modellerin damarındaki kan. Dijital medya organları, tıklama başına gelir modeli (CPC - Cost Per Click) ile gelir elde ettiklerinden, trafik ne kadar fazla olursa, gelir elde etme şansı o kadar artar. Yüksek trafik, reklam gelirlerinin artmasına ve medya organının ayakta kalmasına yardımcı olur.

● Yani algoritma güncellemeleri, bağımsız medya organlarının finansal sürdürülebilirliğini etkiliyor?

Arama motorlarının algoritma güncellemeleri, bağımsız medya organlarının görünürlüğüne düşürebilir ve bu da reklam gelirlerini etkileyebilir. Algoritmalar, sıklıkla büyük ve bilinen sitelere öncelik verdiği için, küçük medya kuruluşları daha az trafik alır, dolayısıyla gelirleri düşer.

● Bu başka medya kurumları da kapanacak demek mi oluyor?

Ben bunun kaçınılmaz olduğu, kapanma veya küçülmenin bu dönemde "zorunlu" denebilecek seçenekler olduğu kanaatindeyim. Aksi halde güç odaklarıyla sorunlu ilişkilerin kapıları aralanır zira.

● Okur olarak arama motorunda aradığımız bir haber ya da duruma ilişkin yeterli bilgiye ulaşamadığımız da çok oluyor. Bir haber ararken kendimizi kedili video izlerken buluyoruz. Haber sitelerinin alakasız içerik üretmelerinin nedeni de gene tıklanma meselesiydi, değil mi?

Evet, haber sitelerinin bazen alakasız içerik üretmesinin arkasında tıklama odaklı gelir modeli yatıyor. Tıklama başına gelir modeli, içeriklerin ne kadar dikkat çekici olursa o kadar fazla gelir getireceğini belirtiyor. Bu nedenle, medya organları bazen haberle ilgisi olmayan içerikler de üretebiliyor.

HER ŞEY BİR TIK İÇİN Mİ?

● Yani her şey bir tık için miydi? Peki dilimizden düşürmediğimiz gazetecilik etiğine ne oldu?

Gazetecilik etiği uzun yıllardır bir avuç akademisyenin ve aktivist gazetecinin konuştuğu bir konudan ibaret. Sektörel gerçeklik ve akışta bu tartışmaya neredeyse hiç yer yok. Artık kendimize karşı dürtüst olmalıyız. Türkiye'nin gazetecilik kurum ve kuruluşları bu tartışmalara müdahil olmadılar. Meslek örgütleri ve sendikalar kenardan sessizce izlemekle yetindi. Zaten gündem çoğu zaman etikten ziyade özgürlüklerdi. Kısıtlamalarla dolu ortam etik bir yoksunlukla açlandı.

● Peki, arama motorlarının bizim neyi okuyup neyi okumayacağımıza karar vermesi biraz korkutucu değil mi?

Eğer internet kullanımınızı Google ya da bir başka arama motoruna bağlamazsanız, böyle bir dert yok esasen. Ama bu arama motorları ve sosyal ağlar yarattıkları dopamin bağımlılığının dönüştüğü platform bağımlılığı ile elimizden seçme hakkımızı almış olduk.

● Peki okurlar, tıklama odaklı içerik üretiminin önüne geçmek için ne yapabilir?

Basit. Ödeme yapmalılar. Para vermediğimiz hiçbir şeyin kalite ve niyetinden emin olamayız.

Toplumsal cinsiyet eşitliğini temel alan Mor Merdiven Ağı, yerel kadın liderliğini güçlendirmek ve afet yönetiminde kadın temsiliyetini artırmak için çalışmalarını sürdürüyor

ların azaltılması için katılımın önceliklendirilmesini savunuyor. Bu amaçla kapasite güçlendirme eğitimleri ve seminerleri düzenliyor, yereldeki iyi uygulamaları görünür kılmak için hak temelli kampanya, belgesel, el rehberi ve harita gibi savunuculuk araçlarını etkin olarak kullanıyor.

Afet sonrası toparlanma sürecinde kadınların temel hizmetlere erişimde karşılaştıkları sorunların azaltılması için "sorunu yaşayan grubun anlamlı katılımı" kavramına odaklanıyor. Çünkü biliyoruz ki, çoklu kriz anlarında cinsiyet körü politikalar ile kadınların ve kız çocuklarının ihtiyaçları ve talepleri göz ardı ediliyor." ifadelerini kullandı.

"CİNSİYETÇİ ENGELLERİ KALDIRMALIYIZ"

Ülkemizde kadın yöneticiler ve kadın liderler için yeterli adımların atılmadığını söyleyen Kaşıkırık, "Genel siyasetten yerel siyasete, akademi-den iş dünyasına kadar yönetim kademelerinin hepsinde kadın sayısı olarak çok eksikiz. Yapışkan zeminler, kırık basamakları, cam tavanları bir türlü aşamıyoruz. Kadınların önüne sürülen cinsiyetçi engelleri kaldırmamız gerekiyor." dedi ve şöyle devam etti: "Öncelikle kadınların omuzlarındaki (ücretsiz) bakım emeği sorumluluğunu

dengeli dağıtılmamız gerekiyor. Kadınların sosyalleşebilmeleri için gerekli zamanı ve fiziksel mekanları sağlamalıyız. Ekonomik bağımsızlık çok önemli. Kadınların finansal kaynaklara erişimini güçlendirmeliyiz. Rol model kadınları görünür kılmalıyız ve koçluk, mentorluk gibi deneyim paylaşımı yöntemlerinden faydalanmalıyız. Siyasette kota vb. uygulamalar yerine fermuar sistemini (aday listelerinde bir kadın, bir erkek) zorunlu hale getirmeliyiz. Toplumsal cinsiyet eşitliği mücadelesine erkeklerin aktif katılımını teşvik etmeliyiz."

"ETKİLİ BİR DEĞİŞİM YARATMAYI AMAÇLIYORUZ"

Yerelde kadın yönetiminin önemine dikkat çeken Kaşıkırık, "Tüm kadınların ve kız çocuklarının güçlenmesi adına değişim ve dönüşüm yerelden başlayacak. Öncüsü yerel kadın liderler olacak. Muhtarlar başta olmak üzere kadın örgütlenmesinin aktif üyeleri, temsilcileri ve gönüllüleri bu sürece öncülük edecek. Çünkü yerel kadın liderlerin her biri kendi mahallelerinde, köylerinde ve bölgelerinde birer rol model, kanaat önderi ve değişim elçisi. Aynı zamanda, başka kadınlar ve gençler için de ilham ve cesaret kaynağı. İşte tam bu noktada Mor Merdiven, Türkiye geneli çalışmalarına hız kesmeden devam edecek. Kadınlar kapasite geliştirme desteği sunarak, afet sonrası toparlanma sürecinde karşılaşılan cinsiyet temelli eşitsizliklerle mücadele ederek ve farkındalık sonrası eyleme geçişi destekleyerek, küresel ve yerel düzeyde etkili bir değişim yaratmayı amaçlıyoruz." şeklinde konuştu.

Instagram: <https://www.instagram.com/mor.merdiven.agi/>

Bir oyun yazarının veryansını...

● Gökçe UYGUN

Oyun yazarı Devrim Pınar Gürbüzöğlü, geçtiğimiz aylarda sosyal medyada duygu yoğunluklu bir metin paylaştı. “Tiyatro Camiasına Açık Mektup” başlıklı açıklamasında, Devlet Tiyatroları’nın, belediyelere bağlı şehir tiyatrolarının ve özel tiyatroların sahnedeki oyunlarının yüzde 80 yabancı yazarların oyunlarından oluştuğunu belirterek, tiyatroların yerli yazarlarını yok saymasına tepki gösterdi.

“15 yıllık oyun yazarlığı kariyerimde maddi-manevi tükenmiş durumdayım, derin bir depresyondayım” diyen Gürbüzöğlü ile 27 Mart Dünya Tiyatrolar Günü yaklaşıırken, bu meseleyi konuştuk.

● **Sondan başlayalım; açık mektubun üzerinden yaklaşık 4 geçti. Nasıl yanıtlar aldınız?**

Bir yönüyle müthiş geri dönüşler aldım. Birçok tiyatro büyügüm, meslektaşlarım ve oyuncu arkadaşlarım iletişime geçti. Diğer yönü ise oyun yazarı arkadaşlarımla tahmin ettiğimden çok daha korkunç bir çaresizlik içinde olduğunu fark ettim. Yerli oyun yazarlığı, mesleki anlamda yok olmanın eşiğinde duruyormuş; açık mektupla bu gerçeği ciddi bir sorun olarak fark etmiş oldum...

● **Başa saralım; bu açıklamamız oldukça güçlü bir çıkıştı. Bu mektubu yazmaya sizi iten en kritik nokta neydi?**

Oyun yazmayı bırakma noktasına geldiğim bir dönemdi. Çünkü dönüp dolaşıp hep aynı sıfır noktasına geliyordum. Ama en kötüsü çevremde iyi bir örnek de yoktu. Ya çoğu arkadaşım yaptığı gibi ‘bu sevdadan vazgeçecektim’ ya da bir şekilde mücadele edecektim. İtiraf etmem gerekirse vazgeçmek daha mantıklı bir seçenektir. Ancak mektubu yazdığım gece fark ettim ki; mesleğim ben sahip çıkmazsam kimse benim adıma çıkmayacaktı. Yorgun bir ruh haliyle mektubu yazıp paylaşıp uyudum. Uyandığımda yüzlerce paylaşım, mesaj, yorum ile karşılaşınca şaşırdım. Bu destek güçlendirdi beni. Hâlâ yorgunum ama mücadele etmek için yeterince güçlendim.

● **Tiyatro dünyasını takip etmeye çalışan bir muhabir olarak temas ettiğiniz konuyu mühim buluyorum. Yerli oyun yazarlarının az görünür**

olduğu aşikar. Bunun nedeni yerli oyun yazarı sayısının az olması mı yoksa bu yazarlara fırsat verilmemesi mi?

Bu mektubu önemsemeniz bile inanılmaz bir destek, meslektaşlarım adına teşekkür ederim. Yerli oyun yazarı sayısının yok denecek kadar az olmasının en büyük sebebi; Türk tiyatromuzun, yerli oyun yazarlarına fırsat vermemesi. Bu mesele sadece bu dönemin değil eskilerden gelen köklü bir sorun. Nedense bir türlü çözülüyor/çözülüyor. Beni en çok öfkelerinden de bu! Çözmek o kadar basit ki! Ama olmuyor...

● **Yerli oyun yazarlarına dediğiniz gibi fırsat verilmemesi bir tercihten mi yoksa tiyatro ekosistemindeki yapısal bir sorunun sonucu mu?**

Elbette bir de repertuar sorunu ve yerli/yabancı oyun yüzdeleri var. Bir oyun yazarının; Devlet Tiyatroları ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatrosu haricinde metinlerini gönderebileceği ödenekli bir kurum yok bildiğim kadarıyla. Ancak bu iki kurumdaki yerli/yabancı oyunların sayısına dair Aralık 2024’te yaptığım araştırmanın sonucuna göre sahnedeki oyunların yüzde 80’i yabancı. Böyle bir iklimin sadece tercihle yaratılabileceğini düşünmüyorum. Tiyatromuz adına temel sorunlarla karşı karşıyayız. Gelecek yıllarda büyük bir yerli metin krizi yaşanacak. Çünkü yerli yazarlar alandan kaçıyor.

“MARİA MI, AYŞE Mİ?”

● **Bu durumun tiyatronun geleceği ve yerli oyun yazarları üzerindeki etkileri nasıl? Hep denir ya ‘tiyatro hayatın aynasıdır’ diye. Evrensel temalar önemli olmakla birlikte, bu toprakların ruhunu yansıtan yerli yazarların eksikliği, Türkiye tiyatrosunun ayna görevini aksatıyor mu?**

Çoğu oyuncu arkadaşımın genel şikayeti; “Maria’yı oynamaktan Ayşe’yi oynamayı unuttum.” Bırakın seyirciyi, bizzat tiyatronun içindeki oyuncu arkadaşlarım bile kendi coğrafyalarına dair temel kodları unuttmuş. Oyun yazarlarına olan etkisini de şöyle bir örnekle açıklayayım; son yıllarda yazılan yeni metinleri okuduğumda oyun kişilerinin “Adam ve Kadın” ya da yabancı isimlerden seçildiğini; oyunun geçtiği mekanın bu coğrafyaya ait olmadığını görüyordum. Başta

Oyun yazarı Devrim Pınar Gürbüzöğlü, tiyatroların hep yabancı oyunları tercih etmesini eleştirerek, “Yerli oyun yazarları ihanete uğruyor, yerli oyun yazarlığı yok oluyor, yakında yerli metin krizi yaşanacak” diyerek hem isyan ediyor hem uyarıyor

● **Yerli yazarların görünür kılınması için hangi somut adımlar atılmalı?**

Bir oyun yazarı deneyimli yönetmenlerle çalışarak, oyuncu veya tasarımcı gibi diğer tiyatro unsurları ile iletişim kurarak, seyirci ile karşılaşarak yetişir. Yerli yazarlara şans vermeden gelişmemizi nasıl bekleyebilirler ki! Mevcut sistemin değişmesi, biz yerli yazarların olgunlaşması için sistemde alan açılması gerek.

İstanbul, “Tiyatro Müzesi”ni bekliyor

Türkiye Tiyatro Vakfı’nın Kurucu Başkanı Esen Çamurdan, “Hedefimiz, Türkiye tiyatrosunun ilk ve tek belleğini barındıracak olan ‘Türkiye Tiyatro Müzesi’ni İstanbul’a kazandırmak” diyor

● Gökçe UYGUN

Türkiye’nin bulunduğu bu topraklarda tiyatro sanatının geçmişi oldukça köklü. Hatta Cumhuriyet’ten bile eski zira tiyatro faaliyetlerini ilk olarak Osmanlı’daki yabancı tiyatrolar başlatmış. Ardından Osmanlı yurttaşı olan gayrimüslimler bayrağı devralmış ve son olarak Müslüman tiyatrolar tarafından icra edilmeye başlanmış bu ebedi sanat. Peki bu köklü geçmişi nereden öğrenebiliriz? İnternetteki bölük pörçük bilgileri, çeşitli kitapları, bilimsel yayınları, fotoğrafları ve daha bunun gibi pek çok unsuru tek yapıda birleştiren bir ulusal tiyatro müzemi niye yok?

İşte bu soruyu kendine soran dramaturg-yazar Esen Çamurdan, Türkiye Tiyatro Vakfı’nı kurdu 6 yıl önce. Biz de 27 Mart Dünya Tiyatrolar Günü vesilesiyle, Çamurdan ile hala başkan-

TTV ekibinin, oyuncu Suna Selen’le sözlü tarih görüşmesi

lığını yapmakta olduğu TTV’yi konuştuk.

“TİYATROMUZ EKSİK KALİYOR”

● **Bu, Gazete Kadıköy’ün Türkiye Tiyatro Vakfı’na ilk röportajı. Vakfınız hakkında okurlarımıza neler söylersiniz?**

Türkiye’nin çok boyutlu, çok kapsamlı zengin bir tiyatro mirası var ama bir müzesi yok. Bu, başta İstanbul gibi köklü tiyatro geçmişi olan kentte ve genel olarak ülkemizde tiyatro belleğinin hızla yok olması demektir. İşin daha da vahim yanı, son zamanlarda bir bir yitirdiğimiz tiyatromuza damgasını vurmuş sanatçıların ailelerinin kendilerine emanet edilen kültür mirasımızı çoğunlukla ne yapacaklarını bilememeleri... Bir müzemiz olsaydı eğer oraya bağışlarlardı, olmadığı için ya sahafalara gidiyor arşivler ya satılıyor ve/veya özel koleksiyoncuların eline geçiyor. Sonuç olarak toplumla paylaşılmıyor kültür mirasımız, tiyatromuz eksik

kaliyor. Vakfımız bu bellek ve değer yitiminin önüne geçerek, kapsayıcı ve bütünlüklü bir arşiv oluşturmak üzere bir grup tiyatro insanı ve akademisyenle çalışıyor.

● **Kurmayı hedeflediğiniz Türkiye Tiyatro Müzesi’nin nasıl bir işlevi olacak?**

Bu müzenin aynı zamanda bir Araştırma Merkezi işlevini üstlenmesini hedefliyoruz. Türkiye tiyatrosunun arşivini bir arada tutmak, onu zenginleştirmek, paylaşımına açmak, bilgi üretimine ortam sağlamak ve oluşturulacak bu kültürel birikimi gelecek kuşaklara aktarmının en sağlıklı yolunun bu olduğunu düşünüyoruz. Tiyatromuza önemli katkılarda bulunmuş, Ermeniler başta olmak üzere azınlık tiyatrolarını da unutmamalıyız, çağdaş bilgi ve birikimle üzerinde yetersiz araştırma yapılmamış geleneksel tiyatromuzu da.

● **6 yaşında, çocuk sayılacak yaşta olan TTV’nin önünde nasıl bir hayat var?**

Daha 5 yaşındayken yaptıklarına bakılacak olursa çocuğu bekleyen hareketli, bereketli ve heyecanlı bir hayat var! Yeter ki önü açılsın... Büyüklük, küçüklük o kadar çok projemiz, hayalimiz var ki her şey bir binaya ve sürdürülebilirliği sağlayacak olan bütçeye bakıyor.

“ARŞİVİMİZ ZENGİN, YERİMİZ DAR”

● **Geçen zamanda vakıf çatısı altında nasıl bir arşiv oluştu?**

Galiba Türkiye’nin en kapsamlı tiyatro kültür mirasına sahibiz: Çoğu 19.yy ikinci yarısı tarihli Osmanlıca el yazması oyun metinleri, daha da eski fotoğraflar, afişler, bugüne dek bilinmedik bilgiler içeren yazışmalar, notlar, dekor, kostüm eskizleri, üzerinde çalışılmış oyun metinleri, kurumsal belgeler... Bunların arkası gelecek ama -üzülerek de olsa- ağırdan alıyoruz çünkü fiziki mekanımız dar gelmeye başladı.

● **Muhsin Ertuğrul 1920’lerde bir müze arzusundan bahsetmiş. Aradan nerdeyse bir asır geçmiş. Türkiye’nin bir tiyatro müzesi neden kurulamadı hala?**

Ertuğrul’dan önce de müze girişimleri olmuş ama tümü de sonuçsuz kalmış. Bana kalırsa bunun temel nedeni göçebe ruhumuz... Kalıcılığı sağlamak aklımıza gelmiyor, kültür politikalarımızda da böyle bir kavram yok. Kültürün kendisi bir birikimdir, bunun ayırımına vardığımızda o kadar çok sorun bir anda çözülür ki...

● **27 Mart Dünya Tiyatrolar Günü’ne hangi duygu ve düşüncelerle giriyorsunuz?**
İçinde bulunduğumuz ortaya, yapılan ve yapı(a) mayanlara baktıkça çağımızın önemli tiyatro düşünürlerinden Martin Esslin’in şu sözü geliyor aklıma: “Tiyatro, bir ulusun birlikte ve kendisiyle yüzleşerek düşündüğü yerdur.”

“TİYATRO TARİHİMİZ BÜTÜNLENEMİYOR”

TTV’nin misyonlarından biri de “Türkiye tiyatrosuna önemli katkıda bulunmuş Ermeni, Rum ve Yahudi topluluklarının tiyatro kültürünün görünürlüğünü sağlamak.” Bu azınlık gruplarının resmi tarih ve toplumsal bellekteki konumu nasıl sizce? Mesela kimliklerini çok da afişe etmeyen azınlık mensubu oyuncular vardı bu memlekette... Batı tarzı tiyatroyu biz Ermenilerden öğrendik. İlk Türk oyuncular Ermeni tiyatrocularının yanında yetişti. Darülbeydi’nin ilk kadın oyuncuları Ermenidir. Batı tarzı tiyatro hayatımıza girmeden önce halkın çok sevdiği hokkabazlık, jonglörük gibi gösteri sanatlarının ustaları Yahudilerdir, geleneksel tiyatromuzun oluşumunda da önemli katkılar vardır. Rum tiyatrosu İstanbul’da daha da eskilere dayanır. Tiyatro tarihimizin derinliklerine inince o kadar çok zaman boşluklarıyla karşılaşıyoruz ki... Bütünlenemiyor bir türlü tarihimiz. Kendimizle yüzleşip bunları tarihimize katmalıyız; yoksa eksik kalıyoruz.

GazeteKadıköy

Haftalık süreli yerel gazete
Kadıköy Belediyesi ve Kadıköylülere adına
Sahibi Kadıköy Belediye Başkanı

Mesut KÖSEDAĞI

Yayın Kurulu
Ayten Genç, Erhan DEMİRTAŞ, Gökçe UYGUN

Genel Yayın Yönetmeni

Leyla ALP

Yazı İşleri Müdürü

Semra ÇELEBİ

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Gürbüz ENGİN

Sayfa Tasarımı

Rıza BÜLBÜL, Sinem HAMARAT

Haber Merkezi

Gökçe UYGUN, Hülya ARSLAN, Erhan DEMİRTAŞ, Seyhan KALKAN VAYIÇ

Reklam Servisi

Özge ÖZVEREN MUSLU

Reklam: 0 (216) 345 82 02

Adres: Hasanpaşa Mahallesi Sarayardı Caddesi Kalkedon İş Merkezi No: 98 Kadıköy
Tel: 0 (216) 348 70 60
İlan/Reklam: 0 (216) 345 82 02

Baskı: Türkuvaz Haberleşme ve Yayıncılık A.Ş. 51 Levent Mahallesi Maresal Fevzi Çakmak Caddesi B Blok No:29/1/1 34060 Etiler/Beşiktaş / İSTANBUL
Gazetemizde yayınlanan yazıların yasal sorumluluğu yazı sahibine aittir.

TTV Ekibi, konuşmacı Seval Şahin ile Şubat 2025

Engellere rağmen Edip Akbayram

MURAT BEŞER

muratbeser034@gmail.com

Pop ve rock müziğimize yaptığı eşsiz katkısı bir tarafa koyacak olursak, Edip Akbayram denince akla haklı olarak öncelikle siyasi engeller gelir. Nedeni elbette ta başından beri milim şaşmamış omurgalı politik duruşudur. Zira Edip Akbayram politikaya dönemin modası icabı tesadüfen girmişlerden, sonra da rüzgârın yönü değiştikçe pozisyon alanlardan değildi, çünkü onun vicdanı her türlü görüşün önünde duruyordu. 12 Eylül sonrasında yıllarca işsiz kalmış, geçinememiş ama boyun eğmemişti. Çok satan plaklarına rağmen para kazanamamış, birileri gibi pahalı konserler vermemişti. Verdiği konserlerin bir kısmı demokratik kitle örgütleri için yapılan dayanışma konserleriydi zaten; bunlardan da para talep edecek tabiatı yoktu. Derdini kimselere açmadığı zamanlarda bir de politik baskılara ve maruz kalmıştı. Sadece politik engeller değil, fi-

ziken de zarar görmüştü. Adeta anma günleri gibi, Nazım'lara Ataol Behramoğlu'lara, Sabahattin Ali'lere, Mahzuni Şerif'lere selam durulan bu konserlerin öncesinde sonrasında saldırılara uğramıştı. Eskişehir'de otobüsü taşlanmış, Samsun'da sivil polislerden dayak yemiş, Ankara konserinde ayağından kurşunlanmış, Reyhanlı'da konseri basılmıştı. Şanlıurfa'da bir komiser "Al-dırma Gönül" şarkısını söylemesini yasaklamıştı.

Edip Akbayram her türden engelle karşınt yaptığı zamanının ötesinde işlerle, kimselere biat etmeden, el-etek öpmekten üretken ve insani değerlerine sahip çıkan bir hayatı yaşamayı başarmıştı. Kalıcı işler yapma arzusu, toplumcu dünya görüşüyle buluşunca ortaya özgün bir müzisyen çıkarmayı başarmıştı. Köseli kesilmiş çalı süpürgemsi kıvrıkcık saçları ve duygusal bakışlarıyla tanıştığımız ve sevdiğimiz Edip Akbayram, ne başardıysa bir de engelli bir bedene konmuş yüreğiyle başarmıştı. Evet, Edip Akbayram denince aklımıza siyasi engeller gelir ama bedensel engeller pek gelmez.

29 Aralık 1950 tarihinde Gaziantep'te doğan Edip Akbayram, dokuz aylıkken çocuk felcine yakalanmış, hayatının geri kalan kısmını bir engelli olarak geçirmişti. İşte o yüzden Edip Akbayram'ı ne vakit dinlesem ya da görsem, insanlığın bir başka yüzü canlanır kafamda. Neden mi bu tarafı hep önde görürüm bana? Zira ben de Edip Akbayram gibi çocukluğunda çocuk felci geçirmiş bir polio-sekeliyim.

O nedenle ne vakit Edip Akbayram'ı dinlesem ya da görsem, insanlığın bir başka yüzü canlanır kafamda. Bu pek fazla sayıda olmayan insanın fark edileceği insanlık yüzüdür. Zira onunla aynı kadere sahip olmayanların kolaylıkla an-

layamayacağı türden yaşanmış güçlüklerin bir bedene yansımış halidir.

Evet, dışarıdan baktığınız fark etmek kadar kolay değildir. O an düşünemezsiniz tirabzansız bir merdivenle karşılaştığınızda ne yaptıklarını, acelesi varsa, hızlı koşması ya da yürümesi gerektiğindeki çaresizliklerini, herkesin koşarak yetiştiği toplu taşıma aracını sadece onların kaçırdığını... Bu liste uzar gider ama hacet yok uzatmaya.

Ancak Edip Akbayram'ın bir engelli olarak ete kemiğe bürünmüş bedeninin altında bir başka yüz daha görürüm. Daha doğrusu yücelmiş bir ruh görürüm. Engelli insanların önünde ruhani olarak iki seçenek vardır. Ya yaşamayı seçmek ya da yaşarken ölmeyi... Edip Akbayram'da net olarak birinciyi görürüm. Azınlıktaki bu engelli mücadelecidir, pes etmez. İnatçıdır, sorun çözme yeteneği gelişkindir, pratik zekalıdır. O insanlar yaşıtlarından daha erken büyür. Engel o insanlar için bir başarı yoludur. O insanoğlu diğerlerinde olmayan yetenekler üretir ve geliştirir. İki sıra dışı özellik birbirine dengeler ve engelliliği münasebetiyle sahip olduğu mahrumiyetini sıra dışı özellikleriyle telafi eder. Bazen bir engellinin en büyük gücü, en-

gelinin ta kendisidir, o engel motivasyon kaynağıdır. Hatta biraz daha ileri gidelim. o engel bir şanstır, dezavantajı avantaja çeviren bir şanstır. Edip Akbayram'a bu açıdan bakarsanız yukarıda sayılan tüm özelliklere haiz olduğunu gözlemlersiniz. Yine bu açıdan Edip Akbayram'ı tarif edecek sözü belki de yıllar önce Cenap Şahabettin söylemişti: "Akarsu ne güzel hayat dersidir. Küçük engellerin üzerinde köpürür; büyüklerin yanından sessizce geçirir."

Hayatının bir döneminden sonra Modalı olmuştu Edip Akbayram, semtinin esnafı ve sakinleriyle her fırsatta oturup sohbet eden bir Modalı. Ailesiyle mütevazı bir yaşam sürerken 2025 yılının başında düşerek hastaneye kaldırılmış, yanı sıra zatürre nedeniyle yoğun bakıma alınmıştı. Geçirdiği ameliyat sonrası da taburcu edilmişti ama, ardından nükesen rahatsızlık nedeniyle hastaneye kaldırıldı ve 2 Şubat günü aramızdan ayrıldı. Edip Akbayram tüm siyasi, ekonomik ve kültürel engellere karşın yüzünün aklıyla ömür denen macerayı bir 75 yıl içinde tamamladı. Bu süre zarfında başardığı ne varsa, tüm engellere ve özel olarak da bedensel engellisine yaşama hakkı vermeyen bir düzene rağmen başardı.

Kadıköy Belediyesi'nin üniversite sınavlarına hazırlanan lise mezunları ve 12. sınıf öğrencileri için açtığı ücretsiz üniversiteye hazırlık kurslarına kayıtlar devam ediyor

● Hülya ARSLAN

Kadıköy Belediyesi'nin, 2017-2018 eğitim-öğretim döneminden bu yana 19 Mayıs Gençlik ve Çocuk Eğitim Merkezi'nde düzenlediği kurslar, öğrencilere destek olmaya devam ediyor. Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak ve özellikle ekonomik durumu iyi olmayan öğrencilere destek olmak için düzenlenen kurslarda, TYT ve AYT dersleri profesyonel bir dersane modeliyle öğretmenler tarafından veriliyor. Haftalık ve aylık deneme sınavlarının yanı sıra, ihtiyaç duyan öğrencilere birebir etüt dersleri de veriliyor. Ayrıca rehberlik hizmetleri ile öğrencilerin motivasyonunu artıracak, hedef belirlemelerini sağlayacak bireysel ve grup çalışmaları yapılıyor.

Mezun öğrenciler için kurslar hafta içi beş gün 09.30 - 15.00 saatleri arasında, haftada toplam 24 saat olarak düzenleniyor. 12. sınıf öğrencileri ise hafta içi üç gün 16.30 - 19.00 saatleri arasında 10 saat, Cumartesi günleri ise 10.00 - 17.00 saatleri arasında 8 saat olmak üzere, haftada toplam 18 saat ders alabiliyor. Deneme sınavları ise pazar günleri gerçekleştiriliyor. Bu kurslar sayesinde öğrenciler, düzenli ve planlı bir eğitimle üniversiteye hazırlanma şansı elde ediyor.

HER YIL ÖĞRENCİLERE DESTEK

Kadıköy Belediyesi'nin üniversiteye hazırlık kursları, bina kapasitesi ve perso-

nel olanaklarına bağlı olarak yılda en fazla 100 öğrenciye eğitim sunuyor. Bugüne kadar bu kurslardan toplamda 588 öğrenci yararlandı. Kursu katılan öğrencilerin yarısı iki ve dört yıllık üniversite programlarına yerleşme başarısı gösterdi.

KURS KAYITLARI VE BAŞVURU TARİHLERİ

2025-2026 dönemi kurs kayıtları 17 Mart Pazartesi günü başladı ve 30 Eylül 2025 tarihine kadar devam edecek. Kontenjanlar sınırlı olduğu için erken başvuru yapan öğrencilerin kurslara katılma şansı daha yüksek olacak. Kurslara kayıt olmak isteyenler, Kadıköy Belediyesi'nin resmi web sitesi üzerinden çevrimiçi olarak başvurularını gerçekleştirebilecek. Kontenjanlar dolduğunda ise yer boşalması durumu-

na göre yeni kayıtlar yapılacaktır.

KURSLAR NE ZAMAN BAŞLIYOR?

19 Mayıs Gençlik ve Çocuk Eğitim Merkezi'nde düzenlenecek olan üniversiteye hazırlık kursları, 18-29 Ağustos tarihleri arasında yapılacak seviye tespit sınavının ardından, 1 Eylül Pazartesi günü başlayacak ve YKS sınav tarihine kadar devam edecek. Seviye belirleme sınavlarının sonucuna göre öğrenciler uygun gruplara yerleştirilecek ve akademik düzeylerine uygun bir eğitim alacaklar.

DETAYLI BİLGİ VE İLETİŞİM

Detaylı bilgi için Kadıköy Belediyesi 19 Mayıs Gençlik ve Çocuk Eğitim Merkezi'ne 0216 362 11 05 / 0216 362 11 09 telefon numaralarından ulaşılabilir.

Elliyiz, paylaşmaya davet ediyor

50 yaş ve üzeri bireylerin sosyal medyada daha aktif olmasını teşvik etmek amacıyla Zafer Mutlu tarafından kurulan 'Elliyiz' paylaşım platformu, ilham verici hikâyelerle sosyalleşmeyi artırmayı hedefliyor

● Seyhan KALKAN VAYIÇ

Konuşmak, paylaşmak, üretmek, ilham almak ve vermek yüz yüze iletişimin temelini oluşturursa da günümüzde iletişim kurmanın farklı kanalları da var. Gençlerin yoğun olarak kullandığı sosyal medya siteleri 50 yaş ve üzerindeki kişiler için de bir iletişim aracı olma potansiyeline sahip. 50 yaş ve üstü kişilerin de sosyal medyayı bir iletişim aracı olarak daha çok kullanması için harekete geçen Kadıköylü Zafer Mutlu da 2021 yılında "Elliyiz" isimli paylaşım platformunu kurdu. Biz de Zafer Mutlu ile bir araya gelerek, platformu ve çıkış hikâyesini konuştuk.

Prof. Dr. Ayşegül Toker'in "Sosyal Platformlarda Yaş Almış Kesime Ulaşmak" isimli makalesini okuduktan sonra Elliyiz paylaşım platformunu kurma fikrinin doğduğunu söyleyen Zafer Mutlu, "Kadın, erkek, emekli, çalışan, EYT'li, bekar, evli her kesimden 50 yaş ve üstündeki kişilerin de sosyal medyayı iletişim kurmak

için daha aktif kullanmasının onlara faydalı olacağını düşündüm. Sosyal medyanın iletişiminde önemli bir yeri var. O yüzden onların yaşamlarına dokunabilmek, hareket katabilmek, onlara ilham verebilecek hikâyelere yer vermek için platform kurmak istedim. Bu fikrimi "can dostlar" ismini verdiğim yakın arkadaşlarım olduğu ekip ile paylaştım. Onların da çok hoşuna gitti. Destek verdiler, platformun teknik alt yapısını ve web sitesini kurduk. Ardından youtube kanalı, instagram ve facebook sayfasını açtık. Youtube kanalında ilk yayınladığımız söyleşi, makalesinden ilham alıp platformu kurduğumuz Ayşegül hoca ile oldu. Web sayfamızda 50 yaşından sonra gitar çalmaya ve resim yapmaya başlayan kişilerin, youtube kanalında 48 yaşından sonra Kanada'ya gidip yerleşen kişinin hikâyesi var. Karavanla gezmenin, köye yerleşenin, emekli denizaltı komutanının hikâyesinde de paylaşım platformunun sosyal medya hesaplarında paylaştık. Belki görenler de resim yapmaya, gitar çalmaya başlayabilir. Başkalarına da ilham olabilir." diyerek yola nasıl ve neden çıktıklarını anlatıyor.

"SOSYALLEŞME ALANI"

Kadıköy'de 50 yaş ve üstü kişilerin nüfusunun fazla olduğunu, bu kişilere ulaşmak istediklerini söyleyen Mutlu, "Eminim ki söyleyecek sözü olan binlerce kişi var. Dahil olmaları ve paylaşım-lardan faydalanmaları için gazeteniz aracılığıyla

varlığımızı duyurmak istiyoruz. Kadıköy'den diğer ilçelerden ve ülkemizin her bölgesinden herkesi bekliyoruz. Birbirimize güç veriyor. Artık sosyal medya mecraları da sosyalleşme alanlarından. Tabii ki yüz yüze sohbet etmenin yerini hiçbir şey almaz. Ama gelişen dünyada sosyal medyayı da kullanmak gerekiyor." diyor.

Kimya mühendisi eşinin elli yaşında sonra İstanbul Üniversitesi'nde sosyoloji bölümünü okuyarak ikinci üniversitesini bitirdiğini dile getiren Zafer Mutlu, "Eşim Funda elli yaşından sonra ikinci üniversiteyi okumak üzerine bir yazı yazdı. Onu yayınladık. Çok güzel yorumlar geldi. 'Biz de okumak istiyoruz' diye. Eşimin o yazısı başkalarına ilham verdi. Bu mutluluk vericiydi. Bunun gibi daha birçok ilham veren ve örnek alınabilecek hikâyeler olabilir." ifadelerini kullandı.

"EĞİTİM HAYAT KURTARIR"

6 Şubat depremlerinden sonra Kadıköy Belediyesi'nden temel afet eğitimi olarak mahalle afet gönüllüsü olan Mutlu, "Ailem, dostlarım ve komşularım için temel afet ve ilk yardım eğitimi aldım. Bu eğitimler hakkında bilgileri de platformda paylaştım. Platform aracılığıyla bu bilgiler birçok kişiye ulaştı. Sizlerin aracılığıyla da tekrar temel afet eğitimi almanın hayat kurtarıcağı için ne kadar önemli olduğunu bir kez daha dile getirmek istiyorum." dedi.

<https://www.elliyiz.com/>

“Paylaşım toplantıları” başladı

Kadıköy Belediyesi Engelsiz Sosyal Hizmet Merkezi'nde özel gereksinimli bireylerin ebeveynleri ve birinci derece bakım verenleri için “Paylaşım Toplantıları” düzenlenmeye başladı. Toplantılar, ebeveynlerin ve bakım veren bireylerin bir araya gelerek yaşadıkları zorlukları, kaygıları ve deneyimleri paylaşmalarına olanak tanıyor. Paylaşım Toplantılarının amacı katılımcıların yaşamlarına dair yeni bakış açısı geliştirmesini sağlamak. Uzman Klinik Psikologlar Aysu Sevim ve Seda Kurt Usanmaz'ın yürütücülüğünde gerçekleştirilen grup toplantılarında, katılımcılar birbirlerinin güçlü yönlerini fark ederek yalnızlık duygusunun azaltılması hedefleniyor. İlk toplantı 14 ve 15 Mart tarihlerinde gerçekleştirildi. Katılımcıların gizlilik esasına dayalı olarak deneyimlerini paylaştığı bu toplantıların, her ay düzenli olarak devam etmesi planlanıyor.

“Hastalık değil, genetik farklılık”

● Simge KANSU

Down sendromlu bireylerin yaşamlarını daha iyi anlamak, onları desteklemek ve toplumda farkındalık oluşturmak amacıyla her yıl 21 Mart, Dünya Down Sendromu Farkındalık Günü olarak kutlanıyor. Down sendromu, bireylerin fiziksel özellikleri ve zihinsel yeteneklerinde farklılık gösteren genetik bir durum. Ancak erken teşhisle, doğru eğitimlerle ve sağlık kontrolleriyle down sendromlu bireyler de topluma katkı sağlayabiliyor, yeteneklerini geliştirerek mutlu bir yaşam sürebiliyorlar. Türkiye Down Sendromu Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Gün Bilgin, “Down sendromunun hastalık değil, genetik bir farklılık olduğunu hatırlatarak, “Uygun eğitim programları ile down sendromlu bireyler pek çok başarıya imza atmakta ve toplum hayatı içinde anlamlı hayatlar kurabilmektedirler.” dedi.

“BİLİNER TEK ETKEN HAMİLELİK YAŞI”

“Down sendromu bir hastalık değil, genetik bir farklılıktır” diyen Bilgin, “Sıradan bir insan vücudunda bulunan kromozom sayısı 46 iken down sendromlu bireylerde bu sayı 47’dir. Down sendromunun nedeni bilinmemekle birlikte down sendromu riskini artırdığı bilinen tek etken hamilelik yaşıdır. Özellikle 35 yaş üstü hamileliklerde risk artar. Down sendromu bazı durumlarda bebek henüz doğmadan anne karnında iken birtakım testlerle tespit edilebilmektedir. Hamileliği takip eden doktor bir risk olduğunu gördüğünde bu testler için ebeveynleri bilgilendirir. Doğum sonrasında ise doktorun klinik muayeneleriyle bebeklerin fiziksel ve gelişim özellikleri incelenerek down sendromu belirtileri değerlendirilir. Kan örneği ile genetik testler yapılarak bebeğin daha ilk günlerinde down sendromu tanısı kesin olarak konulabilmektedir. Down sendromu ortalama her 800 doğumda bir görülür. Tüm dünyada 6 milyon civarında down sendromlu birey yaşıyor. Türkiye’de tam bir veri yok fakat yaklaşık 70 bin down sendromlu kişi olduğu tahmin ediliyor.” dedi.

Türkiye Down Sendromu Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Gün Bilgin, toplumda eşit katılım için down sendromlu bireylerin eğitimden istihdama, sanattan spora kadar her alanda desteklenmesi gerektiği vurguladı

lelik yaşıdır. Özellikle 35 yaş üstü hamileliklerde risk artar. Down sendromu bazı durumlarda bebek henüz doğmadan anne karnında iken birtakım testlerle tespit edilebilmektedir. Hamileliği takip eden doktor bir risk olduğunu gördüğünde bu testler için ebeveynleri bilgilendirir. Doğum sonrasında ise doktorun klinik muayeneleriyle bebeklerin fiziksel ve gelişim özellikleri incelenerek down sendromu belirtileri değerlendirilir. Kan örneği ile genetik testler yapılarak bebeğin daha ilk günlerinde down sendromu tanısı kesin olarak konulabilmektedir. Down sendromu ortalama her 800 doğumda bir görülür. Tüm dünyada 6 milyon civarında down sendromlu birey yaşıyor. Türkiye’de tam bir veri yok fakat yaklaşık 70 bin down sendromlu kişi olduğu tahmin ediliyor.” dedi.

“PEK ÇOK BAŞARIYA İMZA ATABİLİR”

Down sendromlu bireylerin gelişimi hakkında bilgi aktaran Bilgin, “Down sendromlu bebeklerin istisnalar olmakla beraber motor gelişimleri yaşıtlarından daha yavaştır. Farklı derecelerde olmak üzere kas gevşekliliği (hipotonisi) ve eklem esnekliği görülür. Bu yüzden başını tutma, oturma, emekleme, yürüme gibi kaba motor fonksiyonlar ile yazı yazma, parmaklarını kullanma gibi ince motor fonksiyonları yaşıtlarından daha yavaş gelişir. Bu fonksiyonlara bağlı işleri yapmakta daha fazla zorlanırlar. Bu yüzden down sendromlu bebeklerin bir aylık olduğunda fizyoterapiye başlaması, bebeğin gelişim basamaklarını kendi hızında tamamlaması ve sağlıklı bir fiziksel yapıya sahip olması açısından önemlidir. Down sendromunda zihinsel gelişim yaştlarına göre geriden gelmektedir. Bu gerilik yaş büyüdükçe daha belirgin olarak gözükse de uygun eğitim programları ile down sendromlu bireyler pek çok başarıya imza atmakta ve toplum hayatı içinde anlamlı hayatlar kurabilmektedirler. Down sendromlu bireylerde görülebilen bir başka özellik metabolizmalarının yavaş çalışması nedeni ile doğru beslenme alışkanlığı edinmezlerse kilo almaya daha yatkın olmalarıdır. İleri yaşlarda obezite, şeker hastalığı gibi sorunlar yaşamamak için diyet ve spor hayatlarının bir parçası haline gelmeli, küçük yaşlardan itibaren fiziksel aktivite düzenli olarak günlük yaşamlarına eklenmelidir. Down sendromlu bireylerde bazı sağlık sorunları daha sık görüldüğünden sağlık kontrollerinin aksatılmadan ve zamanında yapılması, doğru sağlık danışmanlığının alınması hayati önem taşımaktadır.” ifadelerini kullandı.

“EĞİTİM PLANI GÜNCELLENMELİ”

Down sendromlu çocuğu olan ebeveynler için tavsiyelerde bulunan Bilgin, “Down sendromu tanısı alınmasından sonra bebeğin ciddi bir sağlık problemi yok ise 1 aydan itibaren fizyoterapi desteği alınmalı, 6 aylık olduğunda bireysel eğitimlere başlanmalı. 10 aydan itibaren dil

gelişimini desteklemek üzere bir dil ve konuşma bozuklukları uzmanını ziyaret edilmeli ve büyüdükçe farklılaşan ihtiyaçlarına göre eğitimi desteklenmelidir. Bazı hastalıklar down sendromlu bebekler ve yetişkin down sendromlular arasında daha sık görülebilmektedir. Bu sebeple eğitimin yanı sıra sağlık takibi son derece önem arz eder. Sağlık takibinde önemli olan kontroller hakkında bilgi sahibi olmak için Amerikan Pediatri Birliği tarafından oluşturulan Down Sendromu Sağlık Protokolü takip edilmelidir. Çocuk doktorlarının bu protokolü takip ettiklerinden emin olunması gerekmektedir. Down sendromunda erken ve sürekli eğitim çok önemlidir. Çocuk büyüdükçe hem eğitim ihtiyaçları hem de ailelerin onun geleceği ile ilgili yaptığı planlarda öncelikler değişecektir. Bu yüzden çocuğun iyi gözlemlenmesi, değişen ihtiyaçlarına ve ailenin önceliklerine göre uzmanlarla görüşülmesi, bir ekip olarak hareket ederek çocuğun eğitim planının güncellenmesi gerekmektedir. Fizyoterapi, bireysel eğitim ve dil terapisi alınması gereken temel ve ana destekler olmakla beraber, down sendromlu çocukların ihtiyaç duyabileceği diğer destekler de olabilmektedir. Bunlar tıbbi destekler, duyu bütünleme desteği, akademik konularda destek, psikolojik destek, davranış yönetimi konusunda alınabilecek destekler, bağımsız yaşam destekleri, iş hayatına katılım destekleri gibi destekler olabilir” şeklinde konuştu.

“FARKINDALIK ŞART”

Bilgin, down sendromu konusunda toplum farkındalığının önemine de dikkat çekti: “Down sendromu farkındalığı, bireylerin topluma tam ve eşit şekilde katılımını sağlamak, önyargıları ortadan kaldırmak ve doğru bilgilendirme yapmak açısından büyük önem taşır. Farkındalık artırıldığında toplumsal önyargılar azalır, eğitim ve istihdam olanakları artar, aileler daha bilinçli hale gelir, sosyal kabul artar. Toplumda down sendromu farkındalığını artırmak için okullarda ve iş yerlerinde eğitim programları düzenlenmeli. 21 Mart Dünya Down Sendromu Farkındalık Günü gibi özel günlerde etkinlikler düzenlenmeli. Down sendromlu bireylerin eğitim, sanat, spor ve iş dünyasında aktif olmaları desteklenmeli, aileler ve sivil toplum kuruluşları desteklenerek daha kapsayıcı bir toplum oluşturulmalı. Dizi, film ve reklamlarda down sendromlu bireylere yer verilerek toplumun onları daha iyi tanınması sağlanmalı. Engelli bireyleri ‘yardıma muhtaç’ olarak değil, bağımsız ve üretken bireyler olarak tanıtın içerikler üretilmeli. Down sendromlu bireyler için projeler geliştiren sivil toplum kuruluşları desteklenmeli. Belediyeler ve kamu kurumları, erişilebilirlik ve istihdam politikalarını geliştirmeli.”

HANGİ ADIMLAR ATILMALI?

Bilgin, toplumda down sendromlu bireylerin yaşam kalitesini iyileştirmek için ne gibi adımların atılabileceğini ise şöyle sıraladı:

- Erken Müdahale Programları arttırmalı ve yaygınlaştırılmalıdır.
- Kaynaştırma/Bütünleştirme eğitimi yaygınlaştırılmalı ve kapsayıcı eğitime geçiş yapılmalıdır.
- Rehabilitasyon destekleri iyileştirilmeli ve güçlendirilmelidir.
- Down sendromlu bireylerin istihdamı artırılmalı ve ekonomik bağımsızlığı sağlanmalıdır.
- Kültürel, sanatsal spor ve diğer sosyal etkinliklerde down sendromlu bireylerin katılımı arttırılmalıdır.
- Ailelere yönelik rehberlik ve psikososyal destekler sağlanmalı, sosyo ekonomik durumları göz önüne alınarak sosyal yardım destekleri sağlanmalıdır.
- Yasalarımız kapsayıcı bakış açısı ile yeniden gözden geçirilmeli ve eksik noktalarda hukuki düzenlemeler yapılmalıdır.

GELİŞİM
T İ P LABORATUVARLARI
Kuruluş 1993

T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI
T.C. SAĞLIK BAKANLIĞI

BİLGİLENDİRME

Tanısında büyük güçlükler bulunan Alzheimer Hastalığı konusunda, kan alınarak yapılan çalışmada 6 farklı Alzheimer testi birlikte çalışarak değerlendirme yapılmış ve tanıda doğruluk artırılmıştır. Bilgi için www.gelisimlab.com.tr adresini ziyaret edebilirsiniz.

www.gelisimlab.com.tr gelisim@gelisimlab.com.tr

MERKEZ VE ŞUBELERİMİZ:

MERKEZ: Bağdat Cad. No:28 Kızıltoprak, Tel: (0216) 349 51 51
Feneryolu: Recep Peker Caddesi No:23/A Kızıltoprak Tel: (0216) 345 46 51
Şaşkınbakkal: Bağdat Cad. No:367/3 Tel: (0216) 385 02 89
Kadıköy: General Asım Gündüz Cad. No:8/11 Kat:1 Tel: (0216) 418 00 88
Göztepe: Fahrettin Kerim Gökay Cad. No:175/5 Tel: (0216) 566 27 75
Nişantaşı: Valikonağı Cad. No:64/2 Nişantaşı Tel: (0212) 231 49 67
Haseki: Millet Cad. No:21/3 (Haseki Hst. yanı) Tel: (0212) 529 89 79
Acarkent: 0537 9742385 / **Ataşehir:** 0537 9742472 / **Kurtköy:** 0539 4422093

GÖZ VAKFI
NURUNU KORUMA
1984'ten günümüze...

Beria Turaç İdealtepe Göz Merkezi

Ani görme kaybına yol açabilir.

RETİNA HASTALIKLARI

- Katarakt
- Refraktif Cerrahi
- Kornea
- Retina
- Glokom
- Oküloplasti
- Şaşılık
- Çocuk Göz Sağlığı

İSTANBUL

**Bayrampaşa
Göz Hastanesi
(0212) 467 75 00**

İSTANBUL

**Beria Turaç
İdealtepe Göz Merkezi
(0216) 417 20 21**

BURSA

**Nilüfer
Göz Merkezi
(0224) 364 91 00**

● Seyhan KALKAN VAYIÇ

Kadıköy Belediyesi Sosyal Yaşam Evleri, “Birlikte Yaş Alıyoruz” sloganıyla “18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası” kapsamında bir dizi etkinliğe imza attı. Bu etkinliklerden biri de Kozyatağı Kültür Merkezi (KKM) Meclis Salonu’nda 18 Mart Salı günü gerçekleşen “Aktif ve Sağlıklı Yaş Alma” paneliydi. Panelde “Alzheimer Hastalığından Korunma Yolları”, “Yaş Almada Akılcı ve Güvenli İlaç Kullanımı”, “Sağlıklı Bir Yaşam İçin Ağız ve Diş Bakımı” ile “Uyku Bozukluklarıyla Mücadele Hareketin Gücü” başlıkları altında aydınlatıcı bilgiler verildi.

Panelin moderatörlüğünü üstlenen Türkiye Alzheimer Derneği Kadıköy Şube Başkanı Prof. Dr. Nilgün Çınar, panelin açılış konuşmasını yaparak, Yaşlılara Saygı Haftası’nı kutladı. Çınar, “Yaşlı bireyler toplumun hafızasıdır ve onların bilgi birikimi bizlere yol gösterici olmalıdır. Unutmayalım ki, bugün gösterdiğimiz saygı, yarın bize gösterilecek saygının teminatıdır.” dedi.

“BİLİNÇLENDİRME ÖNEM TAŞIYOR”

Türkiye ve dünyanın yaşlanma sürecine girdiğini belirten Nilgün Çınar, “Türkiye’de yaşlı nüfus oranı yüzde 10.6’ya ulaştı. 2100 yılında bu oranın yüzde 50’ye çıkacağı öngörülmüyor. Ülkemiz yaşlı nüfus oranı açısından dünya genelinde 184 ülke arasında 67. sırada yer almakta. Bu nedenle yaşlılık dönemine yönelik bilinçlendirme ve hazırlık büyük önem taşıyor.” dedi. Sağlıklı yaş almanın mümkün olduğunu vurgulayan Çınar, “Yaşlanmak zaman kaybı değil. Doğru yaşam tarzı, sağlıklı beslenme, düzenli egzersiz, bilişsel ve zihinsel aktivitelerle ileriki yaşlarda da dinç ve enerjik olunur.” dedi.

“Süper Yaş Alma” kavramına da değinen Prof. Dr. Çınar, “Zihinsel ve sosyal olarak aktif ve sağlıklı kalabilmesi anlamına gelmekte. Araştırmalar yaşlıların da gençler kadar bilişsel becerilerini ve fiziksel sağlığını koruyabildiğini göstermekte. Bu bireyler sosyal etkileşimler de bulunarak yeni şeyler öğrenerek ve hareketli bir yaşam sürdürebilirler.” ifadelerini kullandı.

Nilgün Çınar’ın yaptığı açılış konuşmasının ardından Sultan Abdülhamid Han Eğitim ve Araştırma Hastanesi Nöroloji Uzmanı Dr. Nazlı Gamze Bülbül, “Alzheimer Hastalığından Korunma Yolları” hakkında bilgi verdi. Alzheimer’den söz etmek için önce Demansın tanımının yapılması gerektiğini söyleyen Dr. Nazlı Gamze Bülbül, “Demans beyin hücrelerinin zarar görmesi veya

Sağlıklı yaş almak için ne yapmalı?

Kadıköy Belediyesi, “18-24 Mart Yaşlılara Saygı Haftası” kapsamında Kozyatağı Kültür Merkezi Meclis Salonu’nda ‘Aktif ve Sağlıklı Yaş Alma’ paneli düzenledi

ölmesi nedeniyle hafıza, düşünme ve sosyal becerilerde bozulmaya neden olan bir grup semptomu ifade eder. Demans bunamanın genel adıdır. Alzheimer da demans çatısı altında yer alan tüm bunamalar içinde en yaygın görülen formudur ve tüm dünyada milyonlarca kişiyi etkileyen bir nörodejeneratif hastalıktır.” dedi.

“SOSYAL İLİŞKİLER ALZHEİMER’DAN KORUR”

Yaşla birlikte artan önemli bir halk sağlığı sorunu olduğunu söyleyen Dr. Bülbül, “Unutkanlık, dikkatte ve konsantrasyonda bozulma, planlama yapamama, ipe kapanma, uyku bozuklukları, huy değişiklikleri, uzamış depresyon, iştme kaybı belirtileri arasında yer alır. Alzheimer kadınlarda

daha çok görülür. Çünkü östrojen kadınları menopoza kadar koruyor. Risk faktörleri arasında hareketsizlik, sosyal izolasyon, hava kirliliği ve alkol kullanımı bulunur.” diye konuştu. Gamze Bülbül, hastalıktan korunmak için yapılması gerekenleri de şöyle anlattı: “Sigara bırakılmalı, sanatsal aktiviteler yapılmalı, kalp ve damar sağlığı korunmalı, hipertansiyon kontrol altına alınmalı. Obezite kontrolü önemli. O yüzden Akdeniz tipi beslenme tercih edilmeli. Düzenli egzersiz, fiziksel aktivite ve sosyal ilişkiler Alzheimer’den korur.”

“HEKİM KONTROLÜNDE ALINMALI”

Atlas Üniversitesi Tıbbi Farmakoloji Bölümü öğretim üyesi Doç. Dr. Zeynep Güneş Öztunal da “Yaş Almada Akılcı ve Güvenli İlaç Kullanımı”

hakkında bilgiler paylaştı. Zeynep Güneş, “İlaçlar hekim kontrolünde alınmalı. Kullanım sürelerine, alınacak dozlara ve ne zaman bırakılması gerektiğine hekimler karar vermeli. Reçetede yazılan dozlara dikkat edilmeli. Doğru zamanda ve miktarda kullanılmalı. Bir hastalık tablet ile tedavi ediliyorsa öyle devam edilmeli. Enjeksiyonla tedavi istenmemeli. Viral enfeksiyonlarda antibiyotik kullanılmamalı. İlaçların birbirleri ve besinlerle olan etkileşimine de dikkat edilmeli. Akılcı ve güvenli ilaç kullanımı yaşam kalitesi için hayati önem taşıyor.” dedi.

“SAĞLIK AĞIZDA BAŞLAR”

İstinye Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Tuğba Toz Akalın, “Sağlıklı Bir Yaşam İçin Ağız ve Diş Bakımı” konusunu ele aldı. Akalın, ağız sağlığının genel sağlıkla doğrudan bağlantılı olduğunu ve ağızdaki bakteriyel enfeksiyonların kalp hastalıkları gibi ciddi sağlık sorunlarına yol açabileceğini belirtti. Diş bakımının yanı sıra, doğru beslenme ve sigara kullanımından kaçınmanın önemine dikkat çeken Akalın protezlerin bakımı için de şunları söyledi: “Protezleri gece çıkarmak önerilir. Protezlerde ara yüz fırçası kullanmak önemli. Protezler uygun temizleyicilerle temizlenmeli. Ağız içi hijyeni de sağlanmalı.”

“KALİTELİ UYKU İÇİN EGZERSİZ ŞART”

Yeditepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölüm Başkanı Prof. Dr. Feryal Subaşı ise “Uyku Bozukluklarıyla Mücadele Hareketin Gücü” başlığı altında yol gösterici bilgiler paylaştı. Yaşla birlikte uyku düzeninin değiştiğini söyleyen Subaşı, uyku ile ilgili yaşanan sorunları şöyle anlattı: “Uykuya yavaş dalma ve dalmada zorluklar olur. Derin uyku süresi kısabilir. Sağlık sorunları nedeniyle gece kalkmalar olur. Uykuda bölünmeler de uyku kalitesini düşürüyor. Bunun sonucunda yorgunluk, halsizlik, unutkanlık gibi şikayetlerle karşılaşabiliriz.” Subaşı, uyku kalitesini artırmak için yapılması gerekenler için de şunları söyledi: “Uyku bozukluğu için risk faktörü olan depresyon, kronik hastalıklar ve zayıf sosyal destek için kapsamlı değerlendirmeler yapılmalı. Egzersiz çok önemli. Yürümek, yoga, pilates, aerobik gibi egzersizler hayatımızda olmalı. Egzersiz başıboşluk sistemini de destekliyor. Uyku ile başıboşluk sistemi arasında baş var.”

Panelin sonunda, Yeditepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Öğretim Görevlisi ve Fizyoterapist Ayça Yağcıoğlu, katılımcılara uykuya geçişi kolaylaştıracak egzersizler yaptırdı.

Mavi ışığın uyku sağlığı üzerindeki etkileri

Teknolojik alet kullanımında kontrollü olmadığımız takdirde mavi ışığa maruz kalma süremizin uzadığına dikkat çeken Uyku Danışmanı Seda Özcan, “Özellikle akşam saatlerinde mavi ışığa maruz kalmak uyku düzenimizi negatif etkiler” dedi

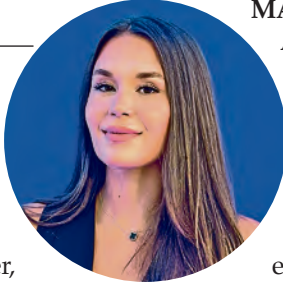
● Simge KANSU

Uyku, sadece dinlenmek için değil, vücudumuzun ve zihnimizin yenilediği, başıboşluk sistemimizin güçlendiği ve genel sağlığımızın korunmuşu hayati bir süreç. Ancak modern yaşamın getirdiği teknolojik aletler, özellikle akşam saatlerinde maruz kaldığımız mavi ışık, uyku düzenimizi olumsuz yönde etkileyebiliyor. Uyku Danışmanı Seda Özcan, kaliteli bir uykunun önemini vurgularken, dijital cihazların uyku üzerindeki etkilerini azaltmak için bilinçli kullanımın gerekliliğine dikkat çekti.

UYKU HAYATİ BİR SÜREÇ

Kaliteli uykunun insan sağlığı açısından önemine değinen Özcan, “Uyku, vücudumuzun kendini yenilediği, başıboşluk sisteminin güçlendiği, toksinlerin atıldığı ve beynin öğrendiklerini işlediği hayati bir süreçtir. Kaliteli uyku hafızayı pekiştirir, odaklanmayı artırır ve duygusal dengeyi sağlar. Bunun yanı sıra metabolizma, kalp sağlığı ve hormon dengesi için de yaşamsal görev üstlenir. Düzenli ve kaliteli uyku, başıboşluk sistemini güçlendirilirken, yetersiz uyku stres düzeyini artırabilir, kilo almayı tetikleyebilir ve uzun dönemde diyabet, hipertansiyon gibi ciddi hastalıklara sebebiyet verebilir.” dedi.

Mavi ışığın uyku sağlığı üzerindeki etkilerinden bahseden Özcan, “Mavi ışık, görünür ışık spektrumunun kısa dalga boyuna sahip, yüksek enerjili bir çeşittir. En büyük doğu kaynağıdır güneş. Gündüz maruz kaldığımız mavi ışık aslında faydalıdır; bizi daha uyanık ve enerjik hissettirir. Fakat yapay kaynaklar da ciddi oranda mavi ışık yayıyor. LED ampuller, floresan lambalar ve en önemlisi dijital ekranlar (Telefonlar, tabletler, bilgisayarlar ve televizyonlar) mavi ışık kaynağıdır ve özellikle akşam saatlerinde bu ışığa maruz kalmak uyku düzenimizi negatif etkileyebilir. Mavi ışık, uyku hormonu olarak da bilinen melatonin salgısını engeller. Melatonin, akşamla birlikte artarak vücudu uykuya hazırlar. Ama ekranlardan ya da LED ışıklardan gelen mavi ışık, beynimize ‘Henüz uyuma zamanı değil.’ sinyali iletir. Dolayısıyla uykuya dalma zorlaşır, uyku süresi kısılır ve uyku kalitesi düşer. Uzun vadeli olarak bu durum kronik uyku bozukluğuna, gün boyu yorgunluk hissine, dikkat eksikliğine ve başıboşluk sisteminin zayıflamasına neden olabilir.” ifadelerini kullandı.

MAVİ IŞIK MARUZİYETİ NASIL AZALTILIR?

Mavi ışığa maruz kalmanın etkilerini azaltmak için alınabilecek önlemleri sıralayan Özcan, “Mavi ışık etkilerini azaltmanın en etkili yolu, maruziyet süresini ve zamanını kontrol etmektir. Yatmadan 1-2 saat önce ekranın kullanımını durdurmak, telefon, tablet ve bilgisayardan uzak durmak melatonin salınımı destekler. Eğer ekran kullanımını kaçınılmaz ise, gece modu veya mavi ışık filtreleri kullanılmalı. Gece modu, telefonlar ve bilgisayarlardaki mavi ışık yayılımını azaltır. Akşam saatlerinde sıcak (sarı/kırmızı) ışıklar tercih edilmeli. Gün boyunca doğal gün ışığına çıkmak

da oldukça önemlidir. Güneş ışığı almak sabahları biyolojik saati dengeler, gece uykuya geçişi kolaylaştırır. Mavi ışık filtreli gözlükler de denenebilir. Gece ekran başına uzun saatler çalışılıyorsa, bu tür gözlükler melatonin baskılanmasını kısmen engelleyebilir.” şeklinde konuştu.

Özcan, mavi ışığın uyku sağlığı üzerindeki etkilerini fark etmeyen bireylerin kendilerinde neleri gözlemlemeleri gerektiğini ise şöyle sıraladı:

- Uykuya dalmada zorlanma: Yatmadan önce telefon veya bilgisayar kullananlar genellikle uykuya geçmekte güçlük çeker.
- Sık uyanmalar ve yüzeysel uyku: Gece boyunca sık sık uyanıyorsanız, sebebi gece geç saatlerde aldığınız mavi ışık olabilir.
- Sabah yorgun uyanma: Mela-

18 - 24 Mart
Yaşlılara Saygı Haftası Kutlu Olsun

www.podyart.com

Ayak Bakımı

Ücretsiz danışın!

Çatlak Topuk
Nasır
Kalınlaşmış Tırnak

Detaylı Bakım

(Florence Nightingale hastanesi karşısı)
Bağdat caddesi No: 84/3 Kızıltoprak İstanbul
0 216 492 0722 - 0 532 717 0378

Gönüllülerden gelenler

Gönüllülerden beğeni toplayan sergi

Kadıköy Belediyesi Gönüllüleri, Kozyatağı Kültür Merkezi'nde resim sergisi açtı. Gönüllülerin beğeni toplayan resim sergisinin açılışını yapan Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı "Sergideki eserler gönüllülükten çıkıp profesyonelliğe doğru evrilmiş. Bu güzel eserlerden dolayı Kadıköy Halk Eğitim Müdürlüğü'ne çok teşekkür ediyorum. Tüm gönüllülerimizi de başarılarından dolayı tebrik ediyorum" dedi. Sergi açılışında 18 Mart Çanakkale Zaferi'nin 110.yıl dönümüne de değinen Köseadağı şunları söyledi: "18 Mart Çanakkale zaferinde tüm dünyaya güçlü bir mesaj verdik. Başta Mustafa Kemal Atatürk ve silah arkadaşlarını rahmetle anıyorum." Kozyatağı Kültür Merkezi'ndeki sergi 23 Mart tarihine kadar ziyaret edilebilir.

Satrançtan sanat ve felsefeye

Zühtüpaşa Gönüllüleri, Caddebostan Kültür Merkezi'nde "Satrançtan Sanat ve Felsefeye" başlıklı bir etkinlik düzenledi. Etkinliğe Türkiye Satranç Federasyonu Asbaşkanı Turgay Seçkin Serpil ve yazar Kuvay Sanlı katıldı. Panelde, satrancın insan düşüncesindeki yeri ve felsefi yönü ele alındı. Konuşmacılar, satrancın sadece bir oyun olmanın ötesinde, zihinsel gelişim ve stratejik düşünme becerileri açısından nasıl önemli bir araç olduğunu vurguladı. Ayrıca yapay zekanın geldiği aşamada satranç sporunun ve sanatın evrildiği nokta ile insan zekasının yaratımının buna etkisi de konuşuldu.

50 yaş üstü eklem sağlığı

Kadıköy Belediyesi Kriton Curi Gönüllüleri, düzenledikleri etkinlikte Ortopedi ve Travmatoloji Uzmanı Operatör Dr. Taner Aksu'yu konuk etti. Operatör Dr. Taner Aksu, 50 yaş üstü kişilerin eklemelerinde oluşabilecek ortopedik travmalarla ilgili çeşitli bilgiler vererek, soruları yanıtladı.

Kriton Curi'den Lüküs Hayat

Kriton Curi Gönüllü Evi Koz Tiyatrosu, Cemal Reşit Rey'in ünlü eseri "Lüküs Hayat"ı seyircilerle buluşturdu. Yönetmen Güney Saraçoğlu'nun başarılı rejisiyle sahnelenen oyun, eğlenceli diyalogları ve unutulmaz müzikleriyle izleyicilere nostaljik bir akşam yaşattı. Sanatseverlerin yoğun ilgi gösterdiği oyun, tiyatroseverlerden tam not aldı.

Gönüllülerden bağış

Fenerbahçe ve Fikirtepe gönüllüleri, Fikirtepe mahallesindeki ihtiyaç sahibi 60 öğrenci için bot, mont ve kışlık giysi desteğinde bulundu. İhtiyaç sahibi öğrencilere malzemeleri tek tek dağıtan gönüllüler bu tür yardımları devam ettireceklerini belirttiler. Öğrenciler gönüllülere teşekkür etti.

Erenköy Gönüllüleri'nden Tıp Bayramı kutlaması

Erenköy Gönüllüleri, 14 Mart Tıp Bayramı nedeniyle Dr. Siyami Ersek Göğüs Kalp ve Damar Cerrahisi Eğitim Araştırma Hastanesi ile Erenköy Semt Polikliniğini ziyaret etti. Gönüllüler, ziyaretlerinde Başhekim Yardımcısı Dr. Mustafa Gürbüz Kara ile bir araya gelerek, sağlık çalışanlarının 14 Mart Tıp Bayramı'nı kutladılar.

Kaygılarımız dost mu düşman mı?

Acıbadem gönüllüleri Uzman Psikolog Derya İnceoğlu'nun katıldığı "Kaygılarımız Dost mu Düşman mı?" konulu semineri gerçekleştirdi. Uzman İnceoğlu, kaygının hayatımızdaki rolü, kişiye nasıl rehberlik edebileceği konusunda açıklamalarda bulunarak, kişilerin kaygıyı nasıl yönetilebileceği konusunda bilgiler verdi. Etkinlik sonunda katılımcılar, kaygılarını kontrol altına almak için pratik öneriler ve farkındalık teknikleri hakkında bilgi edindi.

Alzheimer hastalığı hakkında

Erenköy Gönüllüleri Sağlık ve Engelliler Komitesi 14 Mart Tıp Bayramında Nöroloji Uzmanı Doktor Taner Seleker'i ağırladı. Etkinlikte, Alzheimer hastalığı ve yaşlılıkla ilgili önemli bilgiler paylaşıldı. Dr. Seleker, Alzheimer'ın yaşla birlikte artan bir risk faktörü olduğunu, ancak genetik faktörler, çevresel etkiler ve yaşam tarzı alışkanlıklarının da hastalık üzerinde önemli bir rol oynadığını belirtti. Beyin fonksiyonlarındaki azalmayla birlikte Alzheimer'ın erken belirtilerinin daha belirgin hale geldiğini söyleyen Dr. Seleker, Alzheimer'ın erken tanısının ve doğru yönetiminin yaşlı bireyler için kritik öneme sahip olduğunu vurguladı.

Çanakkale şehitlerine saygı

Kadıköy'de 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü kapsamında çelenk koyma töreni gerçekleştirildi. Kadıköy İskele Meydanı'nda düzenlenen törene Kadıköy Kaymakamı Muhittin Pamuk, İkmal Maliye Okulu ve Eğitim Merkezi Komutanı İkmal Albay Adem Vatan ve Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı katıldı. Tören, Atatürk Anıtı'na çelenk koyma ile başladı. Ardından İstiklal Marşı'nın okunması ve saygı duruşu ile anma etkinliği sona erdi.

Çanakkale Zaferi'nin 110. yılına özel sergi

Kadıköy Belediyesi, 18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü'nün 110. yıl dönümünde tarihi belgelerle zenginleştirilmiş sergi düzenliyor

● Hülya ARSLAN

Kadıköy Belediyesi, Alman Gunter Arşivi ve Osmanlı arşivinden yararlanarak, araştırmacı-yazar Muzaffer Albayrak'ın katkılarıyla "18 Mart ve Çanakkale Muharebeleri" adlı özel bir sergi hazırladı.

Fotoğraf ve belgelerle desteklenen sergi, 18-24 Mart tarihleri arasında Caddebostan Kültür Merkezi (CKM) 3. Kat Fuaye Alanı'nda ziyaretçilerini ağırlayacak. Sergide, Çanakkale Savaşı'nın bilinmeyen yönleri, cephede yaşananlar ve kahramanlıkları belgeler eşliğinde sunulacak.

1927 | 27 MART 2021

DR. RANA BEŞE

Saygıyla Anıyoruz...

MESUT Köseadağı
KADIKÖY BELEDİYESİ BAŞKANI

KADIKÖY BELEDİYESİ

BULMACA

Hazırlayan: Mustafa Başaran / bilmececi@hotmail.com

KELİME AVI BULMACA

S I I R D A R A Ç I L S
I K L D A M L A L A M D
B E İ M R A G M A D A G
T Ö B K A Y Ü A Z N Ü Ç
D İ I R K D Y D C T I A
A Ğ S L A L A A A R D K
M A N A A D A M A R A S
A M A D D V V İ B M C Ü
R Ş I N A D A T A Ü N A
B A L I K Ç D D I L A R

Aşağıdaki sözcükleri bulmacada arayın ve bulduklarınızı karalayın. Geride kalan harfler bir şairin dizesini oluşturacaktır.

DALYA DANIŞ
DAMAK DARAÇ
DAMAR DARBE
DAMGA DARCA
DAMLA DASİT
DAMLI DAVA
DANCA

SUDOKU BULMACA

	8					4
				2	1	
	2	7		4		
			6	5	1	
4		6				
					7	8
			8			1
7		3				2
			1	6		3

			9	7	8		2
2	4						
	5						7
		9	8		7		3
			3		1		9
5		3					2
7				3	6		
						6	5
			1	9	2		

					2	3	5
1		9					
			4		6		
2		5		7			
					6	7	1
			4	9	1	3	
			2	5	1	4	
					7	6	9
	8						

					1	7	4
7		5		8			
			6	9			
6						5	1
4	8		5				2
			1	6			
					4		3
2	3	7					4
	6			8			

Her satır, her sütun ve 3x3'lük her kutuya, 1'den 9'a kadar rakamlar yerleştirilecektir.
Her satır, her sütun ve 3x3'lük kutu bölümlerinde 1'den 9'a kadar sayılar bir kez kullanılacaktır.

KARE BULMACA

SOLDAN SAĞA

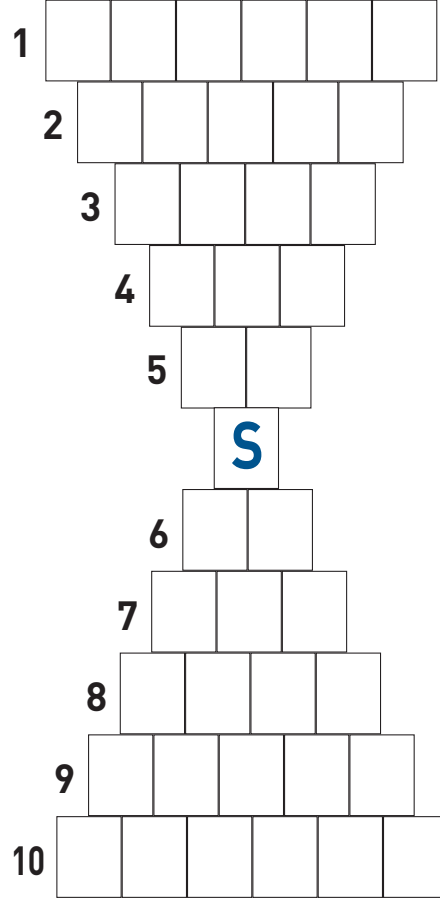
1. Buruk Acı, Samanyolu, Gökyüzünde Yalnız Gezen Yıldızlar gibi birçok eserin sahibi fotoğrafı yitirdiğimiz besteci - Doktor - Çin ve Japonya'da oynanan bir tür zeka oyunu 2. Kalınca bükülmüş ipek iplik - Büyük kara parçası, kıta - Kur'an surelerini oluşturan cümlelerden her biri 3. Satürn gezegeninin bir uydusu - Büyük sözlük - İhtiyaca yetmeyecek kadar az - Dürülerek boru biçimi verilmiş kâğıt ya da kumaş 4. Edebiyat (kısa) - Düşük gramajlı küçük boy ekmek - Güney Afrika yöresine ait üflemeli bir çalgı - Meyvelerde deri ile çekirdek arasındaki bölüm 5. Yükselme, yücelme - Dökülen tohumlarla ertesi yıl çıkan tahıl - Tedavi etmek 6. Öküz yemliği - Rus Kazakların başbuğuna verilen ünvan - Sözleşme, anlaşma 7. Yaban kazı - Bir arazi ölçüsü - Yemek - İtalya'nın başkenti 8. Futbolda topa kavis verilerek yapılan yumuşak vuruş - Zamanın bölünemeyecek kadar kısa olan parçası - Bir kömür türü 9. Otomobillerde direksiyon ile tekerlekler arasındaki bağlantıyı sağlayan demir çubuk - Biricik - Nişastayı parçalayarak şekere çeviren enzim 10. Katlama, ekleme - Suudi Arabistan'ın başkenti 11. Arap edebiyatında, eğlendirici öyküler içeren bir tür - Deniz teknesinin batacak kadar yana yatması

12. Ezanla ilgili - Güney Afrika'nın plâka işareti - Yiğit, kahraman 13. Düzgün, düzenli - Un, et ve bama yapılan bir tür yemek 14. Eş, zevce - Bir nota - Soyluluk 15. Lalenin parçalı yapraklı, büyük çiçekli, otsu, çok yıllık türlerine verilen genel ad - Kekliğin boynundaki siyah halka - Fikir 16. Bir ilimiz - Çok sayıda alıcıya karşılık az sayıda satıcının bulunduğu piyasa - Deride geniş leke 17. Masallardaki iri korkunç yaratık Haber Ajansı (kısa) - Edim - Tok gözlü - Mühendis cetveli 18. Beraberinde yağmur getirmeyen güçlü fırtına - Taneli meyve - Şahit 19. Şalgama benzeyen bir bitki - Çeşitli kumaşlardan yapılmış, kalçaya kadar inen ve paltoya benzeyen üst giysisi - Torun sahibi kadın 20. Akıl - Demirin simgesi - Manisa'nın bir ilçesi - Kuzu veya koyun postundan yapılmış kürk - Sert, dayanıklı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. İzmir'in bir ilçesi - Değişik renkte boya kullanılarak, kumaş üzerine desen ve zemin basma işlemi - Emre hazır 2. Sonsuz - Satrançta bir değerlendirme ve klâsman sistemi - Pierre Loti'nin İstanbul için yazdığı romanı - Kakım da denilen bir kürk hayvanı 3. O yer - Gürültü patırtı - Suyun küçük arklara ayrıldığı yer, bent başı (yöresel) 4. Bir nota - Kimsesiz, zavallı - Yapağıdan elde edilen, eczacılıkta kullanılan sarı renkli yağ - Sergen 5. Erzurum'un bir ilçesi - Delikli bir kumaş - Hz. Muhammed'i görmüş ve onun sohbetinde bulunmuş Müslümanlar 6. Dünyanın en büyük şelâlelerinden biri - Halk dilinde hala, teyze - Değnek - Kırsal bölgelerde sözü geçen, varlıklı kimse 7. Kamu - Süpürge otu - Dolmakalem - Aşırı sevgi ve bağlılık duygusu 8. Japon halk türkülerine verilen ad - Saha 9. Demir oksitlenmesi - Bir nota - Misket limonu - Sahiplik, mülkiyet 10. İki tarla arasındaki sınır - Saniye-

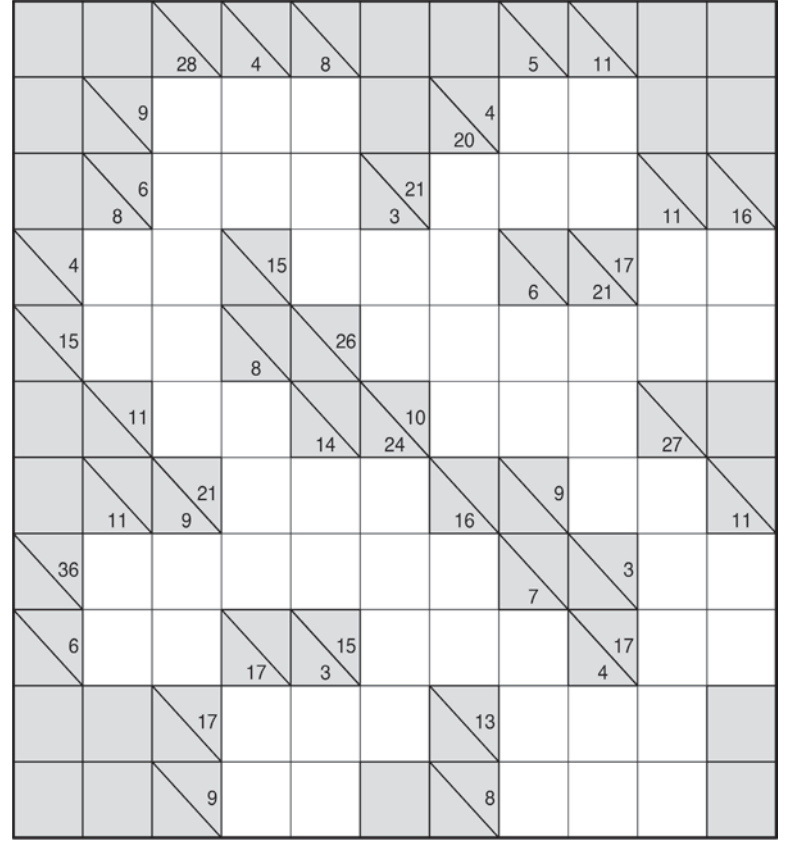
KUM SAATİ

Tanımlara uygun yanıtları yerlerine yerleştirin. **S** harfini ipucu olarak veriyoruz. **S**'den başlayarak yukarıya ve aşağıya doğru sözcüklere birer harf ekleyerek diğer sözcükleri oluşturacaksınız.

- Daraltmak.
- Bir kesme aracı.
- Kuzeydoğu Avrasya stepleri ile Tarım havzasında yaşayan ve at yetiştirme, madencilik yapma kabiliyetleri geliştirmiş olan tarihi halk.
- Adale.
- Suudi Arabistan plakası.
- Akıl.
- Kale duvarı.
- Eski bir Mezopotamya uygarlığı.
- Kürkü değerli bir hayvan.
- Çeşme zıvanası

KAKURO BULMACA

Kurallar basit. 1-9 arası rakamları kullanarak, boşlukları doldurun. Bunu yaparken karelerin toplamının, bağlı hücredeki sayıya eşit olmasını sağlayın ve bir rakamı sadece bir kere kullanın.

KELİME AVI BULMACA

Sırlıklam bir gökyüzü çıktı ağlardan / Masmavi bütün balıkların

KUM SAATİ

1. Kasmak, 2. Makas, 3. Saka, 4. Kas, 5. Sa, 6. Us, 7. Surt, 8. Asur, 9. Samur, 10. Masura.

ÇÖZÜMLER

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMÜ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	H	A	C	E	D	I	P	E	Y	O	T	A	M	A	F				
2	A	R	A	S	T	A	E	K	S	A	N	O	T	A	N	T	I	K	
3	Y	A	N	E	N	I	R	P	R	A	N	G	A	E	R	K	E		
4	D	F	I	N	K	O	M	E	D	I	O	B	E	L	I	S	K		
5	A	F	E	T	P	A	N	O	R	A	M	A	E	R	E	K	R		
6	N	A	S	I	H	A	T	R	I	K	A	B	I	Y	E	O	L	E	
7	G	O	N	A	Z														
8	E	T	A	L	A	N													
9	L	I	R	A															
10	E	D	A	T	T	R													
11	N	E	K	A	H	E	T												
12	H	A	K	A	N	I	S												
13	U	L	A	K	A	P													
14	Y	N	E	M	A														
15	A	M	O	R	T	I	S	M	A	N	K	A	S	T	A	R	Y		
16	G	E	N	A	S	T	A	R	S	E	M	A	S	P	A				
17	İ	L	A	N	O	T	A	M	S	R	A	A	T	N	B	A			
18	D	O	İ	M	A	R	L	A	M	A	A	S	I	R	G	A			
19	E	D	O	E	T	A	P	T	U	T	A	N	A	K	U	L	A		
20	R	I	N	I	T	L	A	L	E	Z	A	R	L	O	T	A	Ğ		

Şehzade köşklerinden 18 katlı plazalara Kadıköy'ün kısa tarihi

PINAR
ERKAN

Kadıköy, 19. yüzyılın neredeyse son çeyreğine kadar Kurbağalıdere'de bitiyordu. Caddebostan ve ötesi eşkiya ve asker kaçaklarının gizlenme yeri idi. 19. yüzyıl sonunda Yeldeğirmeni ahalisinin merkeze uzak olduğumuz için emniyette değiliz diyerek bir karakol yapılması diye dilekçe vermesinden, kentsel gelişmenin bu tarihlerde henüz başladığını ve mesafelerin nasıl farklı algılandığını anlıyoruz.

Tren yolu hattı üzerinde Bostancı'ya kadar istasyon çevrelerinde yeni yerleşmelerin saçaklanması arından Kadıköy'ün o dillere destan sayfiye hali biçimlendi ve ilk yapıların büyük ölçüde ahşap köşkler olduğunu görüyoruz. Sarayın sayfiyesiydi o kıyıların gerisi; saray mensupları Kadıköy'e taşındı. Saray ahalisi ve yöneticilerin Kadıköy'e gelmesi hem ulaşımın kolaylaşmasıyla hem de göz önünde durması hayırlı görülmemeyen kişilerin yaşayabileceği kadar da uzakta kalmasıyla mümkün olmuş

görünyör.

Tanzimat Fermanı'ndan sonra Sultan Abdülmecid, önceki padişahlardan çok daha Batılı bir karakter ve tavır sergiledi. Bundan hanedanlık üyeleri etkilenmiştir. Kadınlar daha rahat eder hale geldiler. Hatice Sultan, Cemile Sultan, Leyla Saz Hanımefendi gibi isimlerin görkemini pekiştiren yaşamlarıyla yer alırlar. Ayrıca yıllardır Tarihi Yarımada'daki saraylarda kafeste hapis hayatı süren şehzadelere, artık Kadıköy'de yaptırılan saray yavrusu köşk ve konaklarda yaşama imkânı doğdu. Bazı paşalar ise ya kendileri sarayın dikkatini çekmemek için veyahut padişah yete-

rince uzakta tutmak istediği için Kadıköy tarafına yerleşmişlerdir.

Düşünsenize Hasanpaşa'daki şehzade sarayının arazisinde bugün İETT garajı var ve egzoz dumanlarını yayarak virt zırt otobüsler girip çıkıyor. Zaten şehzade sarayının bir tek kapısı kaldı geriye. Onu da dikkatli bakarsanız görürsünüz. Gece bakmayın, göremezsiniz.

Meşrutiyetin ilanından sonra saray ırcalı bölgede giderek daha çok sayfiye köşkü yaptırmaya başladı. Nüfus az olduğu için kimin nerede oturduğu gayet iyi biliniyordu. Bu, yeni imara açılan bir bölgede çekiciliği artıran bir şeydi. Çarşı ve çevresinde bitişik düzende bina-

lar yapılmıştır ancak bunun dışında konutlar daima bağ ve bahçeler içindeydi. Yeldeğirmeni de ikinci merkez gibi olduğu için sokak ve yapı biçimlenmesi yoğundu.

Bu durum, Cumhuriyet döneminde değişecektir. Devlet ricalinin köşklerinde kalabalık aileler birlikte yaşıyordu. Paşa dedeler ve eşleri aileyi bir arada tutan bağlayıcı unsurdur. Onlar birer birer bu dünyadan çekilince, mirasçılarının eski düzeni sürdüreceği ne sebebi ne mali gücü kaldı. Modern Cumhuriyetin asri yaşantısı, koşulları değiştirdi. Artık oda sayısı 20 ila 100 arasında değişen saray yavrusu köşklere ailelerin birlikte yaşaması mümkün değildi. Önce köşklere odalara göre bölüp kiralandılar. Sürecin belki de en acı hatıralarındır bunlar. Saltanatın çıkmış torun torba, modern Cumhuriyetin sunduğu umutlu yeniliklere koşarken tutunamadığı payet pul pırlıtlı ne varsa paçasından döke saça gidiyordu. Satılan satıldı, satılmayan ya yıkıldı ya yandı. Böylece özellikle Bağdat Caddesi ve etrafı, verimli bir imar çevresine dönüştü. Vapurlar işlediği için denizden ulaşım iyice kolaylaşmıştı. Demiryolu ise Kadıköy'ün kimliğine işlemiştir. O vakitler şehir hala bakirdi. Boğaziçi'ni talan edecek boyut-

ta girişimlere o derece cüret edilmiyordu henüz. Üstelik Kadıköy gelişmeye açık, havası suyu, manzarası şahane bir yatırım potansiyeli ortaya koyuyordu.

Önceleri yeni bir konut yapılacaksa köşk yerine villa tercih ettiler. Ölen paşalardan sonra kalan arazilerin parselenerek satışından bütün Kadıköy'de yeni mahalleler doğdu. Sayfiye havası devam ederken beton malzemeyle modern mimari üslubunda konutlar inşa edilir. Bu yapılar da çok güzeldir, çünkü ekserisi mimar elinden çıkmadığı. Osmanlı Hanedanlığından kimse kalmamıştır ama Kadıköy hala nüfuzlu ailelerin, gayrimüslimlerin, Levantenlerin, bürokratların, sanatçı ve yazarların tercih ettiği ikametgah alanıdır. O devrin villa tipi konutları bir süre sonra 3-4 katlı apartmanlara dönüşecektir, Kadıköy hala güzeldir; havasından bir şey kaybetmez.

Ta ki o apartmanlar da kentsel dönüşüm adı altında yıkılıp yerlerine onlarca katlı plazalar yapılan kadar. Bu gökdelenler, Kadıköy ve İstanbul'un karakterinin dışındadır. Esasen bir ailenin yaşadığı konutun yıkılarak boşalan alana 18 katlı 48 daireli apartman yapılması, ender görülecek bir aklın eseridir. Öte yandan bozup yıkıp inşa edip el ovuştururken kaybedilen kentsel çevre ve değerler için sağda solda vahlanmak ne tatlıdır bilseniz...

Balkonlarda Ekim Zamanı

Baharın gelmesiyle balkonlarında veya bahçelerinde meyve ve sebze yetiştirmek isteyenler için ekim zamanı da gelmiş oldu. Açık balkonu olanların havaların bir parça ısınmasını beklemesinde fayda olsa da kapalı balkonu olanlar için bu günler ideal. Balkon bahçeciliğini ilk kez deneyecekler için yardımcı olabilecek bilgileri derledik.

► NELERE DİKKAT ETMELİ?

Alan Düzenlemesi: Balkonunuzun büyüklüğünü göz önünde bulundurarak uygun saksılar seçin ve yetiştirmek istediğiniz sebze ve çiçekleri buna göre belirleyin. Yetiştirmesi kolay olsa da küçük bir balkonda patates ya da fasulye yetiştirmeye çalışmak çok fazla alan kaybına neden olabilir. Küçük balkonlar için küçük saksılar, askılı potlar veya raflar kullanılabilir.

Güneş Işığı: Kapalı balkona da sahip onlasınız balkonunuzun ne kadar güneş aldığına dikkat edin. Güneş ışığı, bitkilerin sağlıklı büyümesi için çok önemlidir. Eğer balkonunuz çok güneş almıyorsa, gölgeye dayanıklı bitkileri tercih etmelisiniz. Güneşli bir balkon için ise sebzeler ve çiçekler gibi daha fazla ışık isteyen bitkiler uygundur.

Toprak ve saksı seçimi: Her bitkinin farklı toprak ihtiyaçları olabilir, bu yüzden doğru toprağı seçmek çok önemlidir. Çiçekçilerde satılan toprakların pek çoğu ne yazık

ki sebze yetiştirmeye uygun olmayabiliyor. Bazı çiçeklerin de farklı ihtiyaçları olabiliyor. Suyun iyi drenaj yapabilmesi için saksılarda delik olmasına özen gösterin. Torf ve kum karışımı, balkon bitkileri için idealdir, bu karışım bitkilerin köklerinin yeterince havalandırmasını sağlar. Teneke kutuları, plastik şişeleri saksı olarak kullanabilirsiniz. Saksıya ekleyeceğiniz muz kabukları iyi bir besin takviyesi olacaktır.

Bitki seçimi: Başlangıçta kolay yetektiren bitkilerle başlamak iyi bir fikir olabilir. Örneğin, fesleğen, kekik, nane gibi aromatik otlar veya çiçekli bitkiler balkon bahçeciliğine yeni başlayanlar için ideal seçenek arasında yer alır.

Su ihtiyacı: Balkon bitkilerinin düzenli sulama ihtiyacı vardır, ancak fazla suyun bitkileri boğması için saksılarda drenajın düzgün olması gerekir. Su ihtiyacını bitkilerin türüne göre ayarlamaz ve aynı saatlerde sulamaya dikkat etmeniz gerekir.

► SAKSIDA YETİŞEN SEBZE VE MEYVELER

Maydanoz: 20-25 cm derinliğinde, drenaj delikli saksı maydanoz yetiştirmek için uygundur. Çimlenmesi biraz uzun sürer fakat sabırlı olmak gerekir. Maydanoz ektiğiniz toprağı sürekli hafif nemli tutun; aşırı sulamadan kaçının. Sabah erken veya akşam sulamak idealdir. Yarı gölge bir alanda yetişir.

Nane: Naneyi tohumundan yetiştireceğiniz gibi nanenin kendisinden de yetiştirebilirsiniz. Bunun için bulabildiğiniz en taze nane demetlerini ayırıp alt kısımdaki yapraklarını temizleyin. Güneş gören bir yerde bir süre bekletin. Köklendikten sonra saksıya aralıklarla köklerine zarar vermeden dikiin. Nane, yarı gölge veya tam güneş alan yerlerde iyi yetişir; günde en az 4-6 saat güneş ışığı idealdir.

Domates: Eğer küçük bir balkonunuz varsa çeri domates gibi kısa boylu bir tür ekmek mantıklı olacaktır. 5-10 litrelik derin saksılar idealdir. Günlük en az 6-8 saat tam güneş ister. Toprağın kurumasına izin

vermeden düzenli sulanmalıdır. Destek çubukları ya da kafesler kullanarak bitkinin dik büyümesini sağlayabilirsiniz.

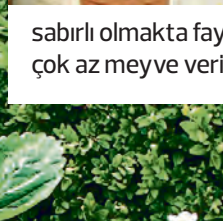
Sarımsak: Yeni başlayanların en kolay yetiştirebileceği bitkilerden biri de sarımsaktır. Sarımsak dişlerini 15-20 cm derinliğindeki saksıya aralıklarla dikiirsiniz. Toprağın nemli kalmasını sağlayın ancak su birikmesine izin vermeyin. Aşırı sulama kök çürümmesine neden olabilir.

Çilek: Saksıda yetiştirmesi en kolay olan meyvelerden biridir. Asılı saksılar ya da küçük kaplarda rahatlıkla yetişir. Çilek güneşi çok sevdiğinden ışık almasına dikkat edilmelidir. Dikimini

nisan ayında yapabilirsiniz.

Yaban mersini: Asidik toprakları seven yaban mersini uygun toprak karışımı kullandığınızda saksıda başarılı sonuç verir. Çiçeklenme süreci 3 ile 4 hafta arasında değişen meyve için biraz sabırlı olmakta fayda var ilk yılında bile çok az meyve veriyor.

OnkoSurg
Prof. Dr. med. Süleyman YEDİBELA

Onkolojik Cerrah - Genel Cerrah
www.suleymanyedibela.com

* Pankreas Kanseri

* Sıcak Kemoterapi (HIPEC / PIPAC)

* Karaciğer Tümörleri

* Safra Yolları Hastalıkları

* Kolorektal Cerrahi

* Mide Kanseri

* Endokrin Cerrahi

* Fıtık Cerrahi

Prof. Dr. med. Süleyman YEDİBELA

Erlangen, Friedrich Alexander Üniversitesi
Transplantasyon ve Hepato-Pankreato-Biliyer Cerrahi Öğretim Üyesi.

“Doktor tedavi eder , doğa iyileştirir”

Telefon: +90 216 372 27 72 Mobil : +90 532 309 27 72